

Олександр Есаулов

ВИХІДНИЙ ФОРМАТ

ББК 84(4УКР)6
Е81

Серія «Дитячий світ»
заснована у 2006 році

Художник-оформлювач
Д. О. Самойленко

Есаулов О. Ю

Е81 Вихідний формат / О. Ю. Есаулов; худож.-оформлювач
Д. О. Самойленко. — Харків: Фоліо, 2013. — 155 с.
ISBN 978-966-03-5981-9 — (Дит. світ).
ISBN 978-966-03-6534-6.

Виявляється, що у віруса Макровіра, якого Великий Процесор роз-
клав в чисту цифру, був брат, і він просто мріє помститися. І помста
його незвичайна, і виконавців він обирає теж дивовижних. Хто такий
барон Асіст? Чи зможуть Наталка, Славко та Сергійко допомогти пере-
фарматованим Петрику та Димкові? Як непросто все складається! Але
дружба допомагає і перемагає всі труднощі і цього разу...

ББК 84(4 УКР)6

ISBN 978-966-03-5981-9 (Дит. світ)
ISBN 978-966-03-6534-6

© О. Ю. Есаулов, 2013
© Д. О. Самойленко, художнє оформлен-
ня, 2013
© Видавництво «Фоліо», марка серії,
2006

Розділ 1

НАПАД

– Трафіку?

– Так, мій володарю.

– Комп'ютер мого друга Сержа Першого під надійним контролем?

– Як ви й наказали, пане Великий Процесоре. Після того інциденту я вважав за доцільне взагалі відімкнути його від Інтернету.

– Що ж... Не буду сперечатися, можливо, так справді надійніше.

Великий Процесор, Хазяїн та Володар Заекрання, Жорстких Дисків, Чипів та Числень продовжив роботу за своїм комп'ютером, уважно вдивляючись в екран.

А за дві години до того сталося ось що. До комп'ютера Сергійка, вхід до якого відчиняв та зачиняв агент на ім'я Трафік, а від проникнення вірусів охороняв бригадир Нортон із цілою командою, прийшов поштар. Справжнісінький поштар із товстелезною сумкою, з котрої стирчали згорнуті в рурки журнали й газети, а відділення для листів мало не лопалося від грубезної паки конвертів.

* * *

Петрик став Петьком. Імена хлопчиків завжди дорослішають разом із ними. Хіба що для мам імена не змінюються. А для друзів він був спочатку Петриком, потім став Петьком, далі буде, мабуть, Петром, а потім... Зараз це не так важливо, як згодом називатимуть Петька. Швидше за все, Петром Максимовичем, бо його батька звать саме Максимом, а матір – Валею. Насправді в Петька було ще одне ім'я, яке знали тільки його друзі, втаємничені в секрет Заекрання. Там, по тій бік екрана, Петька звали Рикпет. Бував він там не сам, а разом із друзями, які теж мали не зовсім звичайні імена. Наталку, дівчинку, з якою Петько потоваришував у той час, звали Шанатою. Був ще Дмитрик – Кадим, Славко – Васла, Ігор – Оріг. Усі ці імена придумали не самі хлоп-

ці, а одна вельми недобра особа на ім'я Гірея. Як і всі недобрі особи, вона скінчила вкрай погано: була розкладена на цифру Великим Процесором, Хазяїном та Володарем Заекрання, Жорстких Дисків, Чипів та Числень. Ще раз побувати в Заекранні пощастило тільки Славкові, коли влітку цього року чорний вірус на ім'я Макровір украв доньку Великого Процесора Інформу. Інших хлопців, утаємничених у секрет Заекрання, тоді в місті не було. На перший поклик Великого Процесора, Славко сміливо кинувся на допомогу Чипсету, Дронику та Сергійкові. Після нечуваних пригод Інформу, самого Великого Процесора та ще багато кого з полону визволили, а Макровіра розклала на цифру з магнітного випромінювача відчайдушна дівчинка на ім'я Кнопікс, шибайголова та верховода, яка мешкала в Столиці Заекрання на вулиці Операційних Систем.

Петько мало пальці з досади не покусав, коли довідався, в яких пригодах брав участь Славко, поки сам він бив байдики в бабусі, нудьгуючи біля старого зарослого ставка. Ні, карасів ловити було теж по приколу, тим більше що траплялися доволі гарні, завбільшки як чимала долонька, а одного разу Петько спіймав та витяг на берег здорового коропа. По тому, як рибину з натугою було запхано в нерет, Петько ще кілька хвилин сидів на березі, бо ноги тремтіли від хвилювання. Такої великої рибини він ще ніколи не ловив. Коли бабуся зважила трофей, короп потяг аж на півкіло. Після того випадку, аж до свого повернення додому, Петько ловив саме на тому місці, де йому так поталанило. Карасі ловилися, але короп більше клювати не хотів. Але чи можна було порівнювати коропа, хай і такого великого, з тими пригодами, що їх довелося пережити Славкові? Коли того останнього серпневого дня він раптом приїхав до Петька й почав розповідати про Інформу, Великого Процесора, Чипсета, Дроника та інших, Петько слухав із роззявленим ротом.

— Ну, — підганяв він Славка, — а Макровір що? А Великий Процесор що? А хто такий цей Сергійко? Що він за один?

Щоб слухати Славка, треба мати янгольське терпіння. Його бекання та мекання могло вивести з рівноваги кого завгодно, але Петько знав, що Славко поволі розмовляє, але іноді дуже швидко думає.

— Це... ну... хакер той... Костя, він двадцять п'ять мільйонів тих... доларів вимагати почав. А Дроник у формат чистої цифри та й у циклопа! І Костьку під стелю! А Великий Процесор за Інформу й віддав. Ну... як його... долари, тільки дж-и-и-ик! Долари того... заекранські. А доньку ми й так того... звільнили. Ось...

— А що таке «формат чистої цифри»? А хто такий Дроник? Який циклоп?

Петько випитував подробиці, скільки міг, а за півгодини до них приєдналась і Наталя, яка заскочила до Петька по короткій телефонній розмові, щоб побачитися після тривалої, майже дво-місячної, розлуки. Потім закип'ятели чайника та посідали пити гарячий чай із медом, що його прислав дід Юра зі своєї пасіки. Славко, сьорбаючи з кухля та заїжджаючи в літрову банку з медом великою столовою ложкою, почав більше відмовчуватися, відповідаючи на запитання Петька й Наталки невиразним угуканням, пожадлигим плямканням і захопленим муканням.

— Славку! — не витримала Наталка. — Потім меду наїсися! Розповідай ще про Інформу!

— Еге ж, — між ложками меду відбрикувався Славко, — а згодом можуть і того... й не дати, — та запивав величезну ложку меду маленьким ковточком чаю, кидаючи погляд у кухню, чи багато ще там лишилося тепленького, бо просити налити ще чаю вважав нечемністю.

— Славку, не будь ненажерою! — врешті-решт не витримав Петько та рішуче забрав банку. — Ще отримаєш тільки після того, як усе розповіси по порядку.

— Ну ось, — пробурчав Славко, звертаючись до Наталки, — я ж це... Що потім не дадуть... А ти, словом, ну... не вірила.

— Ти будеш розповідати чи ні? — не на жарт розлютився Петько.

— Ну...

Пролунав дзвінок — то прийшов Дмитро, який теж звідкілясь приїхав учора ввечері. Він теж не втерпів і примчав побачити друзів, а в першу чергу Петька. А коли натрапив на всю компанію — страшенно зрадів! Коли вже нарешті допили чай, всі перейшли до Петькової кімнати, де продовжили оповіді про те, хто та як провів літні канікули. Певна річ, увімкнули комп'ютера.

* * *

Сергійко з величезним задоволенням лежав на ліжку в своїй кімнаті, у власному помешканні. Хто не знає, як класно простягтися на найкращому, звичному ліжку після того, як тижнів зо три не був удома? Сьогодні вранці вони з батьком та мамою приїхали з Криму, де відпочивали в санаторії. Сергійко скучив і за своєю кімнатою, і за своїм ліжком, а головне — він скучив за комп'ютером. Поки вони були в санаторії, без комп'ютера та Інтернету він почувався незатишно, ніби виявився відірваним від друзів і взагалі від усього світу. Поряд із санаторієм було інтернет-кафе, але батько з самого початку сказав, що нема чого займатися дурнею, ніяких інтернетів ці три тижні не буде, нехай, мовляв, очі відпочинуть від монітора. Сергійкові стало нудно вже за три дні: сніданок,

море, обід, море, вечерея, море, й насамкінець — комарі. І так щодня. Море — це добре, але, коли завжди саме тільки море — це дуже швидко набридає, а комарі щовечора тільки підсилюють бажання хутчіш повернутися додому. На Сергійкове скиглення щодо Інтернету батько твердо відповідав:

— Оздоровлюйся! Інтернетів тобі й удома вистачить, а моря вдома немає.

Дуже швидко Сергій зрозумів, що найгірше в житті — це оздоровлюватися під наглядом батьків.

Тому, коли вже нарешті приїхали додому, він не зважаючи ні на маму, ані на тата, одним стрибком заскочив у свою кімнату, зачинив двері та попервах увімкнув комп'ютера, а вже потім кинувся на своє ліжко, яке чи то радісно, чи злякано скрикнуло голосами звичних і лагідних пружин.

— Удома! Нарешті вдома! Клас!

Він віддав данину ввічливості своєму ліжкові, а тоді всівся за столом та запустив «Трафік-агента». На жаль, той показав, що зараз комп'ютер не може підімкнутися до Інтернету. Мабуть десь на лінії було щось негаразд.

* * *

— Ну? — Нортон запитливо глянув на поштаря.

— Що — ну? Не бачиш, листа юзеру приніс, — поштар випнув наперед сумку.

— Я всіх тутешніх поштарів знаю, але тебе не зустрів жодного разу, — Нортон уважно поглянув на сумку.

— Я новенький, щойно на пошту прийшов.

Нортон підозріло окинув поглядом спортивну статуру поштаря.

— Ану дай глянути в сумку, — вимогливо сказав він.

Поштар із задоволенням скинув важку сумку на землю, всім своїм виглядом демонструючи доброзичливість та гарний настрій.

— На, дивися, поки очі не повилазять! — засміявся він.

Нортон кивнув рядовому охоронцеві, щоб той оглянув сумку. Охоронець повиймав пачки газет та журналів — у цьому відділенні сумки нічого зайвого не було. Із другого відділення дістали грубу пачку листів, яка наче теж ніякої небезпеки не складала, та Нортон був досвідченим охоронцем, до того ж, зовсім недавно скінчив спеціальні курси підвищення версій.

— Ну-бо дай глянути листа.

Поштар попорпався в сумці, знайшов у пачці потрібного листа та простяг Нортону. Той уважно помацав конверта, навіть обню-

хав його, не вдовольнився зовнішнім оглядом і передав рядовому охоронцеві:

— Піди переглянь на установці.

Отут усе й сталося. Поштар, у якого руки, після того, як він поклав сумку на землю, звільнилися, з диким криком «Кі-ій-я-а!» зробив відволікаючий рух рукою та брикнув охоронця в щелепу. Охоронець устиг відскочити, а поштар утратив рівновагу й гепнувся спиною на свою ж таки поштову сумку.

— А-а-а! Ось ви як! — заволав поштар, ніби м'ячик відскочив від сумки та звівся на ноги. — Ото вже я вас! — і після цього раптом розвернувся та кинувся навтьоки. За ним ніхто не погнався, навпаки — увага всіх присутніх зосередилася на листі, який упав на землю. З усіма можливими пересторогами його оглянули на спеціальному устаткуванні. Виявилося, що не даремно. Там було щось стороннє, ніяк не схоже на аркуш паперу. Довго розмірковували, як розпечатати листа та переглянути вміст конверта, але так нічого й не зметикували. Тоді конверта поклали біля стіни, а згори скинули на нього важку каменюку. Щось добряче вибухнуло, каменюку розколело навпіл. Важко було навіть уявити, скільки файлів було б знищено тим вибухом у Сергійковому комп'ютері, якби він вирішив розпечатати його, як будь-якого іншого листа. Надзвичайний випадок сприйняли як рядовий вірусний напад, тому ні Трафік, ані Нортон і його команда нікуди нічого не повідомляли. За півгодини до брами пришкандибала старенька чистенька бабуся, яка спиралася на сучкувату ковінку, збиту з одного кінця, та з торбинкою на плечі. Трафік посміхнувся про себе — так бабуся нагадала йому стареньку фею з дитячих казок.

— Доброго дня, бабуню! Куди простуємо? — ввічливо поцікавився агент Трафік.

— До онучка, шинку, до онучка, — прошепелявила бабуня, виймаючи з бездонної кишені, мабуть, насіння та безтурботно закидаючи його до рота. Трафік уже зовсім вирішив відчинити її двері, коли бабуню несподівано погукав пильний Нортон.

— Бабусю, а що в торбинці?

— Гоштинці, шинку, — з готовністю озвалася бабуня.

Коли потім, по всьому, що сталося, в Нортон запитали, чому він вирішив перевірити бабусину торбинку, він тільки знизав плечима:

— Та шепелявила вже якомсь занадто. Таке враження, що зубів не мала взагалі, а насіння лузала, мов комбайном!

Бабуня, ніби спринтер, рвонула до дверей, котрі вели просто до жорсткого диска Сергійкова комп'ютера, але команда Нортон і тут виявилася на висоті — вчасно виставила вперед списи. Ніяке

карате супротив списів не допомогло, й бабуня прудко побігла геть. Один із охоронців Нортонів командою метнув їй навздогін списа, який, мов довгий дрюк, упав прямісінько перед нею. Бабця перечепилася об нього, впала, торбинка злетіла з плеча й із неї висипалася ціла купа брудних різнокольорових хробаків. Усі ахнули! Що може бути гірше за хробака в комп'ютері? А тут відразу ціла купа, та ще й таких різних!

Після цього випадку Трафік вирішив неодмінно доповісти про все Великому Процесорові. Той уважно вислухав, випитав усі подробиці та розпорядився посилити охорону Сергійкового комп'ютера. Він не без підстав вирішив, що такі часті вірусні напади — це вже не випадковість.

— Поштар — це чистісінький Лупер, його почерк. А бабуся, поза всякими сумнівами, — Мелісса. Для повного комплекту бракує тільки Ламера чи Кабіра.

Сказав, та наче накликав. За годину по тому, як Трафік доповів Великому Процесорові про напади вірусів, здала з'явилася незвичайна процесія. До брами наближався караван верблюдів, навантажених усіляким крамом. Попереду йшов караванник із пихато піднятою головою, вів на мотузці першого верблюда. За ним слухняно йшли інші, прив'язані один до одного короткими мотузками. Поводир виблискував білосніжним убранням. Він мав гарну статуру, підборіддя йому прикрашала охайно підстрижена борідка.

— Наше вам салям, шановні, — ввічливо поздоровався мандрівник із Трафіком і Нортонем: безпомилково вгадавши у них головних, а решту команди вдостоївши лише ввічливого кивка.

— Добридень, шановний! — привітався Нортон та подав руку. Караванник охоче простяг свою, але тут-таки був скручений спеціальним прийомом, який Нортон вивчив на курсах підвищення версій. На очах у охоронців караванник зник, перетворився на ледь помітну блакитну хмаринку. Все сталося так швидко, що запитання Трафіка про причину такого дивного поведіння з гостем прозвучало лише тоді, коли караванника й слід прохолов. За ним поволі розтанули й верблюди.

— Та ти очі продери! — відповів Нортон. — Верблюди ж зелені!

— А які мають бути? — здивувався Трафік.

— Ну, ти повний відстій! — у свою чергу подивувався з такого невігластва Нортон. — Скрізь і завжди верблюди були сині! Си-ні! Зрозуміло?

— Он як... — з повагою протягнув Трафік, вражений глибиною знань Нортонів в царині біології.

Вони відразу доповіли про новий вірусний напад Великому Процесорові.

Ось тоді і той зрозумів, що за такий короткий термін три вірусні напади поспіль — це вже сплановані дії. Поява Кабіра, якого Хазяїн та Володар відразу впізнав за караваном, лише ствердили його в цій думці.

Розділ 2

БРАТ МАКРОВІРА

Нічого не підозрюючи про бурхливі події, які відбувалися біля входу до його комп'ютера, Сергійко терпляче очікував, коли ж будуть усунуті неполадки на лінії чи на сервері провайдера й трафік-агент знову підключе йому Інтернет. Він запустив свою стару іграшку «Збудуй Глюкландію» та захоплено поринув у державне будівництво.

* * *

Четвірка друзів, що зібралися в Петька, й далі обмінювалися спогадами про літні канікули, що вже добігли кінця. Головним чином випитували в Славка подробиці дивовижних пригод, пов'язаних із викраденням та звільненням принцеси Інформи. Його невиразна розповідь викликала то вибухи реготу, то незадоволене буркотіння з приводу нескінченних бекань та мекань.

* * *

Ніхто й не підозрював, що всіх їх узято під уважний нагляд Макропойнта, рідного брата Макровіра, про знищення якого так незграбно розповідав зараз Славко. Макропойнту, на відміну від Макровіра, який завжди обирав чорний колір, більш подобався червоний.

— Це колір крові, — казав він своїм слугам, — нехай усі знають, що я крові не боюся! Ні своєї, а головне — ані чужої.

Макропойнт був розумний і знав, що до Сергійкового комп'ютера йому не дістатися, так само як і до самого Сергійка. Великий Процесор цього не допустить. Сергійко, який цього літа, ризикуючи життям, брав участь у звільненні Інформи, чим зберіг у Заекранні порядок та законну владу, був під особливим наглядом Хазяїна та Володаря. Намагання слуг Макропойнта дістатися до Сергія були не чим іншим, як відволікаючим маневром. Уся увага віруса була наразі зосереджена зовсім на інших людях. Зараз

крізь екран монітора він уважно спостерігав за компанією, що веселилася.

— Мій пане!

— А... Це ти, Лупере. Ти все зробив, як я наказав?

— Так, мій пане. Кабір та Мелісса в приймальні. Їх покликати?

— Не треба. На сьогодні ви свою місію виконали. Ідіть, відпочивайте, ви гарно попрацювали.

Тепер настав його час.

* * *

— Ну-ну, — підганяв Дмитро Славка, який продовжував розповідь про літні пригоди. Усі багато сміялися, та не тільки з того, про що він розповідав, але й із того, як розповідав.

— А цей... як його... Дроник, він — раз! І в матрац... тобто, на тигра перетворився! Та каже: «У мене проїзний...» А міліціонер у повному відпаді...

Ніхто з присутніх не помітив, як із вільного порту системного блоку, що стояв на спеціальній підставці, вилілася невеличка червонувата хмаринка. Вона відразу ковзнула під ліжко та з'явилася лише біля дверей і відрізала всім шлях до відступу. Тут хмаринка на мить зупинилася та повільно перетворилася на невисоку людину середньої статури. Усе в цього чоловіка було невеличке: руки, ноги, обличчя з дрібними рисами... Завеликі були тільки очі. Здавалося, вони набухли ненавистю й люттю, які переповнили їх. Вузькі губи склалися в посмішку, яка, мов тоненька щілина, навскіс прорубала обличчя. Вбраний чоловік був у темно-сірий, ретельно відпрасований костюм, під піджаком лиховісно, ніби кров, червоніла сорочка, а з нагрудної кишеньки стирчала кокетливо складена хусточка такого самого лиховісного кольору.

— Ну, рідненькі мої, отже, давайте знайомитися, — хрипко промовив Макропойнт. Він так довго готував цю операцію, що навіть захрип від хвилювання, коли побачив: той, на кого він так ретельно готував пастку, нарешті цілком під його владою.

У кімнаті на мить запала тиша. Усі повернулися до дверей.

— Ви хто? — здивовано запитав Петько.

— Васла, Рикпет, Кадим та подруга їхня Шаната! Гарно, слово честі, гарно! Багата здобич! Я навіть не очікував застати тут вас усіх.

— Та хто ви такий?! — скрикнув Петько. — Як ви сюди потрапили? Звідки ви нас знаєте?

— Що гірше, то краще... То болячіше, — ігноруючи Петькове запитання, незрозуміло промовив гість таким саме хрипким голосом, а потім несподівано тицьнув пальцем у Петька. — Ти більше за всіх запитусь, отже, й будеш першим.

— У чому? — ще й досі ошелешений, промовив Петько.

Гість знову не відповів на запитання, а спорудив із пальців незрозумілу фігуру, з якої відразу вирвався промінь світла. На мить усіх засліпило. Спокійно, без поспіху, гість скерував промінь на Петра. Той застиг на місці так, наче промінь паралізував його.

— Ах ти ж! — Дмитро кинувся на незнайомця, але теж потрапив під дію дивовижного променя, застиг і був облитий дивним світлом із голови до ніг.

— Ну, а наразі, — лиховісно провадив незнайомиць, — звернемося до головного героя. Що розповіси нам, Васло?

— Я? — здивувався Славко. — Я цей... головний герой?

Саме цієї миті до кімнати ввійшла Ксюха, велика пухнаста кицька, Петькова улюблениця. Ксюха була кицькою парадової породи. Парадової тому, що, як казав тато, її ще малим кошелям знайшли в парадному. Вона була замурзана й блохата. Тато підібрав її, приніс додому, добре викупав зі спеціальним милом від бліх. Коли кошеля намокло, то перетворилося на тоненького кістячка.

— Ну, наче купка олівців... — прокоментував тато це сумне видовище.

Зараз Ксюха виросла й стала великою та пухнастою. А ще кицька не любила чужих, тому тато називав її «Наша сторожова кицька Ксюха». Коли вона бачила в помешканні чужого — вигибала спину, здіймала хвоста догори та грізно шипіла, широко роззявляючи пащеку, демонструючи хоч і невеличкі, але дуже гострі ікла. Якщо ж хтось наслідювався її погладити, то міг бути подряпаний чіпкими пазурами й до крові.

Кицька відчула чужого, прийняла бойову позу, зашипіла та вдарила лапою з випущеними пазурами по відпрасованих штаних. Макропойнт від несподіванки підстрибнув і миттю перетворився на червону хмаринку, яка запливла під ліжко. Ксюха, як і кожна сповнена поваги до себе кицька, не могла випустити здобич і погналася за нею. Макропойнт стрімголов летів назад, до комп'ютера, на шляху кидаючись у різні боки, щоб не потрапити до пазурів кицьки, яка завзято нападала.

У кімнаті запанувала тиша. Петько та Дмитро й далі стояли, мов два стовпи. Очі в обох були заплющені.

— Агов, Петре! — неголосно покликала Наталка.

Петько мовчав. Тоді Наталка підійшла та взяла його за руку.

— Петре! Рику, ну годі, не лякай мене!

Коли той почув ім'я Рик, його повіки затріпотіли й він розплющив очі. Обвів кімнату безтямним поглядом, запитливо глянув спочатку на Наталку, потім на Славка.

— Ви хто? Чого вам треба, виродки?

Це було так брутално й несподівано, що Наталка від подиву гепнулась на стілець.

— Я не зрозуміло запитав?

З-під столу вилізла Ксюха, здійняла хвоста догори, підійшла до Петька та почала тертися об його ногу.

— Ану геть звідси, тварюко нікчемна... — він ударив Ксюху ногою в м'який бік. З ображеним нявканням кицька полетіла під ліжко, звідки щойно вилізла, позбавивши всіх від страшного кривавого вірсусу.

— Ну? — з погрозою в голосі знову звернувся Петько до своїх друзів. — Чого сюди припхалися? Хто вас запрошував? Кадиме! — звернувся він до Дмитра, який також стояв, ніби стовп. — Нажени цих дурнів!

Після того, як хлопця назвали Кадимом, Дмитро так само, як і Петько за хвилину до того, поволі отямився.

— Так, командире, — неживим, жерстяним голосом озвався він. — Вимітайтеся! Ну? Швидше! Чи не ясно сказано? Швендяють тут усіяккі... Дурепи й телепні...

— Це я телепень? — обурився Славко. — Це після всієї нашої дружби?

— Давай, давай... Пузанку, долею зобиджений... А ти чого розсілася? Склади товариство цьому... — Дмитро кивнув у бік Славка.

Ошелешена Наталка, нічого не розуміючи, запитливо глянула на Петра. Той у відповідь окинув її пихатим крижаним поглядом і промовчав.

— Ех, ти... Я думала, що між нами дружба...

— Індик теж думав, — і більше ні слова, тільки презирливий пихатий погляд.

Із Наталчиних очей побігли сльози.

— Мені хіба що заупокійного голосіння бракує, — ще з більшою погордою кинув Петько. — Прийом скінчено, публіка може шкандибати по домівках. Ось цей, — Петро вказав на Славка, — пузань тебе втішить.

— Який же ти... Який же ти... — в Наталки більше не знайшлося слів. Вона затулила обличчя долонями та вибігла з кімнати. Слідом за нею перевальцем, без зайвого поспіху Петькове помешкання залишив Славко. Але щойно він вийшов, миттю рвонув донизу сходами, вбіг на вулицю та наздогнав Наталку, яка нічого не бачила скрізь сльози, що застинали очі.

— Наталю, ну, ти це... Словом, як його... Не плач ти, як його там... Порозумнішає твій Петро, куди він того... Ну, як то кажуть... Подінеться...

— Дякую тобі, Славку, але нічого ти не розумієш!

— Це... як його... Чого це я не розумію? Я навіть дуже... Як його... Кмітливий... Тільки ось що, — зненацька погодився він, — я тут це... й насправді, не все зрозумів. Хто до нас приходив? Він же із Заекрання, це, як його... це ясно. Він перейшов у формат чистої цифри, я таке вже це... бачив. Дроник там... І взагалі... А потім Петро та Димон наче не того... не свої стали. Після променя того...

Наталка раптово зупинилася та стурбовано глянула на Славка. Сльози її миттю висохли.

— Стривай... Ти хочеш сказати, що той кривавий міг щось зробити з Петром?

— Що значить того... хочу? Я вже цілу годину тобі це... кажу...

— Ходімо назад!

— Куди?

— До Петра, дурню!

— І ти дражнитися?

— Не ображайся, гаразд? Чого ж ти відразу не сказав? Це ж очевидно! Петько став зовсім іншим після того, як той... Ну, той, що прийшов, променем його освітив. І Дмитра теж... Може, їх рятувати потрібно, а ми з тобою, мов двоє останніх йолопів! Мерщій назад!

* * *

Екран монітора замиготів та вкрився легким синявим туманом. Із тої синяви почувся голос Макропойнта:

— До мене, мої вояки.

Ані миті не роздумуючи, Петько, а за ним і Дмитро пірнули в блакить екрана, який по тому повільно згас.

У порожній квартирі пронизливо відлунював дзвоник.

Розділ 3 ЧЕРГОВИЙ ХІД

— Ну, що зараз робити... це... будемо? — Славко, не знімаючи, тримає пальця на кнопці дзвінка біля дверей Петькового помешкання.

— Я не знаю, відчуваю тільки: щось сталося... Нас не було всього кілька хвилин, Дмитра не зустріли, отже, він нікуди не виходив.

— Петре, відчиняй... Як його... блін... Димон! — І Славко щосили гупнув ногою в двері.

За дверима панувала цілковита тиша, наче там нікого й не було.
— Незрозуміло це все... — Наталка вийняла мобільника та набрала Петьків номер. За кілька секунд вони почули, як за дверима задзвонив телефон. Він дзвонив безперестанку, поки Наталка не натисла на клавішу відбою.

— А що, як... — почала й відразу вмовкла Наталка — завагалась у своїх припущеннях.

— Що — як? — перепитав Славко.

— Я ось що подумала... А що, як той... хто він там... ну, який приходив із Заекрання, забрав їх із собою?

— Туди? — очі в Славка покруглішали від подиву. — Ти це... маєш на увазі на той бік екрана?

— Атож! Ти ж бачив, як вони змінилися? Ми пішли, а потім той, кривавий, пальчиком із екрана міг поманити — і гуд бай, Васю... І вони зараз де-небудь на диких просторах Заекрання в гостях у глюків.

— Знаєш, це... дуже просто може бути! — Славко трохи подумав і погодився.

— І що тоді робити? Ти уявляєш собі, які там простори? Де їх шукати? Та чи знайдемо? А як знайдемо, що далі?

— Цей коротун дулю того... складе, прожектором освітить, і ми такими самими станемо... Ага... Цими, кривдниками мирних кицьок...

Замовкли. Кожен думав про своє. Славко ще раз натиснув на кнопку дзвінка й довго тримав на ньому пальця, але пуття з того не було — за дверима анічичирк.

— Що робити, не придумую... — розгублено промовила Наталка. У її голосі забриніли сльози.

— А я це... дуже навіть придумую! Треба їхати до Сергійка!

— До кого?

— Ну, пам'ятаєш, цей... я розповідав про Інформу, Великого Процесора... Ну, і про Сергійка.

— Пам'ятаю. Може, давай йому зателефонуємо?

— Його номер у мене вдома, а так я його не пам'ятаю. А що до мене їхати, що до нього... це ... однаково... А через нього можна зв'язатися з Великим Процесором...

— Із тим диваком, в якого такі кумедні футболки?

— Чого це він дивак? Ніякий він не дивак, а дуже навіть цей... прикольний мужик.

Скотилися зі сходів і бігцем кинулися до метро.

— Сергійко живе на Оболоні, за тридцять хвилин будемо в нього.

І справді, за півгодини вони вже підходили до будинку, де мешкав Сергійко.

— Тільки б він був удома... Тільки б він був удома... — як заклинання, повторювала Наталя, що раптом повірила: цей незнайомий Сергійко обов'язково допоможе Рику та Дмитру.

* * *

Сергійко майже скінчив будівництво держави Глюкландії. Залишалися останні кілька ходів. Ще трішечки, й він вийде переможцем у дуже складній та цікавий грі. І саме в цей час задзвонили в двері.

— Кого ще там принесло?

Доводилося йти відчиняти, бо вдома він був сам, тато з мамою кудись пішли. Невдоволено буркочучи та обіцяючи дати комусь по шиї, він зафіксував паузу та пішов відчиняти двері, по дорозі все ж таки ще озирнувшись на екран монітора.

— Славко? — здивувався Сергійко. — Привіт!

Потім кинув уважний погляд на Наталку й знову, вже запитливо глянув на Славка: що, мовляв, за одна?

— Ти того... як його... познайомся. Одним словом, це Наталка, а це Сергійко, ось... Я тобі розповідав. Розумієш, тут така штуkenція...

І Славко, а потім і Наталка, доповнюючи та перебиваючи одне одного, розповіли, що сталося півгодини тому в Петька вдома. Сергійкові не треба було довго пояснювати. Він бачив, на що був здатен Макровір та його вірні слуги, тому добре уявляв, що міг учинити з хлопцями потужний вірус. Наталчині побоювання, що Сергійко може їм не повірити, відразу випарувалися. Після того, як гості скінчили свою розповідь, він не роздумував ані миті: про все, що сталося, треба негайно повідомити Великому Процесору. Без жалю він негайно закрити майже виграну гру, викликав на екран поштову програму «Outlook» та швиденько написав коротенького листа:

«Шановний пане Великий Процесоре! Просимо Вас негайно вийти на зв'язок. Тут у нас у фізичному світі щось трапилось, про що Ви маєте знати».

Лист миттєво потрапив до рук агента Трафіка. Він тицьнув пальцем у першого-ліпшого біта з команди Нортоні й вручив йому конверта.

— Мухою до столиці, до Головного палацу. Ніде не зупиняйся, ні з ким дорогою не розмовляй. Віддаси до рук або Чипсету, або самому Великому Процесору особисто. Зрозуміло? Скажеш, що лист від Його Величності Сержа Першого.

— Зрозуміло, мій пане.

Біт скочив на коня і за ним аж загуло.

Слід сказати, що час у Заекранні тече зовсім інакше, ніж у фізичному світі. У Заекранні за секунду проходять мільйони операцій, тому і дій за визначений проміжок часу тут відбувається значно більше, ніж у фізичному світі. Отже, якщо біт мчить на коні до Головного палацу цілий день, то у фізичному світі це займе одну мить. І коли наші друзі подорожували по Заекранню, їхньої відсутності, часто доволі тривалої за Заекраним часом, удома навіть не помічали, тому що у фізичному світі вони були відсутні лічені секунди, або навіть і менше.

Гонець мчав стрімголов. З-під копит коня летіла грязюка, у вухах виспілював вітер, а довге пір'я на капелюсі, яке всім показувало, що їде не простий вершник, а гонець Великого Процесора, розвівалося та переливалося дивовижними барвами.

* * *

Повернувшись із фізичного світу, кривавий вірус Макропойнт не знаходив собі місця від люті. Його тіпала лихоманка, по-перше, тому, що його план помсти вдався тільки частково: не вдалося захопити самого Васлу, який, разом із королем Глюкландії Сержем Першим спричинився до загибелі його рідного брата Макровіра. Макропойнт так довго готував цю операцію помсти, так солодко уявляв, яким буде обличчя Великого Процесора, коли той дізнається, що того самого Васли, який урятував життя Хазяїна та Володаря, більше нема. Є інший, лютий, жадібний, непримиренний та жорстокосердий ворог. І ось, останньої миті, коли Макропойнт у душі вже святкував перемогу, його план провалився. Правди ніде діти, Рикпет та Кадим теж непогана здобич, але все ж таки це не повна перемога, це лише дошкульний удар. А по-друге, Макропойнт лютував через приниження, через свою ганебну втечу від раптового нападу цього маленького, але дивовижно хороброго звірятка, на ім'я Ксю Ха. У переляку була своя, дуже вагома причина. Вірус знав старовинну легенду про таємничого звіра кхе, слина якого була надзвичайно отруйна. Йому розповідали, що однієї найменшої крапельки слини цього звіра було достатньо для загибелі якого завгодно глюка. Назва «ксю ха» та «кхе» були надзвичайно схожі, тому Макропойнт злякався: а раптом ця Ксю Ха й є той самий таємничий звір із легенди?

Розчарування зробило Макропойнта ще передбачливішим. Він обмізкував ситуацію і зробив вірне припущення: Шаната та Васла обов'язково знайдуть Сержа Першого і все йому розкажуть, а той спробує зв'язатися з Великим Процесором. Тому на всіх шляхах, які вели до Столиці, було влаштовано засідки.

Засідкою на шляху до Столиці через Глюкландію командував Лупер, той самий, що намагався дістатися до комп'ютера Сержа Першого у вигляді поштаря. Всього у засідці було вісім глюків, які чатували по черзі: четверо вартових розташувалися мальовничою групою під великим деревом за три польоти стріли від міста, а інші четверо відпочивали в найближчій корчмі. Корчма звалася «У скаженого пса». Над входом красувалася жовта вивіска, на якій нетвердою рукою п'яного муляра було намальовано зеленим чи то кобилу, чи то собаку. Мабуть, зважаючи на назву, все ж таки друге. Гонець кинув повід коня, геть укритого курявою, на руку служникові, широко розчинив двері.

— Господарю, най його мамі! Томатного соку та м'яса!

— Що запитала ваша милість? — перепитав господар корчми, колишній королівський списоносець Архіват. Був він великий, присадкуватий, червонопикий та добросердий. — Шинушаси та м'яса?

— Томатного соку та м'яса, не стояти мені на цьому місці! Чи ти вже в таких літах, що недочуваєш? — повторив замовлення гонець, скидаючи з голови капелюха з пір'ям.

— Ваша милість не п'є шинушаси? — з жахом перепитав Архіват.

— Моя милість, коли тримає за повід коня, стомленого коня, господарю, коня, який потребує заміни, — багатозначно підняв пальця гонець, — нічого міцнішого за томатний сік не п'є.

— Непогана звичка, — схвально кивнув Архіват.

— Ха! — виразно промовив Лупер, якій сидів за стіл від гінця, — усі знають, що томатний сік п'ють лише мамині синки.

Гонець заскреготів зубами, але стримався.

— Ну, чого ж ти? — поквапив він Архівата. — Я вмираю від спраги!

— Архівате, принеси цьому йолопові водички! Кип'яченої! — І вся компанія, яка сиділа за одним столом, кривдно зареготала. Усі зрозуміли, що в корчмі з'явився саме той, на кого вони так довго чекали. Лупер тут-таки вирішив, що найлегше забрати листа в гінця під час бійки, яку він і силкувався зчинити, чіпляючись до гінця з найобразливішими словами. Товариство реготало від душі, тим більше, що привід вельми цьому сприяв. Гонець, молодий широкоплечий юнак, знову заскреготів зубами, і його рука сама стисла руків'я шпаги.

— Чого до хлопця присікалися? — заступилась за гінця тітонька Фло, дружина Архівата, дебела жіночка з широким та щирим обличчям. — Істе собі, то їйте. Не чіпляйтеся до добрих людей.

— Стули пельку, стара! Тебе ще не питали!

— Хто це стара? Я стара? Ах ти ж, негіднику!

— Йди звідси, відьмо, кому сказано!

— Що?! Кривдити мою жінку?! Ах ти ж, бридке цуценя! — Архіват вихопив із-під прилавка величезного цїпка, яким настановляв на розум клієнтів, які, бувало, добряче гуляли в корчмі, та вийшов у залу, став поряд із гінцем, який ще й досі сидів за столом, подумки картаючи себе за необачність.

— Ось твої сік та м'ясо! — громовим голосом сказав корчмар, ставлячи однією рукою перед гінцем велику таріль зі шматком м'яса та глиняний кухоль соку, а пошепки додав: — Коли я піду із зали, знайди привід та вийди за мною слідом, — і знов заволав так, що задріжали шибки: — Якщо людина в моїй корчмі бажає випити навіть кип'яченої води, це її особиста справа. І я нікому не дозволю цьому заважати. Я вже зі своєю подружкою подбаю про це! Чи не так, подружко? — корчмар лагідно погладив свого цїпка. — У таких випадках дружина не ревнє. Чи не так, рибко моя? — корчмар звернувся цього разу до жінки.

Лупер побачив, наскільки серйозні наміри в господаря корчми, що взявся захищати свого клієнта, й не ризикнув зачинати бійку, розуміючи, що віддухопелити гінця — це ще нічого, а ось сварка з місцевим, вельми поважним корчмарем — може дорого обійтися.

«Нічого, — подумав він, — нікуди він від нас не дінеться. Переймемо біля дерева».

Тим часом Архіват погукав дружині:

— Я до підвалу по шинку. Коли ці свистки знову почнуть присікуватися до клієнтів, тільки поклич! — та затупав своїми ножиськами по сходах, і від того, здавалось, уся корчма ходором ходити почала.

Гонець відкусив м'яса, пожував та обурено закричав:

— Господарю! М'ясо несвіже!

— Та ви що? Як ви можете? — обурилася тітонька Фло. — Найсвіжіше м'ясо!

Гонець відштовхнув таріль.

— Гниле! Це так ви годуєте гінців Великого Процесора?!

Він вихопив шпагу та кинувся сходами донизу. Нічого не розуміючи, тітонька Фло тільки руками сплеснула.

— Ось і захищай таких...

А гонець стрімголов скотився по вузьких, крутих сходах.

— Агов, господарю, де ти там?

— Швидше! Ворушися! Підбурюють тебе до бійки, а ти ведешся, як останній дурень! Вони на тебе вже другу добу очікують, — Архіват покvapливо підтягував попругу на свіжому коні. — Їм аби лишень бійку влаштувати та під цій гамір пошту в тебе відняти... Вони ж

навмисне глузують, а ти і не в'їхав... Ти навпростець не їдь, у них за містом засідка. Їдь навкруги, через Нові Файли. Коли будеш передавати листа Великому Процесорові, вклонися від корчмаря Архівата. Усе зрозумів? Стережися, може, в них ще де-небудь засідки є.

— А чий це люди? — запитав гонець. — Хто сміє нападати на гінця Хазяїна та Володаря?

— Та вже ж не друга... — резонно зауважив корчмар. — Швидше за все, то слуги якогось вірусу.

Повчаючи гінця, Архіват швидко та звично надягав вуздечку на коня, прогонистого жеребця золотаво-брунатної масті. Той нетерпляче переступав, помахував хвостом і трусив головою. Кільця на вуздечці подзвякували.

— Коня на зворотному шляху повернеш, — з цими словами Архіват скінчив сідлати коня. — Давай уже, їдь...

— Дякую, дядьку... — гонець легко заплигнув на коня, жеребчик захропів, копита глухо вдарили в дерев'яний поміст, по тому дзвінку простукотіли бруківкою. Коник поніс геть від небезпеки гінця та листа Сержа Першого до Великого Процесора.

Архівата в залі не було всього кілька хвилин. Четвірка глуків нічого не встигла запідозрити, коли він знову з'явився, несучи на плечі величезне копчене стегно.

— Рибко моя, — заволав він на всю залу, — я приніс свіжої шинки!

— Та ще старої половина лишилася... — нічого не розуміючи, озвалася тітонька Фло.

Цю відповідь почув Лупер і миттєво зв'язав не зовсім зрозумілий виступ гінця щодо несвіжого м'яса, його стрімку гонитву за Архіватом та теперішню відсутність у єдиний вузол. Вихопив із-за халяви ножа, одним стрибком підскочив до корчмаря, який ще й досі тримав на плечі величезне стегно.

— Де гонець? — заволав Лупер, бризкаючи слиною в обличчя корчмаря. — Куди подів гінця?

Гострий, мов голка, кінчик ножа натяг шкіру на шиї старого списоносця.

— Ну? — погрозово кинув Лупер.

— Ах ти ж, — захлинувся від обурення Архіват, — мене, старого списоносця... Ножиком лякати?

Він невловимим рухом вільної руки відкинув ножа від шиї та присів, одночасно скидаючи з плеча стегно. Стрімко крутонувся дзигою, ніби металенький молота, знизу вгору так міцно заліпив важеньким стегном Луперові у вухо, що тому здалося, ніби йому відірвало голову. Віруса, мов пір'їнку, перенесло через стіл, що стояв поряд, та розпластало на стіні. Біти втрюх зіскачили з-за столу та вихопили шпаги.

— Мене? Ножиком? — і далі ревів Архіват із виряченими очима, аж червоніючи від натуги. — Свистки! Шелупонь!

Лупер ніби залишився без кісток. Обтікаючи кожну нерівність на стіні, сповз на підлогу та влігся на ній безформною, але дуже мальовничою купкою. Архіват зробив крок уперед, і далі обертаючи над головою стегно, яке розсікало повітря, ніби важка булава.

— Геть звідси! — не вгавав Архіват. Він зробив ще крок у напрямку столу, біля якого стояли біти, й ті не тільки відчували пахощі гарно прокопченого м'яса, а й вітерець від обертання стегна, швидкість якого шалено наростала. Вони тверезо зважили ситуацію та зрозуміли, що після наступного кроку хтось муситиме зійтися зі стегном упритул, і підскочили до свого командира, підхопили його під руки та поволокли до виходу. Очі в Лупера розплющилися, й він засукав ногами, намагаючись підвестися.

— Агов, ти... — невиразно пробурмотів він, тицяючи пальцем у бік Архівата, який нарешті припинив крутити стегном над головою. — Ти ще мене згадаєш...

— Геть, геть звідси! Ти ба! Мене! Ножиком! І більше тут зі своїми плюгавцями не з'являйся! Довбешки повідкрочую!

Лупер проїхав кілька хвилин верхи, поки цілком отямився.

— Стій! — він підняв руку. — Ти давай до дерева. Якщо за півгодини гонець там не з'явиться, повертайся до корчми та чекай на нас там. Якщо гонець з'явиться — обшукати, листа забрати, самого гінця порішити. По тому всі до корчми. Ти, — тицьнув у груди іншого біта, — до Залізної брами, ти — до Дерев'яної, я — до Золотої. Розпитайте охорону, чи не виїжджав хто за останні півгодини. Якщо так, розпитайте, в який бік поїхав, який з вигляду. Отже, я вважаю, що гонець прямо до Столиці не поїде. Шукайте слід... Збираємося біля корчми. Хутко! Помчали!

Усі роз'їхалися в різні боки.

Розділ 4

ЛИСТ ВІД СЕРЖА ПЕРШОГО

Кадим та Рикпет стояли перед Макровіром. Обидва були неприродно спокійні. А той уважно вдивлявся в їхні обличчя, намагаючись знайти бодай що-небудь від колишніх Петька та Дмитра, і, до своєї втіхи, не знаходив. З полегшенням відкинувся він на високу спинку зручного крісла та заплющив очі.

Рикпет та Кадим і далі стояли мовчки та нерухомо, ніби великі шахові фігури офіцерів, вирізьблені з дерева. Тільки одяг в них не відповідав цій стародавній грі: джинси, футболки та кросівки.

- Рикпете! – тихо покликав червоний вірус.
- Так, мій пане.
- Чи знаєш ти, чому ви тут обидва опинилися?
- Так ви звеліли.

– Це зрозуміло... Це так має бути... Ви тут ось чому: нещодавно Великий Процесор розклав на цифру мого брата, чорного віруса Макровіра. А допомогли йому в цьому ваші друзки Васла та Серж Перший, колишній король Глюкландії. Це вам відомо?

- Так, мій пане.
- Так ось, ви повинні повернути мені брата.
- Так, мій пане.
- Та чого ти як папуга: «Так, мій пане», «Так, мій пане»... – Макропойнт невдоволено випростався у кріслі. – Хоч знаєш, як це зробити?

– Ні, мій пане.

– Ось і я не знаю, хоча щось таки є... Заекрання має одну величезну таємницю. Настільки таємну, що навіть я, червоний вірус Макропойнт, її не знаю до кінця. І не певен, чи знає її Великий Процесор. – Вірус заплющив очі й знову відкинувся у глибоке крісло. – А коли й знає, то ніколи нікому її не розкриє, бо це порушить природний хід буття, баланс життя та смерті. Річ у тому, що цілковитої, остаточної смерті нема. Але це все, що я знаю, хоча й цього немало. Отже, якщо смерті не існує, то мій брат живий, десь він є... Поверніть його мені – ось мій наказ. Для цього ви тут.

Макропойнт звівся та пройшов кабінетом. Чи не бовкнув зайвого? Адже напрошується запитання: чому він самотужки не спробував повернути брата, раз такий могутній, як каже? А він розумів: те, що може зробити людина, не завжди зміг би навіть дуже потужний вірус. З однієї причини: вірус – творіння віртуальне, а людина зовсім інша по своїй природі, є представником іншого світу й, цілком можливо, впорається з тим, чого глюкові ніколи не здужати.

– Для початку ви підете на гостину до веселого барона Асіста. Цей відьмак та чародій знає геть усе. Навіть те, про що ви не знаєте, що його взагалі можна знати. Він жартівник, цей барон-веселун на ім'я Асіст. Що означає «смерті немає» і де знаходиться ті, хто пішов, можна вивідати лише в нього.

Макропойнт змахнув рукою, й на обох нових вояках Макропойнта замість джинсів та футболок виникли сяючі комбінезони,

пояси з бойовими металевими ножами, за їхніми спинами зависли потужні безшумні арбалети, на грудях – важкі надійні автомати, а голови їм прикрили міцні шоломи.

– А зараз, мої вояки, підійдіть до екрана.

Макропойнт пробігся тонкими пальцями по клавішах, і на екрані виникла мапа, на якій червоною рисою було позначено маршрут нових його слуг до місця, де мешкав веселий барон із дивовижним ім'ям Асіст.

– Ось куди веде ваш шлях, – Макропойнт тицьнув пальцем у червоне кружальце поміж гір, – це долина Випадкових Чисел. Мандрівка нею надзвичайно небезпечна, бо там нема жодних закономірностей, жодних правил і нічого постійного. Будьте обачні. Якщо дістанетеся до барона та дізнаєтесь у нього про таємницю вічного життя... Поверніть мені брата, і я вас так винагороджу, як ніхто нікого досі не винагороджував!

* * *

Гонець послухався мудрої поради Архівата і виїхав з міста зовсім іншою брамою. Він спрямував жеребчика в бік невеличкого села Нові Файли. Попервах гнав коня щодуху, намагаючись якнайдалі від'їхати від Глюккландії, а коли той притомився, рушив спокійним кроком, уважно прислухаючись та час від часу озирюючись. Він побоювався, що може не помітити погоні вчасно. Глухий стукіт копит почувся, щойно він порівнявся з першими хатами Нових Файлів. Гонець поспіхом завернув у перше-ліпше подвір'я, заросле розлогими кущами бузку, сплигнув з коня, накинув вуздечку на обламаний сучок та обережно визирнув на вулицю крізь нешироку шпарину в паркані. Погоню вже було добре чути, але ще не видно.

– Р-р-ра!.. – почулося позаду.

Гонець озирнувся і похолов. За два метри від нього стояв здоровенний сірий собака. Він показав зуби та знову рикнув, неголосно, але з очевидною погрозою.

– Р-р-р-ра... – тобто, ти чого, мовляв, забрався на чужу територію?

– Тихше... Тихше... Як тебе там... Рексику, Пупсику, Бітику, Слямзику... Не виказуй мене...

Уже зовсім поруч глухо затупали курною дорогою коні, а собака зробив ще маленький крок уперед і знову підняв звислі тремтятьчі щокі, показуючи білі з чорнотою ікла.

– Р-р-р-р... Гав! – собака пригнувся й стрімко плігнув на гінця. Той позадкував у густий кущ.

– Агов! – почувся грізний голос за парканом. – Хто тут є?

— Капочко, не хочу я пахтитися цими парфумами! Я взагалі не хочу пахтитися ніякими парфумами! Чи не ти казала, що найкращий запах — це запах чистоти й свіжості? — принцеса Інформа вередливо тупнула ніжкою на особистого косметолога Капу Лок.

— Ваша Високосте, — поштиво, але наполегливо й далі вмовляла принцесу Капа, — це було три роки тому, ви тоді були ще не в тому віці, щоб користуватися парфумами. Але зараз ви повинні дотримуватися протоколу! Молоденька дівчина, а тим більше принцеса, мусить мати вигляд, як у принцеси: простий і неперевершений!

— Таж то вигляд, а не запах!

— Ваше Високосте, одне не виключає іншого, навіть навпаки: запах підкреслює особистість і довершує створений образ.

— Ну, якщо довершує... Але тільки трішечки...

— Звичайно, звичайно... Ваше Високосте, у вас ще є трохи часу? Тоді, мабуть, почистимо нігті. Ні-ні, жодного лаку, звичайний манікюр...

Капа поставила на стіл два глечики, в які налила спеціального розчину, й принцеса занурила в них свої пальці. Поки шкіра намокала, Капа розкладала на столі набір для манікюру та розповідала останні новини.

— А вчора я отримала листа від кухні, яка живе у Глюкландії, — не вмовкаючи торохтіла Капа Лок. — Вона мені надіслала рецепт дивовижної маски на обличчя. Треба взяти свіжого огірка, три насінинки мазахорала...

— Які насінинки? — перепитала принцеса.

— Мазахорала. Це рослина така. Вона росте на узліссях соснових борів виключно у Глюкландії. Так ось...

Розповідь Капи Лок про особливості флори Глюкландії перебив гучний голос Дроника, блязня Великого Процесора.

Дроник був узятий Великим Процесором до Головного палацу рік тому, коли в нього виявилися незвичайні здібності. Під час випасання худоби на луці, в дерево, під яке заховався Дроник від дощу, вдарила блискавка. Добряче перепало й підпаскові. Коли він отямився, то спочатку ніхто нічого не помітив. Але потроху в нього почали виявлятися дивовижні здібності. То він починав бачити крізь стіну, то книжку запам'ятовував від початку до кінця, то перемножував подумки велетенські числа. Але найбільший подив у всіх викликала його здатність переходити у формат чистої цифри. Перетворений на блакитну хмаринку, Дроник міг проникати в будь-яку шпару, перелітати дротами на значні відстані, ставати будь-якими тваринами та взагалі — прибирати вигляд будь-яких речей. Тобто, він міг майже все. Великий Процесор почув

про таке диво й запросив Дроника до Головного палацу, де той і продемонстрував свої здібності. Великий Процесор, який після цієї демонстрації довго перебував у стані цілковитого потрясіння, запропонував Дроніку залишитися в палаці та відвідувати школу разом із принцесою Інформою, водночас працюючи блазнем, бо інших вільних посад, та ще й для хлопчаків такого віку, в палаці на той час не було. Дроник доволі швидко освоївся в палаці, потоваришував зі всіма його мешканцями, був у найкращих стосунках із принцесою Інформою, яку не раз дивував своїми незвичайними здібностями. А на початку літа його здібності допомогли відбитися від лютого та надзвичайно потужного вірусу Макровіра.

— Ваша Високосте! Вас запрошує пан Великий Процесор.

— Хіба тобі очі повилазили? Чи не бачиш, що її Високість зайнята? Вона робить манікюр.

Капі Лок страшенно не подобалося, коли її роботу переривали. Вона була впевнена, що нема нічого важливішого для молодої дівчини, аніж спроби стати ще привабливішою. А манікюр — важлива складова зовнішнього вигляду кожної молодої дівчини, тим більше, принцеси.

— Капко, ну, ти взагалі вже... — розгублено промимрив Дроник. — Принцесу батько гукає, тобі що, незрозуміло? А ти їй нігті вимочуєш! Капець — ось ти хто!

— Дроніку, я тебе зараз уб'ю! — не на жарт розлютилася Капа.

— Припиніть обоє! — посміхнулася принцеса. — Капо, ми продовжимо пізніше. Дроніку, передай батькові, що я зараз буду.

— Так, пані. Ось так тобі Капцю! Вчися, як треба бути слухняною. Манікюр, педикюр... — передражнив блазень Капу Лок та насвистуючи під ніс веселу мелодію покрокував через велику спальню принцеси до виходу.

— Не свисти — грошей не буде, — навздогін гукнула Капа.

— А-а, — не обертаючись, махнув рукою блазень, — їх як не було, як досі нема, так не передбачається й у майбутньому.

— А що за терміновість така? — в спину йому кинула запитання Інформа.

* * *

Собака швидко озирнувся на гучний голос:

— А-г-р-рр! — захлинувся він слиною від обурення: хто ще наважився зайти на подвір'я, яке він охороняє? Без будь-якого попередження та зволікання собака плигнув на вершника, вчепився йому в ногу.

— Ти!!! — загорлав вершник, у якого в чоботі, прокушеному наскрізь, захлюпала кров. — Тварюко!!!

Вершник навідріг ударив собаку проміж вух кулаком у твердій рукавиці з грубої шкіри. Пес навіть не здригнувся, тільки заплющив очі та притис вуха, але ноги зі своїх страшних ікол не випустив. Що там відбувалося далі, гонець не дізнався. Побачив, що увагу вершника відволік бій із собакою – а той висів на ньому, як гроно стиглого винограду на лозі, – єдиним рухом заплигнув на коня, проломився крізь кущі та виїхав просто до низького паркану, що відокремлював подвір'я від молодого лісу. Жеребець легко перескочив паркан, і за мить гонець був уже у лісі. Крики вершника, який кликав на поміч своїх товаришів, незабаром затихли вдалині. Гілки боляче сікли щоки та коліна, однак гонець не дозволяв жеребчикові збавляти швидкість доти, поки не промчав крізь ліс та не вискочив на високий крутий пагорб, звідки було вже видно потужні стіни Столиці.

* * *

– Від Сергійка, тобто Сержа Першого, – відразу виправив себе блазень, – надійшов лист.

– Що?! – підскачила Інформа, – й ти мовчиш?! Ну й дурень же ти, Дронику! Дурень, і бризки вгору! З цього ж треба було й починати! – принцеса вже витирала руки, а розгублена Капа Лок стояла над манікюрним столиком, із жалем споглядаючи розлитий розчин, концентрат якого вона ще вчора придбала в найдорожчій столичній крамниці.

Дроник не встигав за принцесою, яка майже бігла коридорами. Нечисленні придворні поштиво поступалися дорогою принцесі, що так поспішала. Якби побачив її зараз хто сторонній, ні за що не впізнав би у дівчині в тувельках із низькими підборами, джинсах і футболці спадкоємну принцесу Заекрання. Інформі не подобалося чепуритись у розкішні придворні сукні: вони заважали бігати величезними кімнатами палацу, одним словом, були вкрай незручні. Авжеж, траплялося, що вона, вже не дівчинка, а дівчина, мусила бути присутньою на офіційних церемоніях. Тоді подітись не було куди: повинна була мати вигляд, відповідний до вимог протоколу. Але, на щастя, таке бувало нечасто, що дуже тішило принцесу. Адже куди зручніше ходити в джинсах і футболці, ніж у отих пишних уборах. Вона влетіла до кабінету, немов маленький вихор:

– Тату! Мені сказали, що ти отримав від Сергійка листа?

– Здрастуй, доною! Отримав. Він коротенький: Сергійко просить, щоб я вийшов із ним на зв'язок. У них, у фізичному світі, щось трапилося. Я вирішив, що тобі цікаво буде побачити Сержа Першого та побалакати з ним.

– Татку, ти ще й запитуєш? Ти ж знаєш, як я до нього ставлюся!

– Звісно, знаю, тому й покликав. Ти готова? Тоді я налаштуватиму інтерфейс.

Великий Процесор поклав на клавіші свої довгі, на диво гнучкі пальці. Налаштовування інтерфейсу з фізичним світом – процес досить складний, вимагає високої швидкості роботи з клавіатурою та неабияких знань. Пальці Великого Процесора запрацювали. Долоні зависли над клавіатурою, майже не рухаючись, тільки пальці миготіли, видаючи рівномірний неголосний шум, ніби щось дзижчало. За весь час Хазяїн та Володар жодного разу не помилився, жодного разу не скористався клавішею «Backspace». Будь-який хакер луснув би від заздрощів, коли б побачив, з якою швидкістю працює володар Заекрання.

– Ось і все, – задоволено промовив Хазяїн та Володар, останній раз торкаючись клавіші «Enter», – лишилося трохи зачекати.

За його спиною принишкла принцеса, поряд із нею застиг у очікуванні Дроник.

Не було тільки дворецького, пана Чипсета, який саме в цей час був заклопотаний якимись важливими справами: чи то перевіряв, як прибиральниці помили коридори, чи знімав пробу з хліба, який випекли до вечері.

Екран замиготів, укрився срібним туманом і врешті-решт знову став чистим.

Розділ 5

ЗУСТРІЧІ

Рикпет та Кадим, новоспечені слуги кривавого віруса Макропойнта, виступили в далеку дорогу – в долину Випадкових Чисел, на пошуки відьмака та чарівника барона Асіста, веселуна, який знав геть усе. Коли б Рикпет та Кадим не втратили здатності дивуватися, вони б здивувалися самі з себе, а саме з того, як легко їм удалося запам'ятати мапу, на котрій Макропойнт показував їм маршрут до долини, де мешкав барон-веселун. Ця мапа наче віддрукувалася в їхніх мізках. Друзі чимчикували дорогою, ішли нога в ногу, ані на сантиметр не відстаючи й не випереджаючи одне одного. Ні на мить не замислюючись, вони повертали в потрібному напрямку. Тьоп-тьоп, ляп-ляп... Раз-два... Лівою-правою... Шлях звивався посеред зеленої луки, але на небокраї вже бовваніли невисокі пагорби, а за ними мали початися гори. Вдалині виднілося якесь містечко.

- Житло, – вказав пальцем Рикпет.
- Глюки, – погодився Кадим.
- Їжа, – підвів ризику під обговоренням Рикпет.

Обидва прискорили ходу, бо вкрай зголодніли. Йшли з самого ранку, снідали дуже рано та легко. Ніхто навіть і не подумав дати їм що-небудь із собою. На околиці містечка зустріли дівчину з двома цебрами, в яких хлюпалася колодязна вода. Рикпет та Кадим, з голови до п'ят обвішані зброєю, мали досить страхітливий та незвичайний вигляд. Повелися вони дивно. Мовчки заступили дівчині дорогу, також, не кажучи й слова, забрали кожен по цебру та почали пити крижану до болю в зубах воду.

– Агов, – розгублено промовило дівча, – це ви чого? Невже попрохати важко?

Ані Рикпет, ані Кадим ніяк не зреагували на її обурене запитання. Напилися досхочу, відкинули цебра в різні боки та попрямували далі, озираючись у пошуках якоїсь корчми, де б можна було втамувати голод. Обурене дівча, яке вже майже принесло додому воду, змушене було знову нести важкецецькі цебра від самого колодязя, тому посилало їм навздогін прокльони. Врешті-решт Рикпета дістали ці крики. Він, не кваплячись зняв зі спини арбалета, вклав у нього маленьку крицеву стрілу і, майже не цілячись, вистрелив. Із легким дзвоном стріла пробила цебро наскрізь і залишила біля самого дна дві рівненькі дірки.

– Стули пельку! – рівним, безбарвним голосом сказав Рикпет. – Остогидло.

Дівча перелякано замовкло, підняло цебро, недовірливо застромило палець у дірку, голосно закричало від переляку й побігло додому.

А двоє друзів і далі шукали, де б можна чогось попоїсти. Нарешті, аж у центрі містечка, побачили щось, схоже на корчму. Рикпет пхнув ногою двері та зайшов у залу. Кадиму, який переступив поріг слідом за командиром, двері з розмаху заїхали по лобі.

– А щоб тебе! – загорлав розлючений вояк, скинув з плеча автомат та зрізав двома короткими чергами завіси, від чого двері з грюкотом упали на підлогу. В залу вибігла перелякана господиня.

– Що трапилось? Ви хто? Навіщо ви зламали двері?

Рикпет та Кадим, як і раніше, коли вони й слова не відповідали на дівочі крики, не відповіли й на крики хазяйки корчми. Усілись за дерев'яний, чисто вискоблений стіл, поклали поруч шоломи, арбалети й автомати. Усе це спорядження, складене невеликою гіркою, викликало повагу та острах. Та хазяйка не вмовкала. Її заклад приносив зовсім невеличкий прибуток, а ремонт дверей та нові завіси коштували недешево.

– Хто сплатить за ремонт? – приступила вона на друзів.

- Їжі! – наказав Рикпет.
- Багато! – додав Кадим.
- Що?! – захлинулася обуренням господиня.

Кадим підняв автомат та повів ним на рівні прилавка:

- На друзки! – коротко сказав він.
- Чи навпіл, – докинув Рикпет.

Жіночий лемент припинився, наче обрізаний. Господиня з острахом подивилася на зброю і вже спокійно, але все ж таки затято спитала:

- Хто сплатить за поламані двері?
- Рикпет дістав із кишені золоту монету:
- Досить?
- Разом із обідом, – додав Кадим.

Господиня здійняла очі до стелі, підраховуючи, скільки коштують ремонт і обід. Виходило, що золотого достатньо, може, навіть і з надлишком.

- Досить.
- Рикпет знову поклав золотого до кишені.
- Їжі.
- Багато.

Господиня тяжко зітхнула та попленталася на кухню. За кілька хвилин вийшла з тацею, на якій стояли тарелі з їжею. Тут була варена телятина, поріzana на невеличкі шматочки та полита духмяним соусом, від запаху якого аж слина текла, смажена риба в білій, мов сніг, сметані, салат із чогось зеленого, заправлений олією, ще якісь тарелі з грибами, холодцем, вареним язиком, поріzаним та заправленим гірчицею. Збоку на таці стояло два кухлі з червоним напоєм. Напій, мабуть, був добре охолоджений, бо на крутих боках кухлів висіли великі прозорі краплі роси.

- М-м-м... – пожадливо промукав Рикпет.
- Повний відпад та відпочинок для розуму, – виголосив надзвичайно довге речення Кадим, енергійно потираючи руки.

Господиня поставила тацю на сусідній стіл, затулила її спиною та, наслідуючи друзів, коротко мовила:

- Золотий!

Рикпет голосно ковтнув слину, Кадим цикнув зубом. Вони перезирунулися. Господиня знову взяла тацю на руки та високо підняла її, всім своїм виглядом показуючи, що у разі чого пожбурить усе на підлогу, не пожаліє витрачених харчів. Знадвору долинув гамір. Рикпет повернув голову до вікна. До корчми наближався невеличкий натовп. Попереду йшов здоровань, який вів за руку дівча, чиє цебро вояки пробили з арбалета. Рикпет тяжко зітхнув, витяг із кишені монету та кинув на стіл. Монета задзвеніла високим чистим звуком. Вояки перезирунулися.

- Їмо?
- Жеремо!

Обидва жадібно схопили по тарелі з таці, поставленої перед ними господинею, щойно золотий перекочував у широку кишеню її фартуха.

– Агов, Феміно, ці відморозки в тебе? – почувся від вікна густий низький голос.

* * *

На екрані змалювалося обличчя Сергійка. За ним, правда, не так виразно, було видно обличчя якоїсь дівчини, й це неприємно вразило Інформу. Поряд з обличчям дівчини на мить з'явилось широке щиросердне обличчя Славка.

– Здрастуйте, любі друзі! Радий вас усіх бачити, особливо тебе, Шанато! З тобою ми не бачилися особливо давно.

«Шаната? – подумки здивувалась Інформа. – А, це та дівчина, яка була в Заекранні, коли тато боровся з чародійкою Гіреєю. Отже, вона не має ніякого відношення до Сергійка».

Від серця відлягло, й вона вже приязно посміхалася, дивлячись на монітор. Та у Великого Процесора погляд був надзвичайно серйозний.

– Добре, Сергійку, розповідай, що там у вас трапилося й чому ти попросив термінового зв'язку.

– Мене там не було, а краще за всіх вам розповість про це Наталка. Давай, Наталко, сідай перед екраном та розповідай.

Зображення Сергійка зникло з монітора, а з'явилось обличчя дівчини, яка зовсім не сподобалася принцесі. Куди цікавіше та приємніше їй було дивитися на обличчя Сержа Першого, ніж на всі інші обличчя разом узяті.

– Ой, у нас тут таке! – схвильовано почала розповідати Наталка. – Ми разом сиділи в Петька, тобто Рикпета, та розповідали, хто як провів літо. А потім невідомо звідки з'явився той тип у костюмі та червоній сорочці.

Наталка поступово заспокоїлась і з подробицями розповіла про все, що трапилося в Петьковому помешканні. Не забула нічого, намагалася навіть скласти ту фігуру, яку робив із пальців незнайомиць, коли обливав таємничим променем Петька та Дмитра. Великий Процесор поставив Наталці та Славкові безліч несподіваних запитань: і про колір сорочки, й про колір хустки, яка стирчала з нагрудної кишені, просив кілька разів повторити фігуру, яку склав із пальців незнайомиць і з якої виник дивовижний промінь. Особливо його цікавило, як змінилися Петько та Дмитро після того, як потрапили під дію променя.

– Отже, застигли, кажеш... А відгукнулися тільки після того, як їх назвали заекранськими іменами? А потім почали розмовляти по-хамськи? А очі? Очі не застигали? Застигали... А рухи? Нормальні... Незугарні, незграбні, може?

Він ставив запитання, мов лікар під час медичного огляду. Щось мугикав собі під ніс, пальці пурхали над клавіатурою ноутбука, який стояв поряд із монітором, почухував потилицю та раз по раз відкашлювався.

– Отже так, любі мої, – знову нагадуючи Наталі лікаря, поставив свій діагноз Великий Процесор, – здається мені, що наших друзів переформатували.

– Це... Що, словом, того... зробили з ними? – запитав із-за Наталчиного плеча спантеличений Славко.

– Переформатували. Цей самий промінь – дуже потужний програмний продукт. Після того, як цією програмою обробили ваших друзів, вони зовнішньо не змінилися, але насправді стали власними антиподами.

– Як це? – не зрозуміла Наталя.

– Ось поглянь, – почав пояснювати Великий Процесор, – якщо взяти інформацію на магнітних носіях, то вся вона, якщо дістатися до самого початку, записана за допомогою нулів та одиничок. Вірно?

Про двоїчний код Наталя знала й підтвердила це кивком. Славкові, який стрепенувся позаду, кинула через плече:

– Зачекай, потім поясню...

– Так ось, – провадив Великий Процесор, – за допомогою цієї програми, якщо казати просто, вашим друзям нулики та одинички поміняли місцями. Їх переформатували. Тепер зрозуміло?

– І що ж тепер буде? – перелякано запитала Наталка.

– Що буде? А ти не зрозуміла? Якщо раніше вони були добрі, то тепер будуть злі. Якщо були щедрі, то стануть жадібними. Якщо були вірними друзями, то зараз вони – підлі зрадники. Вони стали антиподами самих себе, ось що з ними сталося. Але головне не в тому.

– А в чому ж? – крізь сльози прошепотіла Наталя.

– А головне в тому, що я не знаю, як повернути їх у вихідний формат, – з жalem промовив Великий Процесор, – побоююсь, що такої програми не існує в природі взагалі.

– Як? – із неприхованим жахом запитала Інформа з-за батьківського плеча. – І ти, Хазяїн та Володар, нічого не можеш зробити?

– Бачиш, доню, програма може бути написана такими кодами чи так закрита паролем, що ніхто в світі розгадати не зможе. І якщо цей код чи пароль не дізнатися, ніхто інший, навіть

геніальний програміст ніколи не запустить програму, щоб повернути наших друзів у вихідний формат. Ось така правда.

— І хто ж це зробив?

— Я не знаю. Зважаючи на те, що розповіла Шаната, це якийсь надпотужний вірус, і він за щось помстився. Але інформації замало, тому я не можу здогадатися, хто цей грізний месник.

— Це... Ну... Він ще назвав мене головним героєм! — ні сіло ні впало ляпнув Славко.

Розділ 6

ВЕСЕЛИЙ БАРОН АСІСТ

Веселий барон Асіст знав геть усе. Він навіть знав те, про що багато хто не знав, що таке взагалі можна знати. Барон напівлежав у глибокому зручному кріслі біля каміна, якого не було розтоплено, та лузав добре підсмажене насіння, охайно складуючи лушпайки у велику білу миску з надщербленою емаллю. Звичайний барон не займався б такою принизливою справою, як лузання насіння, але барон був особливий, це був веселий барон, а таке прізвисько зобов'язувало до чогось такого, що викликало б усмішку. Сьогодні він обрав саме лузання. Вчора, наприклад, барон півдня катався на маленькому самокаті веселим палацом, лякаючи раптовими зойками своїх до всього вже звиклих слуг. Самокат було добре змащено, тому котився він абсолютно нечутно. Барон під'їжджав до котрогось старого слуги ззаду й раптом горлав йому на вухо яку-небудь веселу нісенітницю на кшталт:

— Діду! Живи у повному відриві!

І з реготом мчав геть на своєму безшумному самокаті, залишаючи слугу з серцевим нападом де-небудь у п'ятому коридорі третього поверху лівого крила, звідки до сонячного світла треба було йти не менш, як півгодини. Алеї парку, насадженого біля палацу, були поплутані так, що п'ятдесят метрів, які відділяли вхід до маєтку від дверей самого палацу, можна було долати години зо дві, та й то якщо прислуга допомогла б. А бували такі відвідувачі, що й не долали цієї невеличкої відстані, а сідали просто на землю та кволими від спраги й голоду голосами після кілька добових блукань благали про допомогу. На такі крики веселун-барон вискакував, ніби чортик із табакерки, поправляв окуляри без скелець, зроблені з простого блискучого дроту, розкланювався глибокими поклонами, а то й вшановував гостей добре відпрацьованим жіночим реверансом та запитував серйозним і ввічливим тоном:

— Чого бажаєте?

І коли переляканий та змарнілий відвідувач просив тільки одного — вказати шлях до входу в палац, а чи виходу з маєтку, веселий барон починав довго та з подробицями розповідати, де розташовано спальню, зі смаком розписував, що сьогодні подаватимуть на обід, де тут їдальня та наскільки холодний сік сьогодні стоятиме на столі. Коли відвідувача допікало до живого, барон, несамовито регочучи, зникав, розчинявся в чистому, прозорому повітрі.

Барон узяв у долоню трохи насіння і із завидною швидкістю продовжив свою веселу та захопливу справу.

— Пане бароне, до ущелини наближаються двоє невідомих.

— Це добре, — посміхнувся веселий барон, — бо останнім часом життя стало нудьгуватим. Дайте-но мені глянути, кого до нас занесло?

На великій, ретельно пофарбованій стіні, яка час від часу виконувала роль екрана, з'явився малюнок. Це запрацював мультимедійний проектор. На малюнку барон побачив двох вояків, із голови до п'ят обвішаних зброєю.

— Так, так, так, — розвеселився барон Асіст, — та на мене, здається, війною пішли? Оце здорово! Оце класно! Ми не воювали цілих два тижні! Так же з нудьги загнутися можна! Агов, хто є? — загорлав Асіст у бік дверей, знаючи, що за дверима обов'язково мусять чергувати слуги. — Мої лицарські обладунки та списа! І ще щось... Треба кричати ще про щось... Отакої... З пам'яті випало! Як хвороба зветься, сто стусанів їй у печінку, знаю — склероз, а ось що з пам'яті випало... Ага! Коняку! Авжеж, коняку! Агов, йолопи! Обладунки, списа та півцарства за коняку! Я їду на війну!

Миттєво палацом забігали слуги. Двоє несли величезного списа, який ніяк не могли зтягти до зали. Звичайно, коли тягти списа гострим чи тупим кінцем уперед, нема нічого за простішого, але, якщо намагатися впхати його до зали впоперек дверей, тоді, поза сумнівом, доведеться добряче попрацювати. Ще з десяток слуг шукали баронові обладунки, що були доволі непрості. По-перше, їх не було видно, а спробуйте знайти невидиму річ, а по-друге, — барон був вельми неохайним, щиро кажучи, страшеним нечепурою. Коли він повернувся з останньої війни, то роздягся та покинув свої невидимі обладунки просто біля входу, під вішаком. Кілька разів власноніж спіткнувся об них і в нападі роздратування кудись закинув. А ось куди, природно, забув. І зараз безліч слуг сновигали палацом, розшукуючи ці залізяки, просто мріючи спіткнутися об них. Кірасу, ту частину, яка захищає груди й спину, знайшли швидше за все. Ця частина обладунків була найбільша, тому спіткнулися об неї доволі швидко. А ось усілякі нарукавники, накладки, металеві

рукавички та інший дріб'язок шукали довго. Останнім знайшли шолома, за котрого зачепився скороход на ім'я Таб. Свого часу барон-веселун буцнув по шоломі, як по футбольному м'ячі, й той залетів невідомо куди та лежав там, у невідомому «куді» доти, поки на нього не наступив Таб.

— Знайшов! — радісно заволав він, однією рукою потираючи лоба, а іншою ляскаючи долонями по підлозі, намагаючись намацати той клятий шолом, об котрий тільки-но спіткнувся.

— Ви всі бовдури! — ляпав язиком Асіст, і далі сиплючи лушпиння в миску. — Чого ж було не дати лад зброї відразу після мого повернення з останньої війни? До всього мушу докласти власних рук... А коня? Коня осіддали? Де мій бойовий товариш?

До зали вкотили коня. Це був високий жеребець, буланний, із золотавим відливом. Рот у нього був роззявлений, начебто жеребець оглушливо іржав, одна нога була трохи піднята, а задні широко розставлені. Коня скопювали з пам'ятника якомусь королеві.

— Механіку! — щосили загорлав Асіст.

— Я осьдечки, ваша мосць...

— Колеса коневі змастили? Останнього разу ліве заднє рипіло, хоч вуха затикай! Бензину повний бак залийте! Усе треба самому контролювати! Ага, й ще: глушника перевірте, десь діра, гримотить, наче дірява каструля....

— Будь ласка, не турбуйтеся, ваша мосць... Усе перевіримо, усе зробимо!

— Майте на увазі, за півгодини мені виступати на війну. Не буде все готове — звільню всіх. Без вихідної допомоги!

— А як же, ваша мосць... Звичайно... Обов'язково... Ми ж завжди... — механік почав раз за разом кланятися, задкуючи до дверей. Слідом за ним заднім ходом почав здавати й жеребець, причому глушник дійсно стріляв, як із автомата, заповнюючи залу нестерпним смородом вихлопних газів.

Барон і далі веселився, плювався лушпинням у велику емальовану миску.

* * *

— Як він назвав тебе? — стрепенувся Великий Процесор. — Головним героєм?

— Так, — підтвердила Наталя, — він так і сказав: звернемося до головного героя. І назвав Славка заекранським ім'ям, тобто Васлюю.

— Ага... А я це... Ну, здивувався. Звідколи я це... став за головного?

— Он як... — замислено і протягло сказав Великий Процесор.
— Татуню, ти щось пригадав? — з надією запитала Інформа.
— Є таке, про що ви, шановне товариство, не знаєте. Сергію! — покликав він господаря помешкання.

На екрані, до втіхи Інформи, з'явилося Сергієве обличчя.

— Сергійку, в тебе Інтернет ще й досі не працює?

— А ви звідки знаєте? — здивувався Сергійко. — Нещодавно підключився. Ось коли вам листа надіслав.

— Знаю тому, що його відключено за моїм наказом. Протягом сьогоднішнього дня на твій комп'ютер було вчинено три вірусні напади. Якби не зусилля агента Трафіка та команди Нортон, всі твої файли було б давно знищено, а можливо, разом і операційну систему. Хтось запекло нападав на тебе. Дуже наполегливо, але спроби були якимись несерйозними, начебто їх зорганізовували зумисне так, щоб не стільки завдати шкоди твоєму комп'ютеру, а, швидше, наробити якомога більше галасу. Ну який сенс мала остання спроба, коли до брами припхався цілісінкий караван зелених верблюдів? Ніякого сенсу в такому нападі не було. А коли я дізнався, що караваником був Кабір, то в мене відразу виник сумнів: як це так? Він що, не знав, якого кольору бувають верблюди? А зараз я міркую: чи не були ці напади відволікаючим маневром? Чи не відволікали мою увагу саме від Василя? Заради чого? Тому що Сергійко був їм не по зубах. І цей таємничий «хтось» це добре розумів. Тому, вдаючи, що нападають на Сержу Першого, вони по-справжньому готували напад на Васлу. А останнім часом Василя разом із Сергійком брали участь тільки в одній події: звільненні Інформи, що відбулося на початку літа. Але Макровіра розкладено на цифру і його присутності ніде протягом останніх місяців не зафіксовано.

— Але Гірея також залишала свою резервну копію, — промовила Наталка, уважно слухаючи Великого Процесора.

— Макровір також залишав, — погодився Хазяїн та Володар, — але цього разу в пошуках копій я просканував усе, що тільки було можливо. Знайшов три та всі ліквідував. Тож припущення, що Макровір зміг знову відродитися з резервної копії, дуже малоімовірно. Мене турбує зовсім інше: чи не було поруч із ним кого-небудь, хто зараз має дуже велике бажання помститися мені, Його Величності Сержу Першому, всім нам за загибель Макровіра? Можливо, друг чи якийсь родич? Ось це більш схоже на правду.

— Пане Великий Процесоре!

— А, Чипсете! Привітайся з нашими друзями.

Чипсет, як завжди, одягнутий у строгий, добре випрасуваний однострій дворецького, глянув на екран та радісно посміхнувся.

— Ваша Величносте, Сержу Перший! Шаночко! Василю, друже! Дуже-дуже радий вас бачити! Але, мій пане, важливі новини!

Макропойнт був страшенно розлючений. Лупер та його команда спіймали облизня: прогавили гінця до Великого Процесора, а разом із ним і листа Сержа Першого. І зараз недолугий Лупер стояв струнко перед своїм паном та отримував найсерйознішого прочухана за всю свою службу. Зміст самого листа цікавив кривавого віруса менше за те, що цим листом Великого Процесора попереджено про початок активних дій Макропойнта, а саме цього він і не бажав. Він навіть не бажав, щоб Великий Процесор узагалі до кінця операції знав про його існування. А тут такий прокол!

— Лупере! З усіх слуг я наблизив тебе найбільше та поставив тебе вище за всіх. Я доручив тебе надзвичайно важливу справу, а ти з нею не впорався, чим поставив під загрозу зриву всю операцію. Як ти вважаєш, яке має бути покарання?

Лупер мовчав, бо не міг знайти собі виправдань. Хіба може бути виправданням те, що він повернувся до корчми «У скаженого пса» й власноруч коротким металевим ножем поцілів просто в серце корчмареві, який зірвав їм операцію? Як закричала та дурна тітка! Як заволали відвідувачі! Але ж ніхто нічого не встиг навіть помітити: на мить розчахнулися двері, щось коротко свиснуло в повітрі, а надалі лише тупіт копит... Лупер удовольнився помстою, але завдання не виконав і тепер має бути покараний. Та обирати покарання самому, як це запропонував Макропойнт, було занадто...

Макропойнт терпляче очікував, що відповідь Лупер, а той занятю мовчав. Кривавий вірус пройшов кімнатою та ще раз глянув на Лупера.

— Ну що? — строго запитав у слуги.

— Скоряюся вашій волі, мій пане, — нарешті вичавив із себе Лупер.

Така відповідь несподівано пом'якшила люте серце Макропойнта.

— Хто винен у зриві завдання?

— Один старий із корчми «У скаженого пса». Його звали Архіватом.

— Звали? — перепитав кривавий вірус.

— Звали, — твердо відповів Лупер.

— Ну що ж, сказати, що я тебе вибачаю цілком — це буде неправдою. Але я даю тобі шанс виправитися. Май на увазі, якщо провалиш і це завдання, то на пробачення не сподівайся.

«Яка користь від вірусу, розкладеного на цифру, — подумав Макропойнт. — А для того, щоб якимось виправдатися, він землю гризтиме! І принесе мені ще багато користі. А на цифру я його завжди розкласти встигну».

Розділ 7

СМЕРТЬ АРХІВАТА

Рикпет та Кадим пожадливо їли. Феміна, власниця корчми, стояла поруч, зі складеними на животі руками та спостерігаючи, як мандрівники поспіхом, чвнякаючи, майже не пережовуючи, ковтали великі шматки м'яса, хліба, пхали до рота повні ложки вишуканих салатів.

— Феміно, де ці дятли? — знову прогорлав під вікном батько дівчини, в якої Рикпет зіпсував цебро.

Феміна мовчки кивнула на відвідувачів, котрі їли й далі, не звертаючи жодної уваги на гучний голос розлюченого батька.

— Ви!!! — тільки й зміг вимовити той, не знаходячи слів від люті, розмахнувся та пожбурих дір'явим цебром у Рикпета. Цебро не долетіло та загуркотіло по підлозі.

І далі жуючи, Рикпет підвів погляд.

— Хто? — невідомо в кого запитав він.

Кадим узагалі обійшовся без слів, мовчки знизав плечима. Обидва знову опустили голови та ввіткнулися в тарілки, й далі захоплено плямкаючи, зрідка прикладаючись до спітнілих кухлів. Така реакція ще більше розпалила й батька, і глядачів, які жваво обговорювали все, що відбувалося. Кількість роззяв під вікнами корчми неухильно зростала, й вони були вже настільки збуджені, що почали давати поради.

— Агов, Брейку, зайди до корчми та відбий цим дятлам бебехи! — горлав місцевий тесля.

— Треба здерти з них компенсацію за пошкоджене цебро та відсудити моральні збитки, — підтримав теслю адвокат, який намагався знайти собі заробіток.

— Пики начистити! — волав відомий по всіх усядах хуліган та забіяка.

Брейк, мабуть, вирішив скористатися останньою порадою, закасає рукави та зайшов до корчми. Тим часом вояки, які вже скінчили обід, надягали на себе спорядження. Розлючений батько побачив Рикпета та Кадима у повному бойовому вигляді, з автоматами на грудях — і на мить зупинився, але відступати під поглядами чисельних односельців було приниженням. Він нагнув голову, мов бугай, і пішов на тих, хто образив його доньку. Вони підняли автомати: Рикпет спрямував зброю на господиню, Кадим на Брейка. Рикпет простяг руку до Феміни.

— Гроші! — наказав він.

Очі в господині розширилися від подиву.

— Які гроші? — розгублено перепитала вона.

— Усі! — гримнув Рикпет.

Кадим зі своєю жертвою обійшовся взагалі без розмов. Автомат у його руках стрепенувся, полетіли відстріляні гільзи, а стелю над головою Брейка, який і далі наступав на вояків, пропорола черга. На густу чуприну батька-невдахи посипалися тиньк і крейда, а трохи по тому на підлогу просто перед обуреним Брейком гепнулася люстра. Від несподіванки той присів, господиня сплеснула руками та притисла долоні до щік. Глядачі охнули, а дівча, яке стало причиною цього погрому, з переляку закричало. Брейк зупинився, господиня застигла, мов єгипетська мумія, подумки підраховуючи збитки та проклинаючи ту годину, коли вирішила відкрити в цьому малому містечку свою корчму. Рикпет, не кажучи й слова, наблизився до неї, застромив руку в кишеню на фартусі, куди лише десять хвилин тому вона сховала так тяжко зароблений золотий. Підкинув на долоні монету, що тьмяно блиснула, й звернувся до Кадима:

— Запитання?

Кадим похитав головою: запитань не було.

— Гайда!

— Без проблем.

І вони швидким кроком вийшли з корчми, хоча й трохи забарилась у вузьких дверях. Натовп погрозово забурчав, але тут-таки й принишк, коли хтось зазирнув у темні зіниці автоматних стволів.

— Ха! — промовив Рикпет.

— Хо! — відлунням підхопив Кадим.

І обидва, крокуючи в ногу, не випереджаючи одне одного ані на сантиметр, попрямували до виходу з містечка шляхом, який вів до долини Випадкових Чисел. Опівдні, так і не збиваючись із кроку й не зупиняючись на відпочинок, слуги Макропойнта зійшли на невеликий пагорб, з якого відкрилася оточена зусібіч високими горами долина Випадкових Чисел. Місцина була дуже мальовнича: гори, вкриті сосновим лісом із рідкими плямами галяв соковитої смарагдової барви. А запашний розмаїтий травостій починався вже тут, на пагорбку, й тягся, до обрію, доки сягав погляд.

— Ну? — запитав Кадим.

— Стояти, — тут-таки відгукнувся Рикпет.

Кадим з подивом звів брови.

— Випадкові Числа! — Рикпет підняв пальця. — Небезпека!

Почекали. Нічого не трапилося, тільки в повітрі пролетіла маленька сіра пташка, каркнула несподівано неприємним голосом. Пташка повернулася, облетіла друзів, скося поглядаючи теж несподівано великим блискучим оком. Друге око в пташки було прикрите чорною матовою покришкою.

— О! — здивувався Кадим, показуючи на пташку пальцем.

Рикпет зробив блискавичний рух, схватив пташку просто в польоті, уважно розглянув її та простяг Кадиму.

— Об'єktiv!

Кадим забажав уважніше розгледіти летючого шпигуна, але пташка рвучко стрепенулась у долоні й майже не виклювала йому око. Від несподіванки Кадим розтис долоню, пташка випурхнула на волю. Вона зробила ще одне коло над друзями, заклала вертикальну свічку, а по тому спікірувала на них, мов бомбардувальник, намагаючись напаскудити воякам прями́сько на голови.

— Ти! — обурився Рикпет, зірвав автомат і майже не цілячись збив нахабного шпигуна. На місці пташки утворилася вогняна куля, що полетіла чомусь не донизу, як мало бути, а навпаки — догори, та миттєво зникла в блакиті високого неба.

Обережно почали спускатися. Але, дивна річ, що крутішав спуск, то більше вони стомлювалися, наче йшли не донизу, а вгору. Першим зупинився Кадим.

— Відпочинок!

Рикпет не сперечався, бо сам добряче закекався. Він також зупинився, відхекався, а потому промовив:

— Ха! — повернувся й почав спускатися задом наперед. — Ну! — показав великий палець. Кадим негайно наслідував його приклад. Пройшли метрів сто і їм здалося, що знову почали сходити нагору. Тоді вони повернулися й знову пішли, як завжди. Так повторювалося кілька разів, поки вони не ступили нарешті на смарагдову траву долини.

— Супер!

— Атас!

Кожен по-своєму висловив задоволення тим, що добулися до мети своєї подорожі. Не пройшли й ста метрів, як раптом ззаду почули голосне:

— Агов!

* * *

Коли Архіват упав навзник на підлогу, спочатку ніхто нічого не зрозумів. З подивом дивилися на столи, на яких від цього падіння підстрибнули склянки із шинушасою, а одна пляшка навіть упала. «Чи не землетрус?» — промайнула в декого думка.

І тільки коли тітонька Фло зойкнула, а потім голосно закричала та кинулася до чоловіка, корчма ніби вибухнула. Усі, заважаючи одне одному, кинулися на допомогу корчмареві, старому списоносцеві, вельми шановній людині в Глюкландії. З потужних

грудей колишнього вояка стирчав короткий металевий ніж із важким свинцевим руків'ям. Кілька чоловіків кинулося до дверей, ще кілька — до відчинених вікон.

— Он де він! Убивця! — й зопалу кинулися навздогін за конем, який стрімко відносив вершника, що низько пригнувся до сідла. Коня, природно, не догнали, вершникові вдалося безкарно втекти. Біля корчми зібрався натовп, він гув, неначе потурбований бджолиний рій. Корчмар був огрядним чолов'ягою, підняти його з підлоги та покласти на стіл спромоглися лише четверо міцних глюків.

— Це ті, що були в засідці...

— Кляті віруси...

— Такий гарний глюк був...

Натовп гув, обговорюючи подію. Тітонька Фло сиділа на лаві майже непритомна. Біля неї клопоталися подружки, намагаючись примусити її випити кілька ковтків води, заспокоюючи та втішаючи. Нарешті прийшов лікар. Він помацав пульс, приклав до губів корчмаря люстерко, але жодних ознак життя не виявив. Схопив за руків'я ножа та коротким і потужним рухом висмикнув його з тіла. На білій сорочці, в яку був убраний корчмар, відразу проступила кривава пляма.

— Бідолашний, бідолашний Архівате... Ти все життя був на службі в короля, на ній і загинув, захищаючи королівського гінця...

Тітонько Фло стрепенулася, коли почула ці слова:

— Так, правда, Архіват загинув на службі й цю службу треба виконати до кінця.

Вона миттю отямилася, руки перестали тремтіти. Тітонька оглянула залу та знайшла поглядом одного з чоловікових друзів, також старого списоносця на ім'я Флетрон.

— Агов, Флетроне, підійди до мене, — кволим голосом покликала тітонька Фло.

Той через гамір, який стояв у корчмі, не відразу її почув. Хтось смикнув його за рукав і він зрозумів, у чому річ, та поквапився до жінки, тобто, вже вдови свого старого товариша.

— Флетроне, — намагаючись звестися на ноги, промовила тітонька Фло, — ти вже знаєш, що тут сталося?

— Тобто? — не зрозумів Флетрон. — Як це не знаю? Архівата вбили...

— Ні, я не про це, — Фло важко дихала, але говорила виразно. — Хто й за що вбив — знаєш?

— Ні, я цього не бачив.

— Тут був королівський гонець, а четверо вірусів намагалися забрати в нього пошту Великого Процесора. Архіват цього не до-

зволив. Один із тих вірусів повернувся та вбив його. Флетроне, Архіват загинув на королівській службі, і Великий Процесор повинен знати, за що і як загинув твій старий товариш. Флетроне, треба їхати до Великого Процесора, до Столиці. Хтозна, що ще можуть накоїти ці негідники і той, хто за ними стоїть.

Якщо Флетрон і розмірковував над проханням удови, то лише кілька секунд.

— Так, Фло, ти маєш рацію. Великий Процесор повинен знати про це. І їхати до Столиці я маю не тільки тому, що це мій обов'язок перед Великим Процесором, але — й це головне — обов'язок перед Архіватом. Будь певна, за годину мене в Глюкландії вже не буде.

— Ідь, Флетроне, їдь... Дякую тобі...

— Та ти що, Фло... Як приїду, обов'язково зайду! — Старий списоносець полишив корчму і, не озираючись, заквапився вулицею.

* * *

— Новини? Які новини? Від кого? — Великий Процесор відкинувся на кріслі й із тривогою поглянув на дворецького. Чомусь останнім часом усі новини були не надто гарні.

— Примчав гонець із Глюкландії, товариш Архівата на ім'я Флетрон. Архівата вбили, мій Володарю.

— Як убили? — зойкнув Великий Процесор.

— Хто? — скрикнув Сергійко по той бік екрана.

Інформа в розпачі притисла долоні до обличчя. Вона добре знала та любила старого списоносця. Обличчя Васли набуло суворого вигляду, а долоні самі стислися в кулаки.

— Хто такий Архіват? — запитала Шаната.

— Це була дуже добра людина, тобто глюк. Веселий, розумний та щирий... — промовив Сергійко.

— Де гонець? — запитав Великий Процесор.

— Одну хвилину, мій Володарю. Він чекає біля дверей. — Чипсет уклонився Хазяїну та Володарю, відчинив двері. — Прошу вас, пане Флетроне, Великий Процесор чекає на вас.

До кабінету ввійшов широкоплечий немолодий глюк.

— Мене звуть Флетроном, пане Великий Процесоре. Я півдня стрімголов скакав із Глюкландії, щоб сповістити вас про цю новину. Мій старий товариш, списоносець ще з часів Процесора Першого, був убитий сьогодні в своїй корчмі. Вбитий підло, з-за рогу. Вам сьогодні вже доставляли пошту?

— Так, Флетроне, був один дуже важливий лист.

— Цього листа, Хазяїне та Володарю, хтось намагався перехопити, але Архіват не дозволив цього зробити. На гінця в засідці

чекало кілька вірусів, і без допомоги Архівата листа таки забрали б. А потім один із цих вірусів повернувся до корчми та помстився Архіватові. Здаля, металним ножем. Убив і втік, помчав на коні. Наздогнати його ми не змогли.

— Бідолашна тітонька Фло! — сумно зітхнула Інформа.

— Фло й послала мене сюди. Вона вважає, що Великий Процесор має знати про те, що Архіват помер не як кволий дідуган у ліжку, а загинув як вояк, на чатах, захищаючи Заекрання та Хазяїна і Володаря.

— Чипсете, подбай, щоб удові шановного Архівата допомогли, чим потрібно. Якщо ситуація дозволить, сам заїду до Глюкландії.

— Обов'язково, мій пане, я все зроблю, — Чипсет кивнув головою.

— Загибель Архівата лише підтверджує, що в боротьбу проти нас вступив дуже небезпечний вірус. Заради того, щоб досягти мети, він не зупиниться ні перед чим. Нам треба обов'язково вирахувати, хто ж цей таємничий ворог.

— Це... Може, знайти того... — Васла почав бекати та мукати суто в своїй манері. Всі вже давно звикли до неї, але слухали уважно, бо Васла часто пропонував розумні й путящі речі. — Ну... Трояна там... чи Стелса... Може, вони знають цих... які родичі?

— А що, розумно... — Великий Процесор звів очі до стелі й поміркував. — Дуже гарна пропозиція. А пошукати нам допоможе фахівець із розшуку...

— Авжеж! — не стерпіла принцеса. — Сищик Гугол! Як же ми про нього забули?

— Зараз я його викличу! — мовив Великий Процесор та опустив на клавіатуру свої тонкі пальці.

Розділ 8

НЕ ВСЕ, ЩО БЛИЗЬКО, МОЖНА ВЗЯТИ

— Агов! — почулося ззаду. — How do you do, любі гості? Навіщо та з якого приводу ви завітали до долини Випадкових Чисел?

Рикпет та Кадим хутко повернулися та побачили незвичайного глюка, який сидів на коні. Глюк був убраний доволі сучасно: в джинси, сорочечку з короткими рукавами та старі стоптані кросівки. На кросівках красувалися здоровенні сяючі золоті шпори. На самім кінчику носа висіли величезні окуляри з блискучого дроту. У руці він тримав довгого грубого списа, який стояв вертикально, впираючись товщим кінцем у спеціальне гніздо, що звисало з сідла.

Кінь, на якому сидів вершник, був також незвичайний. Узагалі, це був зовсім не кінь, а таке собі авто на одного пасажира. Механічний кінь стояв на прямокутній платформі. Одна передня нога його була трішки піднята, а обидві задні — зігнуті, ніби кінь готувався до стрибка через перешкоду. Платформа лежала на чотирьох колесах, низьких, грубих та широких. Тихесенько дирчав моторчик, із глушника, який час від часу пострілював, снувалася тоненька цівка вихлопного газу. З голови коня стирчало велике кермо, на котрому лежала рука вершника. Ноги вершника спиралися не на стремена, а на педалі. Вершник ворухнув ногою та прокрутив кермо. Дзенькнули шпори, невідомо звідки почувся тихий брязкіт заліза, кінь захропів, із глушника стрільнуло й дим повалив дужче. Вся споруда зрушила з міста та під'їхала до мандрівників.

— Я, здається, поставив запитання, вельмишановні сери. Хто ви й навіщо прибули до долини Випадкових Чисел?

— Цирк! — Рикпет кинув оцінюючий погляд на чудернацького вершника.

— Блазень, — погодився Кадим.

Обидва підвели автомати.

— Киш! — промовив Рикпет.

— Тпрусь! — підтримав товариша Кадим.

— Тю, — щиро здивувався барон Асіст, — а це був, звичайно, він, — агов, а вам не здається, що ви переходите міру?

Кадим більше не розмовляв, він просто натис на спусковий гачок автомата. Тр-р-рах! — видав коротку чергу автомат. З ворони, що летіла далеко зліва, посипалося пір'я, а сама вона каменем упала на землю. Поклала голову на зігнуте крило, як це зазвичай роблять люди, підпираючи щоку підставленою долонею, трохи посовалась, щоби вмотитися зручніше, кілька секунд замислено лежала в траві, мов на дивані. Потім підплигнула, злетіла та наблизилася до друзів. Облетіла парочку, яка не зводила з неї очей, покрутила крилом, ніби пальцем біля скроні, здивовано знизала плечима та полетіла геть, не перестаючи на льоту озиратися та дивуватися, що ж поганого вона зробила в своєму житті, якщо її цього життя мало не позбавили. Як у Рикпета, так і в Кадима відпала щелепа.

— Ні фіга собі... — почав Рикпет.

— Отетеріти...

Тим часом кілька куль, політ яких можна було добре спостерігати, що іще раз дуже здивувало друзів, зробили велику дугу та полетіли назад. Вершник, навіть не озирваючись, наче знав про це раніше, пригнувся до конячої шиї. Мелодійно дзенькнули шпори. Кулі просвистіли над його головою, і якби Рикпет та Кадим не впади на землю, то обов'язково познайомилися б із ними ближче.

– Ого! – промовив Рикпет.
– Ага! – погодився Кадим.
– Долина... – зробив висновок Рикпет.
– Випадкових Чисел, – підтвердив Кадим.
– Ну... – Рикпет повернувся до вершника спиною, а Кадим боком, і вони знову підняли автомати.
– Хто-небудь... – запропонував Рикпет.
– Поцілить... – скінчив думку Кадим.
– Тр-р-р-р-ра-а-аххх! – тріскуче підтвердили автомати.
Про всяк випадок хлопці сіли на землю.
– Чи молоді джентльмени що-небудь коли-небудь скажуть? Чи так і лякатимуть ворон своїми пукавками?

Чудернацький вершник уже сидів поряд із вояками червоного вірусу та широко посміхався, показуючи неприродно білі рівні зуби. Було абсолютно незрозуміло, яким чином він зміг миттєво злізти з коня і пройти ті кілька кроків, що відокремлювали його від друзів. Крім того, спис, що залишився на коні, і далі стирчав вертикально, хоча його ніхто не підтримував, що суперечило всім законам фізики.

– Ах ти! – скрикнув запальний Кадим, розмахнувся та в'їхав нахабному незнайомцеві межі очі. Почувся глухий удар та дзвінкий зойк забіяки, який затрусив рукою. Він же не знав, що незнайомиць у невидимих лицарських обладунках! Той не припиняв посміхатися.

– Може, ще разок? З лівої? – Він повернувся до Кадима лівим боком та провадив: – Ні, ви все ж таки невиховані хлопці. Я вважаю, що вам треба дати урок гарних манер. А ви як вважаєте?

Незнайомиць зник, а на його місці з'явився величезний собака незрозумілої породи. Собака підняв лапу та подав її Рикпету.

– Добридень, – промовив собацюра голосом незнайомця, трохи підняв звислі щоки та показав величезні гострі ікла.

Рикпет із Кадимом розгублено перезирнулися. Собака рикнув та повторив, але вже нетерплячим голосом, у якому відчутно лунала погроза:

– Добридень, кажу!

– Здрастуйте, – пробурмотів Рикпет слово, яке зовсім забув звідтоді, як став вояком кривавого вірусу, й потис лапу собаці.

– І це правильно! – задоволено посміхнувся собака, підіймаючи кутики вологих губів. – На поштивість слід відповідати поштиво, – й він тут-таки перетворився на лагідну кумедну кицьку з довгим рудим хвостиком. Кицька побігла навколо друзів, остаточно розгублених. За мить кицька перетворилася на сяючого, абсолютно неістівного з вигляду колобка. Колобок докотився до

того місця, звідки почала свою пробіжку кицька, й знову став незнайомцем. Він тримався за голову та хитався.

— Оце атракціон! Ніколи б не подумав, що в колобків така тяжка доля! Так голова макітриться, немов на каруселі покатався. Бр-р-р! — Він потрусив головою, ніби щось намагався з неї витрусити. — Може, врешті-решт, розповісте, хто ви такі й навіщо сюди припхалися? Скільки я повинен мучитися? — Незнайомиць страдницьки зморщився, немов у нього боліли зуби.

— Ми слуги червоного вірусу Макропойнта, шукаємо барона Асіста, щоб поставити йому дуже важливе запитання.

— Барона? Вам потрібен сам барон Асіст? — незнайомиць від несподіванки розпустив зморшки на обличчі. — Оце так-так... Ви прийшли до барона, щоб поставити важливе запитання й стріляєте по ньому зі своїх пукавок?

— Ви барон? — Кадим так здивувався, що припинив голосіння та потирання свого кулака.

— Так, я барон, — непривітно підтвердив той і знову зник, після чого несподівано опинився вже на своєму механізованому коні. — Я барон Асіст! Тільки я вам нічого не скажу, бо я вередливий!

Він крутнув коня за вухо. Пчихнув і задирчав моторчик, плюнув смердючим вихлопним газом просто в обличчя відважним воякам Макропойнта, й коняка швидко покотила геть.

— Бароне! Пане бароне! — загорлали обидва, схоплюючись на рівні. — Стривайте! Зачекайте, пане бароне!

Але барон Асіст пихато сидів на своєму коні, моторчик дирчав, і кінь відносив його все далі й далі. Обидва герої побігли за бароном, та амуніція в них була заважка й незручна для бігу, тож вони почали потроху відставати. Розлучений Кадим скинув з плеча автомат та випустив навздогін барону довжезну чергу. Тої ж миті обидва були змушені попадати на землю: над головами просвистіли їхні ж кулі. Тим часом кінь із бароном віддалявся. Щоб зовсім не втратити його з поля зору, мандрівники мусили йти дуже швидко, майже бігцем. Добре, що місцевість була рівна, мов стіл, і коня було видно здаля, інакше де б тоді вони шукали барона? Обидва страшенно впріли, ремені від автоматів боляче натерли їм шиї, арбалети набили гупі на спинах, поки, врешті-решт, удалині, в блакитнувато-серпанку вони побачили невеличкий гарний замок.

Барон під'їхав до брами, сплигнув на землю, витяг із кишені сухарика та простяг коневі.

— На... Молодець! Ми сьогодні добре поїздили. Щоправда, глушник тобі заварили кепсько, він усе одно січе, але твоєї ж провини в цьому немає? Ну, тримай... Не бажаєш? Твоя справа! — барон підморгнув коневі, що стояв нерухомо, та запхав сухарика собі до рота.

Добре вимуштруваний слуга стояв поряд, з найсерйознішим виглядом тримаючи коня за вуздечку та погладжуючи гриву.

— Обітреш соломою та напоїш. Та вигуляй спочатку! Я його зовсім загнав! Зрозуміло? Знаю я вас... Ніяких жалощів, аби швидше клопіт з пліч!

— Поза всякими сумнівами, ваша мосць... Аякже! Як тут не зрозуміти: півдня скакали... Не жарти... Яка худобина витримає таке знуцання?

— А механікові скажи, що він у мене дочекається! Глушник так і не відремонтували! Нехлюйство!

— Обов'язково перекажу, ваша мосць... Неодмінно! Яка ж їзда з поламаним глушником? Одна мука, певна річ...

Поки барон вовтузився з конем, дотелепались і вояки Макропийнта, змилені та захекані.

— Ви знову тут? — барон зробив здивоване обличчя. — Отакі... Їх також протреш соломою! Бачиш? Вони всі в милі, як і мій жеребець!

Не встигли друзі й охнути, як барон зробив їм ручкою «бай-бай» і миттєво перемістився на ганок замку й звідтіля вже гостинно вклонився:

— Ласкаво прошу на гостину! — коротко зареготав і зник за високими дубовими дверима.

— Учив нас, учив, а сам бач який невічливий! — не витримав Рикпет.

— Це ви про барона? — запитав слуга. — Ну що ви! Наш барон — це приклад ввічливості, він тільки дуже веселий. Його так і звуть: барон-веселун Асіст!

Не знаючи, чого ще очікувати в цій дивовижній долині й від її не менш чудернацького веселого барона, Рикпет та Кадим обережно ступили на стежку, що вела до дверей, за якими за хвилину до того зник барон. Стежка повернула ліворуч, потім праворуч, а далі добігла до перехрестя.

— Ліворуч! — запропонував Рикпет.

— Праворуч! — відповів Кадим.

— Краще прямо! — підказав із-за спини слуга.

— А ти чого підказуєш? — закричав барон-веселун, який висунувся з вікна аж по пояс. — Так нечесно! Гляди, вижену!

— Мовчу, мовчу, тільки вони так і до вечері не встигнуть...

«Як це до вечері? — подумав Рикпет. — Адже зараз тільки полудень, а йти тут усього метрів із п'ятдесят!»

Не встигли вони пройти й десяти метрів, як уперлися в глухий кут.

— Гм... — гмикнув спантеличений Рикпет.

— Начхати! — кинув Кадим та поперся навпростець через кущі, але в нього нічого не вийшло. Як не намагався продертися крізь

живопліт, усе було марно. Величезні та гострі, мов шила, шпичаки знали свою справу й одяг славного вояка Макропойнта за одну мить перетворився на лахміття. Довелося відступити. Повернулися до перехрестя. Рикпет міг заприсягнутися, що перехрестя було те саме, тільки вийшли вони сюди вже з іншого боку. Як це сталося, було зовсім незрозуміло.

– Так... – протяг укотре за сьогодні спантеличений Рикпет.

– Ти про що?

– Сліди, – вказав Рикпет пальцем.

Вони перетнули перехрестя і дійсно побачили сліди. Їхні то були сліди, чи інших нещасних жертв чудернацької гостинності барона, було незрозуміло. Як це сталося, що вони вийшли на те саме перехрестя, але з іншого боку? Вирішили звернути праворуч. За п'ять метрів стежка побігла згори, круто вигнулася, спустилася донизу та скінчилася... біля перехрестя.

– Тихше... – заспокоював себе Рикпет.

– Спокійно, – відповідав йому Кадим.

Рикпет озирнувся навсібіч, оглядаючи місцевість. З вікна на другому поверсі за ними з цікавістю спостерігав барон-веселун. На його носі весело виблискували окуляри без скелець, а сам він вітально помахував рукою, час від часу поправляючи фіалкову мантию, прикрашену срібними зорями та місяцями.

– Цирк...

– Блазень...

– А! – раптово вигукнув Рикпет.

– Що? – запитав Кадим.

– Гайда! – наказав Рикпет і попрямував до виходу з лабіринту.

Розділ 9

ГУГОЛ

Гугол з'явився миттєво, ніби очікував за дверима. Був він не молодий, з лисиною, вбраний у жовтавий піджак і смугасті штани зі штрипками. У руці навідліт він тримав канотьє.

– До ваших послуг, мій Хазяїне та Володарю, – Гугол уклонився, й далі тримаючи капелюха навідліт. – Я весь увага, більше того – послух. Виявіть повагу, оцчасливте мене своїм наказом чи дорученням, о незрівняний...

– Помовч! – посміхнувся Великий Процесор.

Попри свій вигляд, Гугол був одним із найвидатніших сищиків Заекрання. Він брався за пошук, здавалося, найбезнадійніше за-

гублених речей і — що найбільше приголомшувало — знаходив їх. Якщо не завжди, то майже завжди. Останнім його подвигом був успішний пошук пари туфель, украдених у однієї старенької, котра залишила їх сушитися на сонечку біля ганку власного дому. Туфлі вкрав злодюжка, який на той час проходив поряд. Незрозуміло, що він хотів із ними зробити, бо продати їх неможливо було через відсутність бодай якогось товарного вигляду: вони були вкрай задріпані. Якщо відверто, бабця взагалі взувала їх, коли йшла на город. Злодюжка прихопив туфлі, швидше за все, зі звички тягти те, що погано лежить. А туфлі лежали вкрай погано: абсолютно відкрито та без жодного нагляду. Але злодюжка розглянув свою здобич уважніше та просто викинув їх в найближчу урну. Це побачив Гугол, який саме проходив повз нього. Він миттю склав докупи кілька фактів. Перший: як у хлопця, такого підозрілого вигляду, виявилися жіночі туфлі? Другий: навіщо йому знадобилися старі жіночі туфлі? І третій: невже для того, щоб викинути старі жіночі туфлі, їх треба нести на вулицю та викидати в урну, куди зазвичай викидають обгортки від морозива чи цукерок? Сищик витяг туфлі з урни, не забув змалювати в пам'яті обличчя молодика, та й ішов собі вулицею, поки не почув голос немолодої жінки. Вона волала про обурливі порядки в Столиці, про те, що не можна ані на хвилину залишити без нагляду навіть пару модельних туфель, котрі вона, як на гріх, збиралася взути на недільну прогулянку.

— Ви тільки погляньте! — горлала бабуса в натовп, який збігся на її крик, потрясаючи над головою сухенькими кулачками. — Покинула лише на хвилинку! Такі туфлі! Усього раз і взувала! На площу йти збиралася! І ось на тобі! І куди тільки влада дивиться!

— Розвелось злодюг! — підтримували її з натовпу. — Кроку зробити не можна, щоб чогось не вкрали... І куди охорона дивиться? Хоча б раз украдене знайшли...

Гугол пірнув у натовп та виринув біля самого ганку, з якого, мов із трибуни, волала бабуса.

— А які були туфлі? — вкражливо запитав він.

— Сірі туфельки були, зі срібними пряжечками, а підбор невисокий... Із чистої шкіри, до речі. Зовсім новенькі, лише раз взувала... А срібла на пряжках було! На колодязний ланцюг вистачило б! — зі смаком описувала бабця зовнішній вигляд утрачених туфель.

— Ага, ага... — Протягом її промови Гугол усе кивав головою, а потім дістав із сумки сірі стоптані туфлі, що їх кілька хвилин тому витяг з урни. — А чи не ці туфлі у вас поцупили?

Сищика впізнали. Натовпом прокотився гамір.

— Гляньте, Гугол... Сам Гугол прийшов...

Гугол подав туфлі бабці. Ті, хто стояв поруч, побачили старенькі зношені сірі туфлі з облупленими пряжками та збитими підборами.

— І де ж тут срібла на колодязний ланцюг? Ну, бабусю, трибуна впала! Годі лементувати! — зареготав високий глюк.

Натовп посміявся та розійшовся, але до подвигів Гугола було додано ще один. У Столиці почали казати, що Гугол може знайти будь-яку вкрадену річ, навіть ту, яку ще тільки намагаються вкрати.

Ось якого фахівця запросив Великий Процесор, аби знайти колишніх слуг Макровіра — Трояна та Стелса.

— Ну-с, маестро розшукової справи, — почав свою розмову Великий Процесор, — у мене до вас велике прохання.

Сищик прибрав серйозного виразу.

— Чи знали ви таких вірусів, як Троян і Стелс? — запитав Великий Процесор.

— Трояна й Стелса? Стелса та Трояна... Трояна й Стелса, — Гугол наморщив лоба й підняв очі до стелі, бурмочучи, а потім лягнув собі по лобі. — Авжеж! Так... Один схожий на коня, а інший... У іншого щось із зовнішнім виглядом було не так... Ось тільки що — я забув.

— У другого взагалі зовнішнього вигляду не було, — підказала йому Інформа.

— Невидимий! Авжеж! Я ж і кажу: щось із зовнішнім виглядом не те... — зрадів Гугол. — Сказати, що знаю, то буде занадто, але чути — чував. Аякже... У Макровіра на побігеньках були... Так... так...

— А потім? Потім куди вони поділися? — Сергійко по той бік екрана аж рота роззявив з нетерплячки.

— Треба пошукати, Ваше Величносте, Серж Перший, слово честі, треба пошукати...

— А мене ви звідки знаєте? — Сергій був уражений.

— Знати — моя робота, — сказав Гугол, — але ми своїх таємниць не виказуємо, інакше які ж то будуть таємниці?

— Отож, пошукаєш?

— Мій пане, — Гугол скромно потупився, — вам просити по чину не можна, вам треба звеліти. Поки ми з вами розмовляли, я вже їх знайшов, так би мовити...

— Як це знайшов? Кого знайшов? — розгубився Великий Процесор.

— Трояна знайшов, — з готовністю відповів Гугол, — він далеко й не втікав, у Чипа Озу в дворецьких ходить. Що стосується Стелса, то я його бачити й не міг, адже він невидимий. Але якщо ви цього лошака трусонете, може, щось і про Стелса витрусите.

— Вражаюче! — вигукнув Великий Процесор. Його підтримали з іншого боку екрана Сергійко з друзями. А Інформа від захоплення цьомкнула Гугола в щоку, й той, розчулений, ледь не заплакав від надміру почуттів. Ще б пак! Зовсім не щодня тебе цілують принцеси, дякуючи за виконану роботу.

— Миттєво! Практично миттєво вирішили надскладну проблему, — з повагою промовив Великий Процесор.

— Ну, таку вже й надскладну... Так уже й миттєво... — кволо заперечував Гугол, хоча на душі в нього від таких похвал співали солов'ї.

— Друзі мої, — звернувся Великий Процесор до Сергійка, Наталі та Славка, — чи не можете ви нанести мені візит?

— У Заекрання? Із задоволенням! — відповіли ті.

Наталка негайно щучкою пірнула в екран, який укритися срібними брижами, з натугою протискуючись крізь п'ятнадцятидюймовий монітор, засопів Славко.

— Давай, давай... — підтримував його Сергійко. — Якщо голова пройде, то й решта пройде... Ну ж бо... Ось!

— Ай... Уй... Ух!.. Це... Ой-ой-ой!!! — Це Сергійко не зніс Славчиних зусиль, скинув з його грубої ноги кросівку та почав лоскотати п'ятку. Засіб допоміг: Славко сіпнувся й зник у екрані. Сергійко кинув йому навздогін кросівку та поліз сам. Він виринув у Заекранні саме тої миті, коли Інформа знайомилася з Шанатою, як звали Наталю в Заекранні, а Васла потирав забите під час переходу коліно. Коли хвилювання, викликане зустріччю старих друзів, нарешті вгамувалося, почали розробляти план дій.

— Головне, щоб він нічого не знав, — казав Дроник, — бо накиває п'ятами, шукай його потім невідомо де.

— Я була в Чипа Озу. Там навкруги луки, а ліс далекувато... Не дуже сховаєшся... — не погоджувалась Інформа.

— Він же того... лошак... Як дасть! Дожени потім... того... спробуй!

— Ще б пак... Бігати він уміє, нічого не скажеш...— пригадав Дроник свої перегони з кентавром.

Усі розмови припинив Великий Процесор.

— Я так вважаю, що нікуди він утікати не буде! Куди йому втікати? До кого? Й навіщо? Але запобіжних заходів ужити не завадить. Тому я вас і запросив до Заекрання, — звернувся він до друзів. — Спочатку візьмемо під нагляд палац Чипа Озу, а потім уже навідаємося до його власника. Інформо, ти ж була в палаці?

— Атож, тату. І Васла був, — з готовністю відгукнулася принцеса.

— Запам'ятали, які й де там виходи?

— На жаль, ні. Ми весь час користувалися вікнами переходу, а Дроник — ще й кабельними тунелями.

— Зрозуміло... Ну що ж, виряджаю вас на гостину до Чипа Озу. Підуть Чипсет, Сергійко, Васла, Шаната та Дроник.

— А я? — здивовано скрикнула принцеса.

— Ні, доню, поки ми не дізнаємося, хто почав проти нас цю складну гру, нікуди я тебе не пущу. Інформо, це не обговорюється, — твердо скінчив Великий Процесор, коли побачив, що донька збирається заперечувати. — Хіба ти не пам'ятаєш? Чого тільки не намагався зробити чорний вірус Макровір, аби отримати тебе за дружину? Де гарантія, що всю цю гру розпочато не з того самого? Може, це все задумано, щоб виманити тебе з Головного палацу?

Заперечити не було чим. У всіх у пам'яті ще була свіжа недавня боротьба з Макровіром, виграна завдяки таким зусиллям. Великий Процесор набрав адресу палацу Чипа Озу. Вся компанія, що зібралася до нього в гості, скупчилася біля комп'ютера.

* * *

— Куди? — з подивом запитав Кадим.

— Туди, — незворушно відповів Рикпет, указуючи пальцем на механічного коня, біля якого клопотався слуга.

Кадим здивовано низав плечима, але скорився. Без пригод вони дісталися до виходу. Коли обидва підішли до коня на колесах, слуга запитливо глянув на непроханих гостей. Рикпет та Кадим, який ішов за ним позаду й трохи збоку, мов ординарець за командиром, обійшли навколо дивної споруди.

— Доїдемо?

— З вітерцем!

Коняка виявилася несподівано високою і вилізти на неї без якоїсь підставки не вийшло. Слуга намагався заперечувати, але цю проблему вирішили просто: Рикпет узагалі не звернув на нього жодної уваги, а Кадим підняв автомата:

— Відвали!

Слуга подумав та вирішив, що власне здоров'я дорожче, ніж коняка веселого барона, й відійшов. Друзі знайшли ящика й використовуючи його як підставку Рикпет видерся на коня. Він уважно оглянув кермо, помацав вуха й спробував натиснути педалі під обома ногами.

— Ну? — запитав у Кадима, який ще стояв унизу.

Той глянув знизу вгору, заплигнув на ящик, звідки перебрався на коня та прилаштувався позаду приятеля. Рикпет крутонув праве вухо, як це робив барон-веселун: загув стартер, завівся моторчик.

Коняка сіпнулася. Рикпет обережно натис на педаль, але нічого не сталося. Тоді він натис на іншу педаль, і кінь легко покотився, тільки не вперед, а назад. Вереснув слуга, якому колесо наїхало на ногу, зойкнув від несподіванки Кадим, Рикпет розгублено закрутив кермо, щоб уникнути зіткнення з повіткою, яка використовувалася чи то як стайня, чи як гараж — у залежності від того, як розглядати дивний засіб пересування, народжений веселою фантазією барона, — конем чи машиною. Але зіткнення уникнути не вдалося, коняка таки в'їхала в стайню-гараж — проломилась озаддям величезну дірку в хисткій дерев'яній стіні. Закричав та схопився за голову слуга. На крик у вікно визирнув барон Асіст.

— Агов, кабальєро! — весело заволав він із вікна. — Повний атас! Ставлю два проти одного, що проломити другу стіну вам не вдасться!

Але звитяжні вершники проломилась й другу стіну. Коняка торохкотіла моторчиком та все їхала, їхала задом наперед, поки Рикпет не отямився та не натис на педаль, яка виявилася гальмом. Від різкої зупинки Кадим злетів на землю; Рикпет схопився за гриву й лише завдяки цьому втримався у сідлі.

— А хай йому... — простогнав Кадим, потираючи забите місце.

Рикпет відпустив педаль, і коняка знову сіпнулася назад, але цього разу вершник був наготові й відразу натис на гальмо. Погрався з педалями та вухами й врешті-решт опанував нехитру техніку та подав Кадимові руку.

— Вилазь!

Нарешті кінь слухняно поїхав у бік будинку. Рикпет весь час додавав газу, й кінь додавав швидкості, поки не в'їхав у зелений лабіринт барона. Барон, який до цього реготав, витираючи сльози, що градом котилися з очей, перестав посміхатися.

— Агов, ви що, серйозно? Припинити негайно! Вас буде суворо покарано за псування майна!

Але моторизована конячка, ніби танк, проклдала собі шлях серед зеленого лабіринту, залишаючи по собі широку рівну просіку. Проминули нещасне перехрестя й за двадцять метрів увіткнулися в ганок. Рикпет вимкнув мотор.

— Ну? — запитав він.

— Буревій!

— Отож бо...

На ганок вибіг розлючений барон.

— Ви... Я... Я вас... — від обурення барон забув усі слова.

— Запрошував?

— Ми прийшли, — додав Кадим.

— Але ж не так! — не вмовкав барон, з якого злетіли всі його веселощі. Й чого тут було веселитися, коли його улюблену роз-

вагу безнадійно знівечили. Рикпет упритул підійшов до барона. Руки його лежали на автоматі, що висів на шиї. Позаду стояв Кадим у такій само загрозливій позі.

— Де безсмертя? — запитав Рикпет.

— Що? — ніби кінь на повнім ході, сіпнувся барон.

— Де безсмертя? — повторив запитання Рикпет, додаючи в свій голос погрози.

— Всезнайко? — наїхав із-за його плеча Кадим. — То відповідай!

Барон безпорадно озирнувся. Допомоги було годі чекати. Слуга, який клопотався біля коня, зник відразу по тому, як прибульці захопили цей незвичайний засіб пересування. Зрозумів, що це все добром не скінчиться.

— Агов, хто-небудь! — пискнув барон. Веселощі його кудись поділися, тому й крик вийшов не такий, як завжди.

— Засохни! — скомандував Рикпет.

— Зів'янь! — продублював Кадим.

— Ну? Смерті нема? — продовжував свій допит із пристрастям Рикпет.

— Не могу... — розгубився барон.

— Невже? — широко посміхнувся Кадим, підняв автомат та повів чергою, яка оглушливо загуркотіла по добре вимитих прозорих вікнах. Під ноги посипалися сяючі скалки. Барон відплигнув, а незвичайні прибульці навіть оком не змигнули.

— Зайти в дім? — посміхаючись іще ширше, запитав Рикпет.

— Я не проти, — посміхаючись так, що ширше вже не було куди, погодився Кадим та поставив ногу на першу сходинку.

— Не треба... — простогнав веселий барон. — Я вас дуже прошу...

— Запрошував... — кивнув на барона Рикпет.

— Ага, — погодився Кадим.

— Збрехав, — покепкував з барона Рикпет.

— Брехло! — знову озвався Кадим.

— Ще й яке! — додав Рикпет.

— Йдемо? — запитав Кадим.

І обидва ступнули не першу сходинку ґанку.

— Не треба! Я все розповім! — веселому баронові зробилося не до сміху. Дозволь цим барбосам зайти до палацу, то в яку грошву потім ремонт стане? Що їм варто вгатити по антикварних меблях з автоматів?

— О! — задоволено вигукнув Рикпет.

— Ну! — погодився Кадим.

— Безсмертя? — повторив своє запитання Рикпет.

— Де?

— Це... — барон зам'явся. — Ходімо до палацу, не на дворі ж про такі серйозні речі розмовляти! Тільки, будь ласка, не стріляйте з вашої жакливної зброї.

— Не брехати!

— Засвоїв?

— Річ у тому... — почав переляканий барон, — річ у тому, що я пожартував!!! — І він гримнув дверима перед самим носом у слуг Макропойнта. З-за дверей долинув його заливчастий регіт.

— Ах ти ж!!! — Обидва вояки, що остовпіли від несподіванки, підняли автомати й град куль посипався на двері. За кілька секунд стрілянина сама по собі припинилася, бо на дверях не лишилося ні подряпини. Навіщо марно патрони переводити?

— І що тепер? — запитав засмучений таким перебігом Кадим.

Не кажучи й слова, Рикпет узяв моток мотузки, приторочений до сідла механізованого коня, мовби ковбойське ласо, та прив'язав одним кінцем до коня, другим — до ручки дверей. Із натугою видерся на високого жеребця, запустив моторчика, газонув та кинув жеребця вперед. Мотузка рвучко натяглася, щось хруснуло й двері вилетіли з коробки, блиснули на сонці вирваними шурупами та завісами, що лопнули від потужного ривка. Рикпет сплигнув з коня та погладив його гриву.

— Молодець!

— Може, сіна? — відразу ж запропонував Кадим.

Кінь мовчав, натомість барон, який ще дужче висунувся з вікна, силкуючись розгледіти, що ще накоїли гості, вибухнув страшними прокльонами.

— Ну? — Рикпет знову підняв автомат.

— Безсмертя? — чітко повторив його рух Кадим.

Розділ 10

ВІЗИТ ДО ЧИПА ОЗУ

Чип Озу займався важливою державною справою: він хотів схуднути. Раніше державна політика, яку він проводив, була протилежною: Чип Озу хотів бути гладким, навіть неосяжним, одним словом, він мріяв бути великим. Здається, погладшати — дуже просто. Але це лише на перший погляд. У тому, щоб погладшати кілограмів на два, дійсно нема нічого складного, але погладшати на сто, а ще більше — досягти ваги п'ятсот кілограмів — надскладне державне завдання. Але Чип Озу дбав про своїх підданих та дуже хотів, щоб у них був великий правитель. Тому день у день, наполегливо

й послідовно він вирішував це завдання. Майже цілий день Чип лежав. Підводився спочатку шість разів на день, потім п'ять, далі чотири, а весь час, що залишався, присвячував головному завданню в житті: стати великим. Він їв, їв та їв, лежав, лежав та лежав. І ось, коли він уже майже досяг межі та вставав із тронної софи лише двічі на добу, все змінилося. До палацу без запрошення чи погодження припхалися спадкоємна принцеса Інформа з друзями, один з яких і порушив спокій Чипа Озу. Цей прибулець відкрив йому велику істину: виявляється, величина та велич — абсолютно різні речі. Звали того мудрого прибульця Васлою. Багато днів Чип Озу обмірковував цю мудрість. І коли нарешті обміркував її до кінця та, як йому вважалося, збагнув, то звелів зібрати загальні збори своїх чиновників — чипчиків. Насилу рухаючись, він сів на тронній софі перед товстунами, які зібралися в залі, чим викликав у них стан цілковитої протрації. Ніхто й ніколи не бачив, щоб Чип Озу сидів. Усі чипчики теж були гладкі, але не такі, як він сам. Вони ще могли ходити, інакше хто ж тоді працював би, якби вони лежали так само, як їхній правитель?

— Від сьогодні, — почав промову Чип Озу, — державна мудрість полягає не в тому, щоб бути гладким, а в тому, щоб бути худим. Таку видатну мудрість дарував мені великий мандрівник, геніальний Васла. Тому всім, кому дорога наша країна Озу, всім, хто любить мене та бажає служити мені, необхідно стати худими. Щотижня надавати мені звіти про схуднення. Перевірятиму особисто. Хто відставатиме від мого схуднення — вижену, майте на увазі. А великому Васлі наказую поставити пам'ятник «На славу Великої Рятівної Думки про схуднення».

Так Васлі поставили другий пам'ятник у Заекранні. Перший стояв у Столиці, біля Головного палацу та називався «На славу Великого Рятівного Чиху».

І з того дня почалися муки та страждання всіх чипчиків. Поки Чип Озу лише бажав схуднути, в пресі вже з'явилися перші звіти про скинуті ним кілограми. Звіти викликали шок і тремтіння у чипчиків по всій країні. Було миттєво розпродано всі кросівки та футболки, неосяжні спортивні труси й костюми величезних розмірів, бо чипчиків у країні було дуже багато. В газетах почали друкувати різноманітні засоби та способи схуднення, найвидатніші, суперекфективні дієти. Фахівці в царині схуднення стали найбільш високооплачуваними. На урядовому рівні прийняли програму «Вобла», спрямовану на схуднення всіх чипчиків, а разом із ними й усього населення Озу. Але чипчикам ніяк не вдавалося так швидко скидати вагу, як це робив, згідно з повідомленнями преси, володар країни Озу. «Чип Озу вже почав ранкові пробіжки», — повідомляла урядова газета «За дострокове схуднення!».

Чипчики ж прокидалися ранком з великим небажанням та лінощами, й те, що вони почнуть бігати щоранку, було малоімовірно. І все ж таки, згідно зі звітами, всі чипчики країни, разом, за дуже короткий термін схудли на двісті тридцять тонн, темпи схуднення зростали й надалі. Чип Озу читав газети й уважно оглядав себе. Він уже й сам повірив, що почав бігати ранком, хоча навіть не зводився на власні ноги.

Чип Озу сидів на своїй тронній софі, морально готуючись звестися, чого не робив уже багато днів. Він досяг високих показників у голодуванні й міг відмовлятися від їжі майже цілу годину. Ще тиждень тому цей час був не більшим, ніж півгодини. І ось, у той самий час, коли він уже зміцнів духом та сперся руками на тронну софу, готуючись підвестися, двері розчахнулися й до тронної зали ввійшла ціла компанія. Він не відразу розгледів, хто ж це прибув без запрошення, більше того – навіть без попередження. А коли розгледів, то не повірив власним очам. У одному з гостей він упізнав наймудрішого з мандрівників, геніального Васлу, який однією потужною думкою перевернув не тільки життя самого Чипа, але й життя всієї держави Озу. Руки в Чипа послабшали, й він із висоти десяти сантиметрів гепнувся на софу. Та жалібно скрипнула, її посиленна конструкція тріснула просто посередині.

– Васла... – пробурмотів уражений Чип Озу. – Сам Васла...

– Чого це він? – не зрозумів Сергійко.

– Це... Ти все того... такий само?

Гірших слів Васла придумати не міг. Сказати Чипові Озу, що він такий самий, після того, як той героїчно хотів схуднути ось уже кілька місяців, а сьогодні навіть намагався підвестися? І хто-зна, може, спроба виявилася б вдалою, якби ось ця гоп-компанія йому не завадила!

– Моя велич від цього не зменшилася! – пихато промовив ображений Чип Озу. – Що привело вас сюди і як ви зважилися ввійти без доповіді? Агов, хто там є? – загорлав він.

– Це... Ого! Дивись, у нього й цей... голос з'явився! – радісно відзначив Васла.

Цієї миті звідкілясь із бокових дверцят лунко цокаючи копитами по натертому паркету до зали ввійшов... Троян.

– Ой! – скрикнула від несподіванки Шаната.

– Троян! – ахнули Чипсет та Сергійко.

– Лошак! – підтримав їх Дроник, дуже добре знайомий із вірусом.

– Оце зустріч! – і собі здивувався Троян, махнув хвостом, склав руки на грудях та посміхнувся.

Чип Озу образився ще більше, коли побачив, що всю увагу звернуто до дворецького, а на нього, володаря країни Озу, який

звитяжно кинувся на жорстоку боротьбу за схуднення цілої країни, який майже зібрався звестися з тронної софи на власні ноги, ніхто навіть уваги не звертає.

— Трояне, забори їх звідси, вони мені заважають! Куди ти дивишся? Як ти виконуєш свої обов'язки, ледацюго, якщо кожен, кому заманеться й коли забажає, може зайти до мене в тронну залу? На вулицю бажаєш, бельбасе чотириногий?

— Пане Чипе Озу, прошу поводитися пристойно! — зробив зауваження володареві Чипсет, але Чипа Озу спинити вже було неможливо, його понесло, мов оскаженілого коня, що несе воза по купинах.

— Забирайтеся звідси! Трояне! Виконуй негайно! Геть! — Чип Озу тицьнув пальцем, схожим на сардельку, в бік дверей. — Пам'ятника цьому невігласу, — він указав пальцем на Васлу, — знести! Нова державна політика скасовується, визнається шкідливою та нав'язаною закордонними шпигунами.

Сергійко посміхнувся Трояну якомога доброзичливіше, що остаточно вивело з рівноваги Чипа Озу. Зопалу він навіть зміг трішки звести ногу й зробити рух, схожий на тупання ногою!

— Геть! — несамовито горлав він, витираючи великі краплі поту з обличчя. — Геть!!!

Він витратив на крик останні сили, впав на тронну софу, міцність якої вже було підірвано останнім різким рухом володаря. Цього разу софа не витримала й розвалилася. Чип Озу опинився на підлозі посеред уламків свого незвичайного трону. Кілька секунд у залі панувала тиша, а потім вибухнула зовсім невічливим реготом Васи та Сергійка. Чипсет та Дроник, більш навчені палацового етикету, тихесенько прискали в кулаки, Шаната ввічливо посміхалася, насилу стримуючи напад гомеричного реготу. Кентавр підійшов до руїн тронної софи та глянув на Чипа Озу згори вниз.

— Коли б ти знав, як ти мені набрид! — сказав він. — Як дістав ти мене своєю величчю! То вона в тебе гладка, то худа... Ти вже всю країну дістав! І мене особисто! До копит! Край! Іду я від тебе, хоч ти й Чип усієї Озу! На вільні пасовиська...

— А я? — розгубився Чип Озу. — А моя софа...

— Пошукай собі іншого дворецького! Худого! Чи зараз у моді знову товстуні? — Кентавр хрюкнув та попрямував до дверей.

— Агов, Трояне! Не кидай мене! Стривай! Не ображайся...

Але кентавр вийшов та ляснув дверима. Усі побігли за Трояном, лише Васла затримався в тронній залі.

— Це... Я ж тобі казав, що того... на дивані величі не здобудеш! А ти...

— Але я бажав! Я чесно та героїчно бажав! Я й зараз бажаю того... схуднути, тільки ось у мене нема чого взути, щоби бігати

зранку... І гарячої води в палаці немає, щоб потім душ прийняти... Чесно-чесно! Як тільки воду дадуть, я відразу почну бігати... Звитажно почну! І сяду на дієту! Зараз навіть теслі спеціальне крісло роблять!

— Яке ще це... крісло? — здивувався Васла.

— Ну... щоб на дієту сідати.

— Оце-то так... Жерти кінчай! Це... — Васла махнув рукою та побіг наздоганяти товаришів.

Уся компанія стояла в коридорі навколо Трояна, який ще й досі ображено поглядав у бік зали.

— Чуєш, Трояне, ти не ображайся, що так сталося, — почав Дроник, — ми тобі зла не бажали, хоча ти нам свого часу завдав чимало клопоту.

— Пусте... Цей мішок із салом, який уявив себе великим правителем, кого завгодно доведе...

— Добре, — пристав до розмови Чипсет, — вважатимемо, що це ми проїхали. Ти ось що скажи. Коли ти служив у Макровіра, чи не чуваш від нього про яких-небудь близьких друзів чи родичів?

— А що? — здивувався Троян. — Ви ж його самі розмагнітили! Дівча ваше з магнітного випромінювача! Півбудинку рознесло! Такий гарний будинок був, а вона в ньому діру зробила, хоч на коні верхи в'їжджай.

— А що, не заробив Макровір щоб його на цифру розклали? Скільки зла він глюкам приніс, мерзенний вірус! — сумно сказав Дроник, який згадав королеву Маплату.

— Не забувай, що я також вірус, — недобре посміхнувся Троян. — Проміж вірусів і глюків завжди була війна, хіба ні?

— Проміж вірусів і глюків — можливо, та люди тут до чого? — твердо запитав Чипсет. — А Макровір простягав свої лапи й до фізичного світу.

— Я теж бував у фізичному світі, то й що? — не вгавав Троян.

— Як це що? І людей, може, викрадав? Чи щось іще гірше — перформатовував? — наскакував на кентавра Чипсет.

— Ну, до цього не доходило... Я межу знаю. Люди є люди, а глюки є глюки, яка проміж них може бути війна? Два зовсім різні світи... До речі, а хто це поряд із тобою? Чи не люди? — підозріло примружився кентавр.

— Люди, — кивнув Чипсет.

— Оце я і дивлюся, що он ті двоє начебто мені знайомі.

— Ще б пак! Це Його Величність Серж Перший, колишній король Глюкландії, а це Васла. — Обидва коротко вклонилися, не зводячи з вірусу поглядів. — А це Шаната, її ти не знаєш, але в Заекранні вона теж була. Ну, а з Дроником тебе знайомити не треба...

Дроник нахабно посміхнувся, а кентавр скривився:

— Пощастило тобі, не наздогнав я тебе тоді в тунелі!

— Можливо, можливо... І тобі, до речі, теж пощастило, що не нарвався ти на Кнопікс з магнітним випромінювачем, — у тун вірусові озвався королівський блазень. — Залишилися би по тобі одинички та нулики...

— Ось так, значить... — неприємно прорипів вірус. — Макровіра лаєте, а самі людей до Заекрання тягаєте!

— Цього разу ти помилився! Люди пришли сюди самі, й не просто прийшли, а шукати своїх друзів, яких хтось не тільки втягнув у Заекрання, а ще й переформатував.

— Не може бути... — недовіриливо протяг кентавр. — Переформатували живих людей?

— Ми так вважаємо. Точно встановити можна буде лише по тому, як ми їх знайдемо. Ти уявляєш наслідки такого, можна сказати, антилюдяного вчинку? Представники Заекрання — не має значення, віруси це чи глюки, — можуть затягувати до себе людей! Мало того — вони ще й переформатовують їх! Наслідки цього для Заекрання уявляєш?

Вірус, немов людина, почухав потилицю. Слова Чипсета кентавр обмірковував лише мить. Хоча він і був кентавром, вірусом, колишнім слугою Макровіра, але дурнем не був ніколи. Наслідком чийось нерозважливих учинків могло стати одне: цілковите зникнення Заекрання. Це кентавр зрозумів одразу.

— Треба визнати, що це й справді дурниця, — нарешті погодився він.

— Дуже добре. Тоді йдемо далі. Ми підозрюємо, що тут замішаний якщо не Макровір, — бо його, як ми вважаємо, надійно знищили, копій бути не повинно й це перевірено, — то вірус того ж типу, родич так би мовити. Звідси запитання до тебе: коли ти служив у Макровіра, чи не чув ти про таких? Може, Стелс щось чув? До речі, не знаєш, де він?

— Родичі? Родичі... Родичі... — забурмотів Троян, наморщуючи лоба. — Родичі... Щось Макровір казав... Щось про брата... Й імена в них начебто схожі були... Теж Макро... Тільки ось далі забув. Словом, мабуть, таки був у нього брат, а ось як звали — не пам'ятаю. Пригадую лише, що ім'я починалося з Макро...

Усі перезирнулися.

— Отже, Великий Процесор знову мав рацію? — відгукнувся на слова кентавра Чипсет.

— А Стелс? — нагадав Сергійко. — Де зараз Стелс?

— Засвітіся, — коротко проказав Троян.

— Що? — не зрозуміла Шаната.

— Це не до тебе. Стелс — невидимий вірус, — пояснив Чипсет.

Поряд із кентавром виникла майже прозора постать глюка, ніби зіткана з води.

— Ну, я Стелс, — глухуватим голосом промовила водяна по-стать, — є... тобто, був у Макровіра брат. Макропойнтом його кличуть. Де він наразі — не знаю, це мені нецікаво. Мені й тут непогано.

— Який він із себе? Що вміє? — почав розпитувати Чипсет.

— Я вірус, Макропойнт також вірус, тому нічого я вам більш не розповім, — і Стелс нечутно зник, ніби й не з'являвся взагалі.

— Не дуже балакучий у тебе друг, — із посмішкою мовила Шаната й погладила кентавра по рудому боці. Від несподіваного дотику кентавр сіпнувся, шкіра на боці затремтіла. Шаната пере-лякано відсмикнула руку.

— Не лякайся, я не кусаюся... — промовив кентавр.

— А я й не лякаюся! — сміливо відповіла дівчина й ще раз погладила кентавра.

Розділ 11

ШАШЛИК ЗІ СВИНСЬКОГО ЗВІРА

Лупер, Кабір та Мелісса, вірні слуги Макропойнта, сиділи ввечері біля багаття. Вогонь розвели просто на луці, поряд із будинком червоного вірусу.

— Я вас таким шашликом пригощу, — за день до цього хвалив-ся Кабір, обгризаючи курячу ніжку під час обіду, — язика проковт-нете, пальці обсмокчете... Напалимо вугілля, а м'ясо я приготую особисто. Треба взяти ошийок свинського звіра, накраяти його невеличкими шматками, залити кислим молоком, а потім додати листя мазахорала, трохи гірчиці...

Кабір, мабуть, ще б довго перелічував тонкощі приготування шашлика зі свинського звіра, якби його не перебила Мелісса:

— На словах ви всі круті, а як до справи... Куди тільки крутість зникає?

— Ти хочеш сказати, що я базікаю? Я? — Кабір не на жарт обра-зився. — Коли я готую шашлики...

Що відбувається, коли Кабір готує шашлики, так і не довіда-лися, бо саме в цей час усіх покликав хазяїн. Коли вже розходи-лися, Кабір усе ж таки наполіг на тому, що наступного дня він готуватиме шашлик. М'ясо домовилися купити в складчину.

Вогонь окреслив світле коло, в якому розташувалися віруси, які, мов заворожені, дивилися на мінливе полум'я.

— Гарно! — озвався Лупер. Серед вірусів, які служили Макропойнту, він був за старшого. — Це ти добре придумав — шашлики. А свинський звір чим годований? Я чув, якщо його пузобрейком годують, то м'ясо потім дуже ніжне...

— М'ясо — те, що треба! — запевнив Кабір. — Особисто на базарі вибирав. Торговці ж, якщо не знати — продадуть тобі таку підошву! А нахвалювати почнуть, буцімто це м'ясо до столу самого Великого Процесора. Я ото...

У пільмі, за межею світлого кола тріснув сучок, щось зашурхотіло в траві. Усі замовкли, нашорошилися. У Мелісси в руці вже відблискував широким лезом ніж, відточений, мов бритва. Коли тільки дістати встигла?

— Хто там? — із погрозою у голосі запитав Лупер.

— Тільки не стріляйте! Я вам нічого поганого не зроблю!

— Ти? Нам? — зареготав Кабір. — А може — ми тобі? Ти хто?

Із темряви у світле коло ступнула чудернацька постать, яка виявилася кентавром.

— Тю, — здивувався Лупер, — ти хто?

— Це Троян! — упізнала кентавра Мелісса. — Ти служив Макровіру, адже так? Служив?

— Служив. Нас двоє служило, я та...

— Та Стелс! — закінчила замість нього Мелісса. — Невидимий вірус.

— Так, я теж служив, — почувся голос невідомо звідки.

— То ти не сам? — здивувався Кабір, озираячись навколо. — А де другий?

— Та тут він... Стелсе, засвітіся.

У темряві червонуватим полиском позначилася постать вірусу. Вона зробила крок у бік вогнища й посвітлішала, стала одного кольору з полум'ям. По тому постать відступила назад і зникла. По боку кентавра бігали багряні відблиски вогнища, яке вже догорало. Дрова перетворювалися на вугілля, яке дихало жаром.

— Ну, що робитимемо з ними? — запитав Лупер. — Не проганяти ж. Вони начебто колеги наші...

— Вугілля досить, — повідомив Кабір, перемішуючи вогнище довгим ціпком.

— Умошуйтеся, — запросила Мелісса та посунулася ближче до Лупера, звільняючи місце для прибульців. Кентавр схропнув:

— Та я вже якось навстоячки...

Поряд із Меліссою полиском позначилося тіло прозорого вірусу. Було дивно, що крізь нього видно вогонь. Троян походив навколо вогнища, не надто добре почуваячись, але все ж таки спитав:

— А ви хто будете? Нас ви знаєте, а ось ми вас — ні.

— Ми хто? Ми слуги Макропойнта. Я — Лупер, це — Кабір, а це — Мелісса.

Троян навіть не дуже здивувався, що ось так, увечері, на луці біля вогнища вони зустріли слуг брата свого колишнього господаря.

— Ось як... Тому ви нас і знаєте?

— Саме тому, — відповів Кабір, вправно нанизуючи на шампури невеликі шматочки м'яса, вимоченого в кислому молоці з маза-хоралом, та перекладаючи їх кружальцями цибулі. Шампури він поклав на повздовжні палиці, вкладені на рогачки. Над червоним жаром м'ясо майже відразу зашипіло.

— Це... — мов через силу вимовив Троян, — вашого боса шукають.

— Не зрозумів, — перепитав Лупер, — що ти сказав?

— Вашого боса шукають, — повторив Троян.

— Ти не помилився? Хто шукає? Навіщо? — Лупер відразу забув про шашлики, звівся на ноги та майже впритул підійшов до Трояна.

— Великий Процесор шукає... І ці ще... З фізичного світу... Колишній король Глюкландії, хтось там Перший, та ще двоє...

— Оце новина... — протягла Мелісса. — А ти звідки знаєш?

— Приходили до Чипа Озу, розпитували, чи були родичі в Макровіра.

Мелісса та Лупер презирнулися. Кабір займався шашликами й до розмови не прислухався.

— І що? Макропойнт єдиний родич чи що? — здивовано запитав Лупер.

— Так отож! Ваш бос двох людей із фізичного світу викрав. Тепер їх шукають друзі. А Великий Процесор вважає, що коли про цю пригоду стане відомо у фізичному світі, то наслідки для усього Заекрання можуть бути дуже сумні.

— Макропойнт? Двох людей з фізичного світу викрав? А чому ми не знаємо? Нічого собі... — пробурмотів Лупер здивовано.

— Але цього замало. Він їх іще й переформатував, — додав Стелс, по якому знову пробігли відблиски полум'я, що на мить спалахнуло на вугіллі. Від цього невидимка на мить з'явився і зник.

— Хай йому грець... — пробурмотів Лупер.

— Оце і все! Шашлики готові, — оголосив Кабір, — налітай! Віддам безкоштовно!

— Та зачекай ти! — відмахнувся від нього Лупер. — Не до шашликів зараз.

— Як це? — здивувався Кабір. — Для шашликів завжди повинно знайтися хвилини зо дві! Подумаєш, поцупили двійко пацанів... Тримай краще шашлика та скуштуй... Якщо м'ясо пересмажиться, не я буду винен!

Навколо багаття справді розлилися чудові пахощі добре приготовленого смаженого м'яса. Тільки Троян невдоволено скривився,

з шумом втягуючи носом апетитний запах. Кабір зняв із вугілля шашлики та підкинув у полум'я свіжих дровець, і на майже по-чорнілому вугіллі знову затанцював веселий вогонь.

— Ну, чого ж ви? — ображено запитав Кабір. — Я ж так старався!

Усі, крім Трояна та Стелса, потяглися за шашликами. І справді: від того, що шашлики охолонуть, хлопці ж не знайдуться...

— Агов, приєднуйтеся! — запросила гостей Мелісса. — Не соромтеся, чого ви як нерідні...

— Я м'яса не їм, — відвернувся від шашлика Троян, — а від кусника хліба не відмовлюся.

Йому дали кусень хліба, який кентавр щедро посипав крупною кам'яною сіллю та заходився задоволено рухати щелепою. Стелс обережно прийняв шашлик та потягся по гірчицю.

— А ти як? М'ясо ж можна побачити! Не лякає, що шлунок тебе викаже? — з натоптаним ротом зареготав Кабір.

— Не лякає, — відповів Стелс, — мене не видно не тому, що я прозорий, а тому, що світла не відбиваю.

— А-а... — прогук Кабір, і далі енергійно жуючи. — Ну, як шашличок?

— Отетеріти! — Мелісса показала великий палець, чорний від сажі. — Шашлик і справді — те, що треба!

— Отож-бо! Я ж казав, а ти: базікало, базікало...

— Супер! — погодився Лупер. — Це все добре, але що нам робити з тими новинами, які гості принесли?

— А нам що до цих людей? — спитав Кабір і простяг руку ще по один шашлик. — Це справа Макропойнта, а нас вона не обходить. Викрав, то й викрав, значить, була в тому потреба.

— Телепень ти, Кабіре! — промовила Мелісса. — Як гадаєш, що станеться, коли про факт викрадення людей із фізичного світу дізнається який-небудь просунутий програміст?

— І що станеться? — й далі не розумів Кабір.

— Я ж кажу — телепень! Буде розроблено антивірус. Згадайся з трьох разів, проти кого цей антивірус буде спрямований?

— Ну то й що? — Кабір устроїв порожній шампур у землю. — Макропойнт щось та придумає. Він же не просто вірус, він геніальний вірус! Ти ж сама це не раз казала, чи не так?

— Я вважаю, що треба піти до шефа та запитати, чи правда все те, що вони розповіли, — Лупер мотнув головою в бік Трояна.

— І що? — поцікавився Кабір. — Припустимо, Макропойнт скаже: «Так, це правда». І що тоді буде?

— Треба йому довести, що він має звільнити людей, — твердо промовила Мелісса.

— Дурниці, — Кабір узявся до нового шашлика, — нічого ти йому не доведеш. Він тебе саму на чисту цифру розкладе! Де таке бачили, щоб слуга приходив до пана та диктував йому, що

робити? Це ж не хто-небудь, це сам Макропойнт! Тож треба ще розібратися, хто з нас недоумок!

— Тоді ось що: ви як собі хочете, але я йду до Макропойнта, — твердо заявила Мелісса. — Хто зі мною?

— Мені це теж не подобається, — замислено озвався Лупер. — Одна справа всім там, у фізичному світі, мізки пудрити й зовсім інша — красти людей та затягати їх сюди, в Заекрання. Тут хазяїн перебрав, це як два по два — тридцять два! Але йти до нього та права качати? Тут, Меліссо, ти вже сама перегинаєш! Він хазяїн, йому й вирішувати, що потрібне, а чого занадто. Він за все відповідає.

— Хто не протестує проти злочину, той сам злочинець! — вигукнула Мелісса.

Поки віруси сперечалися, Троян та Стелс мовчки переводили погляди з одного на іншого.

— Як це? — заперечив Лупер. — Я що — супроти всіх злочинів у світі протестувати мушу?

— Ти ба, як цікаво... — озвався хтось із темряви. Співрозмовники здивовано вмовкли.

* * *

Експедиція повернулася з палацу Чипа Озу з успіхом, але що з ним робити — ніхто не знав. Наразі довідалися, що в Макровіра дійсно був брат на ім'я Макропойнт, а що далі? Де живе цей Макропойнт, було невідомо. Який він із себе — теж невідомо. Ще невідомішими були його можливості. Врешті-решт, було навіть невідомо, чи має він відношення до зникнення Рикпета та Кадима. Все настільки хистке й невизначене, все на рівні припущень... Великий Процесор викликав Гугола. Великий сищик зі своїм неодмінним капелюхом у руці негайно з'явився, хоч і не так швидко, як минулого разу.

— Знайти Макропойнта? — повторив він прохання Великого Процесора. — А що це за один, які установчі дані на нього маємо?

Сищик вислухав стислий перелік усього, що було відомо, та з жалем знизав плечима: замало, мовляв. Практично знали тільки ім'я вірусу, те, що він був братом Макровіра та що йому подобався червоний колір. Спробуй відшукай когось за такими установчими даними.

Після того, як Гугол пішов, Великий Процесор надовго замислився. Чипсет, Інформа з друзями, а особливо Шаната, дивилися на нього з надією.

— Ну що ж, — нарешті сказав Великий Процесор, — є ще один мешканець Заекрання, який може знати, де можна знайти Макропойнта.

— Хто? — вигукнули всі одногласно.

Розділ 12

БАРОН ПОЧИНАЄ РОЗПОВІДАТИ

— Щоб вас усіх болячка задавила! — горлав барон із вікна. — Щоб ви забули, як вас звать та облисіли! Чим вам двері завадили, дурні крупнотругані?!

— Во!!! — захоплено сказав Кадим.

— Поет! — погодився Рикпет і звернувся до барона: — Запрошував?

— Зачинив? — Кадим указав на двері.

— Пожартував? — продовжив Рикпет.

— Ми також, — скінчив Кадим, а потім обидва зареготали дерев'яним сміхом.

— Йдемо? — запитав Рикпет.

— Авжеж! — погодився Кадим і востаннє погладив конячку по жорсткій неживій гриві.

Вони пройшли по дверях, що лежали на сходах, вступили у просторий хол, який відгукнувся луною на грюкіт підкованих черевиків із високою шнурівкою, а тим часом згори почулися покvapливі кроки веселого барона. Йому зовсім не хотілося пускати розбишак до кімнат, обставлених безліччю антикварних меблів. З дверима он як розібралися...

Барон злетів з широких сходів і (куди тільки й поділася його злість?) посміхнувся ввічливо, ледь не ніжно, просто хоч до рани прикладай... Але друзі на ці хитрощі й не думали купуватися. Їхнє запитання не змінилося:

— Безсмертя?

Від холодної чорноти автоматів барона обсипали холодні сироти.

«А якщо вистрелять? — думав він. — Що їм варто? Ото нав'язалися на мою голову!»

— Ну? — запитав Рикпет і на підтвердження серйозності намірів трохи підняв ствол автомата й випустив коротку чергу в стелю. Усім на голови посипалися тиньк і крейда, а на стелі з'явилися п'ять ямок — за кількістю випущених куль. Барон застогнав, ніби чергу випустили в нього.

— Ще? — погрозиливо спитав Кадим.

— Ні-ні, — заметушився барон, — що знаю — розповім. Тільки це така тасмниця! Ви навіть не уявляєте, яка це страшна тасмниця. І я знаю тільки її шматочок. Не стріляйте, бо не розповім і того, що знаю! — загорлав він, коли побачив, що Кадим навів автомат на мармурову колону.

Рикпет підняв руку, й Кадим опустил зброю.

— Звідки ви тільки взялися на мою голову! — простогнав барон.

— Годі скиглити! — кинув Рикпет.

— Про справу говори, — додав Кадим.

— Авжеж, авжеж, — іще дужче заметушився барон, — я знаю, що існує Система, — і замовк, очікуючи реакції гостей на своє повідомлення.

— І що з того? — поцікавився Рикпет.

Барон боязко глянув на автомати.

— Продовжуй! — наказав Кадим.

— Це все, — сказав барон і замовк, із жахом очікуючи, що станеться далі.

— Яка? — тим самим тоном запитав Рикпет.

— Де? — підтримав його Кадим.

— Там! — барон тицьнув пальцем у небо. — Система існує там! Більше нічого не знаю... — і Асіст приречено заплющив очі.

Вояки великого Макропойнта презирнулися. Яка Система, де вона розташована, що вона може — нічого не зрозуміло. Заради такої інформації навіть іти сюди було не варто. Барон заговорив майже пошепки:

— Заекрання величезне, практично неосяжне. У ньому безліч світів! І там, де ці світи закінчуються... Де вони закінчуються...

— Ну! — поквапив Рикпет.

— Там починається, — барон перейшов на ледь чутний шепіт, відчувалося, що він говорить над силу, — там починається...

— Ну ж бо! — підбадьорив його Кадим рухом автомата.

— Там починається Залізо.

— Що починається? — перепитав Рикпет.

— Залізо, — ледь чутно повторив барон, утягнув голову в плечі та заплющив очі. Мабуть, очікував, що після цих слів йому на голову впаде блискавка та спопелить на місці. Але грім не прогуркотів, блискавка не вдарила й барон здивовано розплющив одне око.

— Яке ще Залізо? — обурено вигукнув Кадим.

— Байки... — констатував Рикпет, торкаючись до вуха та піднявши автомат.

— Не байки! — запротестував барон. — Там, де закінчуються світи, починається Залізо. Це страшенна таємниця, якої розкривати не можна нікому ні в якому разі, бо від цього залежить існування всього Заекрання. Залізо забезпечує життя Заекрання — ось що я знаю. А якщо воно забезпечує життя, то, значить, щось там забезпечує і смерть. Усередині Заліза й знаходиться Система. Система — це й є безсмертя.

— Закрутив... — невдоволено протяг Рикпет.

— Філософ... — посміхнувся Кадим.

— Тепер дайте мені спокій. Я скоїв жахливий злочин. Я відкрив страшну таємницю, яку мені довірив... — Асіст затнувся й замовк.

— Хто довірив? — вимогливо гримнув Рикпет.

— Цього я вам не скажу, — барон Асіст сумно похитав головою, — хоч і весь палац зруйнуйте!

— Не бреше... — оцінив становище Рикпет.

— Бреше! — вперше не погодився з командиром Кадим, та підняв автомат. — Хто?

Асіст похитав головою:

— Не скажу, не могу.

Прогуркотіла черга, полетіли уламки мармурової колони, після другої черги гепнулася на полірований паркет дорогоцінна люстра та розлетілася навсібіч дзеркальними друзками підвісок, задзвеніли вибиті шибки. Але барон навіть не здригнувся, лише вкотре заплющив очі. Куди поділися його веселощі? Вояки розстріляли ні в чому не винний хол, залишили кілька десятків дірок та заглибин у стінах, колонах і стелі та крокуючи в ногу, вийшли на ганок палацу.

— Ну? — запитав Кадим.

— До Макропойнта!

Кадим важко зітхнув: знову цілий день пішки! Це йому не давало наснаги. Рикпет посміхнувся й тицьнув пальцем у коня на колесах.

— Таксі!

— Ха! — Кадима захопила винахідливість командира.

Обидва видерлися на коня, задирчав моторчик і моторизований кінь під обурені вигуки слуги й крики барона, до яких за останні півгодини посланці Макропойнта вже почали звикати, не поспішаючи виїхав з подвір'я. Краще погано їхати, ніж добре йти — цю мудрість Рикпет із Кадимом опанували доволі швидко. Тим більше, пересуваючись на персональному жеребці веселого барона вони були позбавлені несподіванок долини Випадкових Чисел. Слуга, відчайдушно лаючись та розмахуючи руками, гнав за конем, поки той не зник у клубах дорожньої куряви.

— А щоб вас мама обідом не нагодувала... — безнадійно махнув рукою слуга та, не поспішаючи, побрів назад. На подвір'ї наскочив на барона, який аж сичав від люті. Він очікував слугу саме біля брами.

— Наздогнав?

— Та де ж там, ваша мосць... Спробуй, наздожени! У кобили чотири колеса, та всі круглі, а в мене лише дві ноги!

— Паняй за конем! Хто його назад приведе? Та бензину візьми з собою... Нічого без мене не можете! Звільню всіх...

Слуга ще довго чув, як волав барон за його спиною, на якій бідолаха тяг у рюкзаці каністру з бензином. Каністра була важка, лямки відразу почали муляти плечі, але ради не було: він мав іти слідами конячих коліс.

* * *

— Хто ж? — у один голос вигукнули всі. — Хто ж іще може знати хоча б щось про Макропойнта?

— Веселий барон Асіст. Дивакуватий барон, трохи з прибамбасами, але досить добре поінформований. Мешкає він у долині Випадкових Чисел. Глюкам, крім барона і його слуг, перебувати там дуже небезпечно, — пояснив Великий Процесор.

— Це чому ж? — поцікавився Дроник. — Навіть у форматі чистої цифри?

— Саме у форматі чистої цифри найнебезпечніше, — підтвердив Хазяїн та Володар. — Долина перебуває під потужним впливом Генератора випадкових чисел, звідси й назва. Як відомо, всі глюки складаються з цифри — нуликів та одиничок, а Генератор випадкових чисел може яку завгодно цифру змінити на іншу. Тому в долині Випадкових Чисел можуть відбуватися неочікувані речі.

— Наприклад, які? — не витерпів Сергійко.

— Наприклад? Ну, кинеш камінь, а він полетить не туди, куди потрібно, а в протилежний бік, можеш ще й по потилиці тим самим камінцем отримати. Або бігтимеш уперед, а насправді виявиться, що біжиш назад. А глюк узагалі може загинути, бо замість серця у нього може опинитися шлунок чи печінка, три руки чи дев'ять ніг.

Інформа уявила себе з дев'ятьма ногами й трьома руками та пирснула в кулак.

— Ти чого? — Шаната здивовано глянула на свою нову подругу.

— Та уявила себе багатоніжкою. Де стільки тувель однакових набрати, яка нога буде права, яка ліва? З якої треба вранці вставати, щоб удень був гарний настрій?

Тепер уже пирснули обидві, але тут-таки й умовкли під суворим поглядом Великого Процесора.

— Тож мусите, друзі, цього разу обійтися без допомоги Чипсета й Дроника. Піддавати їх такій небезпеці я не можу. До входу в долину Випадкових Чисел вас доправлять на курсорі, а далі мусите йти пішки. Курсор у цій долині може залетіти куди завгодно, потім не виберешся...

Великий Процесор підняв слухавку палацового зв'язку та викликав водія курсора.

— Водило! — радісно скрикнув Сергійко, коли побачив старого знайомого. — Здрастуй, друже!

Із Водилом Сергійко познайомився ще тоді, коли був королем Глюккландії. Їм довелося разом пережити чимало пригод.

— Ваша Величносте! — радісно посміхнувся Водило. — Дуже радий знову бачити вас у Заекранні.

— Я теж радий бачити тебе, любий Водило, щоправда, привід не дуже радісний. Наші друзі потрапили в халепу, тож доводиться їх виручати. Допомагай!

Вийшли на палацову площу. Біля сходів стояло гарне видовжене авто.

— Це... — пробурмотів захоплений Васла.

— Авжеж... — протягла Шаната, відчуваючи те саме.

Водило ввічливо розчинив дверцята перед пасажирами. Васла й Шаната сіли на заднє сидіння курсора, а Сергійко, нарешті, зайняв місце спереду. Двічі він їздив на курсорі, й жодного разу не довелося посидіти на передньому сидінні. Ну, зараз уже дзуськи всім! Сергійко нікому не поступиться! Він пристібнувся широким паском безпеки й оглянув салон і справді як колишній король Глюккландії Серж Перший. Відразу навіть не зрозумів: чи курсор був класно відремонтований після тієї аварії, коли степовики підстрелили машину з реактивної рушниць, чи це було взагалі нове авто?

— Водило, а що, курсор відремонтовано чи придбали новий?

— Курсори не ремонтуються, Ваша Величносте, — посміхнувся Водило, — вони перезавантажуються.

— Як це? — не зрозумів Сергійко.

— Я й сам до пуття не знаю. Це потрібно у Великого Процесора запитати. Я знаю одне: прийшов до гаража, а там новий курсор стоїть.

— Зрозуміло.

Водило озирнувся та оглянув пасажирів на задньому сидінні.

— Пристібніться, будь ласка.

— Це... ну... На задньому сидінні того... Навіщо? — невдоволено пробурмотів Васла.

Сергійко згадав, як вони поверталися до Столиці на розтрощеному курсорі, як стрімко наближалася до них стіна, згадав тодішнє відчуття власної безпорадності: адже нічого не можна зробити! Нічого! А стіна все летить, і курсор зараз у неї вріжеться...

— Васло! Не викаблучуйся! Надягай пасок! — Сергійко сердито блиснув очима на товариша. Шаната виявилася слухнянішою, пристебнулася без зайвого нагадування.

— Ну, помчали? — Водило поклав руки на кермо.

СЛІДАМИ ВОЯКІВ МАКРОПОЙНТА

Механічна конячка бадьоро доторохтіла до виїзду з долини Випадкових Чисел. Крутого підйому їй було вочевидь не здолати. Вершники обидва тяжко зітхнули, та мусили злізти з коня й далі чимчикувати на батківських. Конячка так і залишилася посеред дороги, докірливо дивлячись услід друзям своїми скляними очима. Постійно пристосовуючись, крокуючи то боком, то взагалі задом наперед, слуги Макропойнта якимсь-таки вибралися на вершечок крутого схилу. Жодного разу не озирнулись і бадьоро попрямували шляхом. Нарешті вдалині завиділи містечко, в якому так весело пообідали.

— Ну? — запитав Кадим.

Рикпет похитав головою:

— Натовп!

— Начхати! — посміхнувся Кадим.

— Час! — суворо нагадав Рикпет.

— Весело! — ще ширше посміхнувся Кадим.

— Час! — ще суворіше сказав Рикпет та для переконливості постукав нігтем по наручному годиннику. І вони пішли ледь помітною стежиною, що обходила містечко навколо. Ні з ким не зустрілись і вийшли на шлях уже далеко за околицю, звідкіля й почимчикували до будинку Макропойнта, мовчазні та зосереджені. До маєтку добулися, коли довгий літній день перелився в сутінки.

— Хто такі? — перепинив їм шлях охоронець біля брами.

— Одуд? — запитав Кадим.

— Дятел! — відповів Рикпет.

За єдину мить він обеззброїв стражника — зірвав з його грудей автомат спритним рухом штукаря. Поки стражник здивовано кліпав очима, Кадим стрімкою підніжкою звалив його на землю. Друзі відкинули автомат далеко вбік, на газон, і злагодженим кроком рушили до входу в дім.

— Агов! Ви, двоє! — заволав охоронець, який уже встиг скочити на ноги. Він кинувся до автомата, що виблискував вороновою крицею на зеленій траві. Кадим, не обертаючись, кинув на руку арбалет. Тонко свиснула у вечірньому повітрі сталева стріла та вп'ялася в ногу нещасливого охоронця.

— А-а-а!!! — закричав той.

На його крик із вікна визирнув Макропойнт, побачив друзів та запізніло погукав:

— Агов, охорону! Не чіпати!

Охоронець катався по землі та, чіпляючись за неї стрілою, яка стирчала з стегна, волав іще голосніше. Червоний вірус зник із вікна. За кілька секунд він вийшов із палацу. За ним вибіг глюк із зеленою сумкою через плече — особистий лікар хазяїна. Лікар кинувся до пораненого; Макропойнт, не поспішаючи, підійшов до своїх вояків.

— Нічого собі... А, ви небезпечні хлоп'ята, — з посмішкою сказав він.

— Атож...

— Бачилися з бароном Асістом?

У відповідь обидва кивнули.

— Ну, і як він? — поцікавився Макропойнт.

— Слабак! — махнув рукою Кадим.

— Невже? — здивувався Макропойнт.

— Однозначно! — поставив крапку Рикпет.

— Ну-ну... І що ж барон розповів про безсмертя?

Рикпет насторожено глянув на лікаря, який клопотався біля охоронця. Той і далі стогнав та кляв цих заброд. Макропойнту, мабуть, остогидло слухати це й він пішов у дім. Вояки попрямували слідом.

— Отже, — сказав червоний вірус, коли двері кабінету зачинилися, — що ж розповів веселий барон таке, чого не можна слухати моєму лікарю та охоронцю?

— За Заекранням — Залізо. Залізо — це Заекрання, Залізо — це життя і смерть. У Залізі є Система, Система — це безсмертя.

Рикпет виголосив цей довжелезний монолог і з хвилину мовчав, пригадуючи, чи не пропустив чого з розповіді барона. На його подив, Макропойнт слухав баронову маячню надзвичайно уважно.

— Залізо... Залізо... За Заекранням Залізо... — пробурмотів він і глибоко замислився. Скочив, пробігся з кутка в куток своїм величезним кабінетом, та з розмаху впав у крісло, що крекнуло у відповідь.

— Залізо — це майже зрозуміло... А ось Система... Що ж то за Система така? Що ще казав барон?

— Нічого! — відповів Рикпет.

— Щось! — не погодився Кадим.

— А... Хтось розповів йому про все це, але хто — барон мовчить.

— Так... Ну що ж, готуйтеся до нової подорожі, мої вояки.

— Куди?

* * *

У салоні на мить потемнішало, курсор сіпнувся, потім його труснуло й нарешті з вікна знову полилося денне світло. Сергійко обережно прочинив дверцята й озирнувся навколо. Курна

площа, корчма з темним проваллям відчинених дверей. Кури гребли куряву в пошуках чогось їстівного. Маленьке містечко, одним словом, глушина. Усі вийшли з авто. Миттю на ганку корчми з'явилася господиня — невисока, добросердна з вигляду й доволі спритна. Вона несхвально глянула на курсор.

— Ти диви... Ще одних принесло! — пробурмотіла вона й невдоволено скривилась. — Швендяють, швендяють, а де прибутки? Самі витрати!

Шаната підійшла до господині в надії щось розпитати про долину Випадкових Чисел та барона Асіста.

— Чого треба? — несподівано брутално звернулася до неї господиня корчми.

— Добридень, — ввічливо привіталася дівчина, але шинкарка ніби й не почула.

— Обідати будете? — тим самим неприємним тоном запитала вона.

— Власне кажучи, ми не голодні... Лише хотіли запитати...

— Аякже! Звісно! Усі тільки те й роблять, що питають, а потім двері вставляй!

Шаната тільки зараз побачила, що двері були не відчинені, а зняті із завісів і приставлені до стіни. Хтось понівечив їх. Шаната глянула й у залу: на білій від вапна підлозі валялася розбита на друзки люстра, а стеля та стіни були подовбані кулями.

— Оце так... Схоже, тут у вас була справжнісінька війна! Є ще на світі такі мерзотники! — поспівчувала господині дівчина. — Їх не обходить, як ви потім усьому цьому даватимете лад.

— Ваша правда, — тяжко зітхнула шинкарка, — прийшли тут двоє...

Після цих слів Шаната мимоволі насторожилася. Рикпет і Кадим! Їх же двоє! І вони переформатовані! Отже, вони зараз лихі та жорстокі!

— Агов, хлопці! — гукнула вона Сергійкові та Васлові. — Ходіть-но сюди!

Господиня побачила, що їй по-справжньому співчують, розговорилася та розповіла з усіма подробицями, що тут сталося кілька годин тому.

— І головне, зовсім молоді! Ось як ви, а зброї на кожному ціла купа! І хто тільки їм ту зброю дав? Цілять, куди очі світять, рятує нас Велика Сило... Брейковій доньці цебро пробрили з арбалета, дивом у неї не поцілили, а з моєю корчмою он що вчинили... Розорили мене зовсім...

— А як їх звали? — співчутливо запитала Шаната.

— Не знаю я їхніх поганських імен, а якби й знала, то вимовляти не схотіла б! Ввігнали мене в злидні! — скаржилася на долю шинкарка.

— А який вони мали вигляд? — і далі розпитувала Шаната. Сергійко та Васла стояли поряд, боялися зронити бодай слово, розуміючи, що з дівчиною шинкарка розмовлятиме більш охоче, аніж із ними.

— Ну, який? Такий блискучий срібний одяг, на голові такі самі шоломи. А зброя! Що іграшок на новорічній ялинці! І арбалети, й автомати, й ножі при поясі.

— А обличчя? Ну, може, прикмети якісь були?

— Та щоб я до скону їхніх поганих пик не бачила! У всіх мерзотників одне обличчя — паскудне! Огидні в них обличчя, ось які! Люстру зі стелі збили! Люстра мені два золотих коштувала!

— Ой, схоже, тут Рикпет із Кадимом розважалися, — скрушно промовила Шаната й додала подумки: «Було б завеликим успіхом відразу напасти на слід зниклих хлопців!»

— Це... Водило, ну... того... в тебе гроші є? — Васла підійшов до курсора й став так, щоб шинкарка його не чула.

— Є два золотих, — Водило здивовано звів брови.

— Дай їй! Треба того... ну... хазяйці...

Водило на мить замислився, але поліз до кишені, достав гаманця та висипав усе, що там було, хлопцеві на долоню.

— Це... дякую. Коли повернемося, я попрошу Великого Процесора, щоб тобі того... повернули.

— Пусте... — відмахнувся Водило.

Васла повернувся до корчми. Шаната закінчувала розпити Феміні про лихо, яке прийшло до неї у вигляді переформатованих друзів.

— Ось, — сказав Васла, простягаючи господині гроші, — це... Скільки є... Ви того... не ображайтеся на них... Вони зараз це... ну... не зовсім вони.

— Як? — не зрозуміла шинкарка. — Вони — це не вони?

— Ну, це... — намагався пояснити Васла, — вони були вони, потім цей... прийшов він... і променем їх!

— Їх зачарували, — двома словами пояснила Шаната.

— Зачарували? — здивувалася господиня. — А я думала, що чаклуни тільки в казках бувають.

— Ми теж, — сумно погодився Сергійко.

— І куди ті двоє пішли далі? — запитала Шаната в шинкарки.

— Не до того мені було, якщо відверто, але казали, що вони начебто подалися в бік долини Випадкових Чисел. Ми туди не ходимо. Згубна місцина...

— У долину Випадкових Чисел! — скрикнули друзі в один голос.

Збіг був вражаючим. Абсолютно випадково експедиція напала на слід зниклих друзів з першого разу! Всім відразу схоті-

лося мерщій вирушити до загадкової долини. Гріла душу надія на близьку зустріч із друзями. Хай вони й переформатовані, хай програму написано таємними кодами чи запаролено найскладнішим паролем, головне – привести друзів до Великого Процесора, а вже він обов'язково щось придумас, на те ж він і Великий!

– А як нам потрапити в цю долину? – запитав Сергійко в господині.

– Оцією дорогою, – Феміна вказала пальцем на шлях. Він ішов назустріч сонцю, яке схилилося вже на другу половину дня. – Нікуди не звертайте. Години за дві дійдете до долини. Там шляху далі нема, й спуск дуже крутий. Будьте там обережні. Краще б ви туди взагалі не ходили...

– Дякуємо вам, господине!

– І вам спасибі! – І Феміна глянула на гроші, висипані їй у долоню Васлюю.

* * *

Із п'їтьми, відмежованої відблисками багаття, вийшов убраний у червоне Макропойнт. Наблизився до вогнища, примруженними очима оглянув товариство. Останній шампур із шашликами поволі піднявся над полум'ям і м'яко ліг у його простягнуту долоню. Макропойнт шумно вдихнув пряні пахощі підсмаженого м'яса.

– Молодчага Кабір! От уже ніколи не думав, що ти такий чудовий кулінар!

Обережно, щоб не обпектися, Макропойнт схопив зубами шматок м'яса і стяг із шампура. Зі смаком пожував та замружив очі від задоволення.

– Ось тут я з тобою, Меліссо, згоден: супер! Але що стосується решти – я згоден із Кабіром і Лупером. Ти хотіла запитати в мене, чи справді я викрав із фізичного світу людей? Відповідаю: це правда. Навіщо? Відповідаю: це тебе не обходить! Я радий вас бачити в себе, Трояне й Стелсе. Якщо ви бажаєте служити мені – ласкаво просимо, якщо ні – я вас не затримую.

– Пане, – Мелісса звелася із землі та впритул глянула у вічі Макропойнту, – поверніть людей назад у фізичний світ. Що поганого вони вам зробили?

– Мені – нічого, але з допомогою їхніх друзів було знищено мого єдиного брата – Макровіра. Друзі відповідають за друзів, хіба не так? То нехай вони допоможуть виправити все, чого накоїли їхні друзі!

– Виправити? – здивувалася Мелісса. – Повернути вам брата?

– Повернути господаря? – також здивувалися Троян зі Стелсом. Макропойнт замовк – зрозумів, що зопалу бовкнув зайве.

— А взагалі, це не ваша справа. Ці двоє тут і будуть тут до сконвіку!

Макропойнт відвернувся до вогнища й уже був зібрався з'їсти ще один шматочок духмяного шашлика, та передумав.

— Меліссо!

Розділ 14

НАЗАД У ФІЗИЧНИЙ СВІТ

Тітонька Фло готувалася до похорону чоловіка. Архіват лежав у труні, одягнений у бойовий однострій списоносця. Труну поставили на стіл, посеред корчми. Вже зібралися його колишні товариші, списоносці, які воювали ще за часів Процесора Першого. У корчмі Архівата ще не поминали, але вдома майже кожен із цих старих вояків устиг хильнути по скляночці улюбленого напою небіжчика. Вони сумно поглядали на свого товариша, заводія та веселуна, єдиного, хто знав усі куплети пісні старих списоносців. І ось, коли труну виносили з корчми, щоби вкласти її на похоронний повіз, Флетрон, найближчий друг шинкаря, раптом неголосно заспівав:

*Ідуть чоловіки з життя,
На цвинтар їх друзі відносять,
І довго жалобне вбрання
Удови суворії носять.
Хей! Хо-го! Хей! Хо-го!
І довго жалобне вбрання
Удови суворії носять...*

І скорботний приспів із нескінченної пісні списоносців, яку так любив небіжчик, неголосно та врочисто підхопили всі, хто прийшов провести свого улюбленого друга. Тітонька Фло тихо заплакала, а Флетрон шанобливо взяв її під руку та повів попереду повільної процесії. З другого боку поряд із тітонькою Фло із сумно похиленою головою йшов Чипсет. Він виконав доручення Великого Процесора: влаштував похорон і заплатив за все, що було потрібно.

* * *

— Куди? — запитав Рикпет.

Вірус кілька разів замислено пройшов кабінетом з кутка в куток.

— Це буде небезпечна мандрівка... Долина Випадкових Чисел — це так, прогулянка! Вам належить вирушити у фізичний світ.

Рикпет та Кадим уважно слухали свого пана. При останніх його словах Кадим гмикнув:

— Тю, фізичний світ...

Макропойнт обірвав його мову суворим поглядом.

— Вам треба не тільки проникнути туди, але й повернутися звідти!

— Мій пане, — звернувся до вірусу Рикпет, — що робити нам у фізичному світі?

— Гарне запитання, — Макропойнт схвально кивнув. — Пам'ятаєте, що казав веселий барон? Там, де закінчується Заекрання, починається Залізо, а вже серед Заліза розташовано Систему, яка й є безсмертя. А що починається там, де закінчується Заекрання?

— Що? — хором запитали обидва вояки.

— Там починається фізичний світ! Тому Залізо треба шукати у фізичному світі! І Систему там шукати слід. Тому ви підете туди й будете шукати там Залізо, а в Залізі — Систему, — червоний вірус тицьнув пальцем у монітор. — Уперед, мої вояки!

Рикпет, а слідом за ним і Кадим без вагань пірнули в сріблясту глибину екрана.

Рикпет озирнувся по кімнаті, яка ще недавно була його власною. Ніби й не виходив звідси. У Заекранні був глибокий вечір, майже ніч, а у фізичному світі як була одинадцята дня, так і залишилася. Він сів у своє крісло перед комп'ютером.

— Ну? — запитав у Кадима.

— Що? — відповів той.

— Залізо?

Кадим гмикнув та низив плечима: а хто його зна, що то за таке Залізо й де його шукати? Рикпет мовчки втупився в системний блок. Постукав по ньому, й блок озвався глухим металевим звуком. Рикпет ще раз, уже впевненіше, вдарив по блоку.

— Метал!

— Ну?

— Залізо — метал! — І невпевнено запропонував. — Кардачі?

На Караваєвих дачах (скорочено — Кардачах) у Києві діє комп'ютерний базар. Там можна купити все, що має хоча б якийсь відношення до комп'ютерів. Крім того, там є все для мобільних телефонів, підсилювачів, звукових колонок, радіоприймачів, і взагалі, сила-силенна всякого «заліза», яким користуються в житті. Може, серед цього «заліза» знайдеться й те, що так потрібно Макропойнту?

Торговисько було в розпалі. Вже перед ринком переходим пропонувалися дешеві, але доволі сумнівні мобільні телефони, рядами стояли стійки з лазерними дисками – фільми, мультики, музика, програмне забезпечення – все дешеве й привабливо упаковане. Далі були кіоски й торгові ряди, де кожен міг купити якщо не все, то майже все: від радіоламп минулого століття до найсучасніших мікросхем. Проходи між кіосками й торговими рядами на цьому ринку були так поплутані, що на невеликій площі, яку він займав, новачок заблукав би й загубився якщо не навік, то до вечора точно. Плутанина доповнювалася надзвичайно щільним натовпом, який перетікав усередині торговиська від ряду до ряду, гомонів, лаявся, жував хот-доги, пив пиво або воду, – що кому подобалося.

Рикпет і Кадим кілька секунд постояли біля входу на базар, немов набираючись духу перед тим, як пірнути в холодну воду, а далі й собі посунули потроху вперед. Спочатку спробували розмовляти з продавцями так, як із Феміною в заекранній корчмі біля входу до долини Випадкових Чисел. Але на Кардачах бути такими крутими, як у Заекранні, їм не вдавалося. Перед відправкою у фізичний світ Макропойнт повернув їм зовнішній вигляд Петька та Дмитра. Позбавлені зброї, вони відразу стали звичайними хлопцями, на яких продавці не надто зважали. Натовп підхопив їх і безцеремонно потяг між торгових рядів. Біля кожного прилавку, де їм удавалось зупинитися, часу вистачало тільки на те, що б поставити продавцеві коротке запитання:

– Залізо?

І щоразу продавці непевно махали рукою десь убік:

– Там!

Коли хлопці вперше почули це «там», серця їх сповнилися радістю й вони, долаючи натиск натовпу, рвонули в указаному напрямі. Коли дорвалися до чергового прилавку, який виявився призначеним для торгівлі чохлами та змінними панелями для мобільних телефонів, знову запитали у продавця:

– Залізо?

– Там! – махнув продавець рукою кудись у той бік, звідки вони щойно з такими труднощами припхалися.

– Де? – обурився Кадим.

Продавець і далі ляпаючи язиком по телефону тільки відмахнувся від них, як від настирливих мух. Кадим уже замахнувся, щоб грюкнути кулаком по прилавку, й грюкнув би, напевне, якби Рикпет не стримав запального друга.

– Не Заекрання, – і похитав головою.

Кадим миттю охолов – пригадав, що на грудях у нього нема важкого автомата, а за плечима – надійного арбалета. І вони

знову пішли базаром, ставлячи продавцям одне й те саме запитання:

— Залізо?

Так минуло не менш як півгодини. На них уже почали вказувати пальцями, аж поки один із продавців, зовсім іще хлопчисько, не спитав:

— А до чого залізо хоча б?

Вояки Макропойнта зупинилися, ніби наштотхнулися на стіну.

— Як до чого? — перепитав Рикпет.

Продавець посміхнувся і з відчуттям власної переваги почав пояснювати:

— Уся електроніка ділиться на софт і залізо. Софт — це програмне забезпечення, а залізо — це деталі, на яких цей софт працює: чипи, жорсткі диски, вентилятори, корпуси й таке інше. Зрозуміло?

То ось про яке залізо казав веселий барон! Усе співпадало. Там, де закінчується Заекрання, починається Залізо!

— А Система?! — запитали обидва в один голос.

* * *

Трійця залишила Водилу з курсором на піклування Феміні та бадьоро рушила дорогою у долину Випадкових Чисел. Години зо дві зійшли на невисокий пагорб. Перед ними розгорнулася широка долина.

— Як гарно! — видихнула Шаната. — На Карпати схоже.

— Ти була в Карпатах? — запитав Сергійко.

— Торік улітку їздили з мамою в санаторій. Там теж такі гори, а грибів скільки!

— Ну, це... Спускатися треба, — неголосно перебив Шанатині спогади Васла.

Що нижче вони сходили, то важче було переставляти ноги, ніби йшли не донизу неширокою стежиною, а дерлися крутояром.

— Щось тут не так, — мовив Сергійко, коли трійця зупинилася на черговий відпочинок, — чи не почала ця долина виробляти свої штуки?

— А що? Це... може, спробувати йти задом наперед? — запропонував Васла. Шаната посміхнулася, а Сергій розреготався:

— Упадеш за три кроки та й їхатимеш на одному місці до самого низу!

Але Васла не послухався розумної поради, а таки пішов задом наперед. Спочатку посміхався:

— Слухайте, а й справді... — і тут-таки зачепився ногою за гілку та покотився, але не вниз, як мало бути за всіма законами

фізики, а догори, та так стрімко, що тільки курява полетіла. Васла насилу вчепився рукою за тонку берізку й зупинив це незвичайне падіння.

– Оце так... Нічого собі...

Сергійко та Шаната, які стояли внизу, розгублено розвели руками.

Але Васла не здавався: знову пішов задом наперед і дуже швидко дістався до своїх.

– Чуєте... це... й справді, так... цього... легше! Тільки, як його... шия болить, ну... треба ж весь час назад дивитися...

Далі пішли за новим методом, і всі дуже швидко переконалися, що Васла має рацію. Здала побачили щось дивне просто біля підніжжя гори, з якої вони спускалися. А невдовзі й розгледіли, що то макет коня в натуральну величину. Макет було прикріплено до платформи з колесами. Здивовані друзі обійшли навколо нього.

– Це хто ж тут таке велике дитя? – здивувалася Шаната.

– Агов! Не чіпайте! – почулося заду.

Усі стрімко озирнулися на голос. Із-за кущів вийшов немолодий глюк. За плечима в нього теліпалося щось квадратне. Він на ходу грозився сухуватим кулачком і не припиняв кричати:

– Я кажу, нічого не чіпайте!

Але коли старий глюк побачив, що ніхто не зазіхає на дивну іграшку, трохи заспокоївся та припинив горлати, хоча й поглядав на друзів, які оточили коня, все ще з побоюванням.

– Ну, рідненька, скучила... – глюк погладив коняку по неживих боках та жорсткій гріві.

Усі перезирнулися, а Васла непомітно для глюка покрутив пальцем біля скроні та пробурмотів:

– Мабуть, трохи того, га?

Глюк обійшов коня, уважно його оглянув і тільки по тому полегшено скинув з плеч важку ношу та вийняв із великого заплічного мішка каністру.

– Добридень, – привіталася з ним Шаната.

Хлопці побачили в руках у діда каністру й здивовано перезирнулися. Каністра тут до чого?

– Хіба коней напувають бензином?

Глюк кинув на друзів докірливий погляд із-під кущуватих силових брів і щось буркнув у відповідь.

– Скажіть, будь ласка, – і далі ввічливо розпитувала Шаната, – ви часом не знаєте, де можна знайти барона Асіста?

Глюк сіпнувся й завмер.

– Вибачте, кого? – перепитав він.

– Барона Асіста.

– Не знаю такого, – сердито буркнув глюк.
– Як це не знаєте? А нам казали, що барон тут хазяїн і його не знати не можна.

– Авжеж... Хазяїн... Прийшли тут такі, як ви, та весь маєток рознесли! У барона зараз гострий головний біль, не кажучи вже про прострільний випендроніт.

– Прострільний... випендрон? А що це таке?

– Випендроніт! Не знаю, що це таке, тільки коли в барона починається загострення цього прострільного випендроніту, всі слуги в маєтку ховаються, хто де бачить! «Ховайся!» – ось що кричать тоді всі. А барон горлає своє: «Хто не заховався, я не винен!» Ну, й дійсно, не винен... Це правда... А хто ж винен, що ти не заховався? Тільки синця під око можна отримати дуже просто – винен ти чи не винен. А тут ви ще...

Увесь цей довгий монолог глюк виголосив не відразу, а частинами, поки клопотався біля коня. Відкрив бак, залив туди каністру бензину, й у повітрі розлився гострий запах, потім з натугою вилетів на коня та покрутив його вухо. Запрацював стартер, вистрелив глушник та заторохтів двигун. Васла передбачливо став перед конем, щоб незвичайний глюк раптом не покотив собі геть.

– А хто були ці двоє? – запитав його Сергійко.

– А хто їх знає? Усі зброєю обвішані, а головне – пуляють, куди бачать!

– Слухайте-но, в нас до барона дуже важлива справа. Проведіть нас до нього!

– Ви що, з глузду з'їхали? У барона гострий напад випендроніту! Він нікого не приймає!

– Але нам дійсно дуже, дуже потрібно, – в голосі Шанати забриніли сльози, – ці двоє, як ми припускаємо, наші друзі, яких переформатував дуже потужний вірус. Без допомоги барона ми не зможемо повернути їх у вихідний формат, розумієте? Нам дуже потрібно до барона. Ну, будь ласка...

– Уб'є мене барон – це найменше покарання, яке чекає на мене, – але в голосі глюка вже чулося вагання. Шаната додала сльози в голос, а хлопці дивилися на нього знизу вгору такими жалісними очима, що глюк не витримав.

– Гарзд. Ти вилазь сюди, – він тицьнув пальцем у Шанату, – а ви ставайте на платформу та тримайтеся, хто за що вчепиться.

Моторчик заторохтів дужче, й коняка плавно рушила з місця. Краще погано їхати, ніж добре чимчикувати піхтурою, – справедливність цієї приказки друзі гідно поцінували. Буквально за годину кінь зупинився біля входу до маєтку. Без допомоги цього незвичайного транспортного засобу довелося б ковтати дорожню куряву ще години зо три, якщо не більше.

– Ти!!! Ти!!! Ти кого привів?!! Бузувіре!!! Ой, смерть моя... Звільню!!! Вже звільняю!!!

Почувся грукіт віконної рами, яку рвучко зачинили, й тут-таки на ганок вискочив барон у домашньому халаті та капцях із задер-тими носами. На голові мав сіточку, що утримувала зачіску. Барон протупотів по дверях, які й досі лежали на сходах, і ті відгукну-лися металевим гулом.

– Ну, що? Ще не все зруйнували? Що ви тут забули, якщо нічо-го суди не приносили? Га? Я вас питаю?

– Це... Нас? – здивувався Васла.

– А кого ж іще? Хіба тут є ще хтось? Чи тут, під руїнами мого гарнюнього будинку, сховався Великий Процесор? Може, це він усе зруйнував?

Розділ 15

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ВЕСЕЛОГО БАРОНА

– Меліссо! – гукнув вірус уже голосніше, а коли зрозумів, що Мелісса й не думає йому відповідати, бо взагалі зникла, з погро-зою в голосі прошипів: – Це що, бунт?

Лупер та Кабір мовчали, а Троян почав потихеньку відступати в темряву. Стелса видно не було, тому, що робив він, було не-зрозуміло.

– Ах ти, мерзотнице! Ну гаразд, – вірус зник, став невиди-мим, як Стелс, і за мить згори почувся його громовий, ніби поси-лений мегафоном голос: – Лупере, Кабіре! На пошуки! Спіймати, схопити, доставити її до мене! Швидко!

Макропойнт перейшов у формат чистої цифри. У цьому фор-маті в темряві він бачив так само, як і при денному світлі. На мить йому здалося, що він побачив тінь Мелісси, яка миттю й зникла, ніби її ніколи не було. Він здивовано замовк. Куди ж вона могла подітися?

Обох вірусів від багаття наче водою змило.

– Добре, хоч шашлики встигли доїсти. Принесло його на нашу голову... – бурмотів невдоволений Кабір.

Усе було б нічого, якби не шукав Макропойнт втікачки Меліс-си! На один вірус менше, на один більше – чи не байдуже? Він тільки пальцем поманить, як біля його воріт вишикується натовп безробітних вірусів! Он Троян зі Стелсом! Чудові слухняні віруси, брат був ними дуже задоволений. Але була одна обставина, яка ускладнювала цю, здавалося б, вельми просту справу.

«Ах, як негарно, — думав собі Макропойнт, — а якщо Мелісса подумається до того, до чого їй зовсім не слід додумуватися? А якщо вона дістанеться до Великого Процесора? Цього ніяк не можна припустити! Її треба обов'язково знайти!»

* * *

Мелісса пірнула в нічну пітьму, ані миті не сумніваючись у тому, що прийняла правильне рішення. Якби хлопців просто затягли в Заекрання, вона б ще так не обурилася. Щоправда, в Заекранні є такі зони, наприклад, та ж таки долина Випадкових Чисел, куди глюкам краще не потикатися. Тоді, звичайно, залучення людей, хоч би й для походу до веселого барона, себе виправдовує. Але переформатовувати людей? Це вже занадто! Цього не виправдаєш нічим! І цього вона терпіти не збиралася. Тому перейшла у формат чистої цифри і сховалася під камінь, тут-таки, за два кроки від вогнища. Під каменем було не зовсім зручно, затісно й вогко, але вона втішала себе тим, що чекати доведеться недовго. І справді, Макропойнт покричав іще трішки, відіслав вірусів на пошуки втікачки, а сам пішов у дім. Мелісса почекала ще з півгодини та синьою хмаркою впливла зі схованки, почала уважно вдивлятися в пітьму. Все було спокійно, всі подалися її шукати, й ніхто навіть не подумав, що вона не збиралася кидатись навтьоки.

Мелісса повернула собі звичайну зовнішність і замислилася. З Макропойнтом скінчено, всі шляхи назад відрізано. Навіть якщо вона повернеться, він не пробачить їй сьогоднішнього бунту в присутності інших слуг. Та й не збиралася вона повертатися. Питання, як жити завтра, постало перед нею. Завтра теж треба щось їсти, десь спати, одним словом — жити. Хоча в цій ситуації Мелісса була на боці Великого Процесора, йти до нього в слуги теж не збиралася. Віруси — одвічні вороги глюків, так влаштовано Заекрання. Треба було вирішувати, до якого берега прибиватися. Вона подумала, рішуче звелася на ноги, зорієнтувалася за зірками й попрямувала в пітьму. Позаду ледь жеврів побляклий жар згаслого вогнища, навкруг якого нещодавно сиділо веселе товариство, радіючи життю й смачним шашликом. А ще далі вогнище перетворилося на червону крапку й та розчинилася в моторошній ночі серед степу.

Лупер і Кабір ще довго блукали тим темним степом, вдихаючи нічну прохолоду. Нікого вони, звичайно, не знайшли і з винуватим виглядом уранці припленталися до Макропойнта. Червоний вірус не збирався припиняти пошуків Мелісси. Дав невеличкий відпочинок слугам — усього кілька годин, а потому

поставив їх на чолі двох загонів і знову послав у степ, на нові пошуки бунтівниці. Загони помчали в різні боки: один до Столиці, інший – до Глюкландії. У місцях, про які домовилися за-далегідь, кожен загін розділився ще на два, щоб перекрити втікачці шлях до держави Чипа Озу та пустелі Жорстких Дисків. Коли Макропойнт думав, куди вона може податися, то спочатку відкинув думку, що Мелісса може сховатись у пустелі чи десь поблизу. Але після тривалих коливань поставив себе на її місце та все ж таки вислав загін і туди. Адже Мелісса може думати так само: Макропойнт не шукатиме її там, тож туди й побіжить. Окрім загонів, червоний вірус поставив датчики визначення у всіх кабельних каналах, якими втікачка могла пересуватися у форматі чистої цифри. Меліссу шукали дуже ретельно, але жодних слідів поки що знайти не вдалося.

– Може, вона не додумається? – втішав себе Макропойнт, – може, вона й не піде до Великого Процесора?

* * *

– Ах, мій прострільний випендроні!!! Ох, смертонько моя!!! – і далі горлав із ґанку барон. – А ви хто такі?!

– Ми від Великого Процесора, – почав пояснювати Сергійко, – нам потрібно...

– Ах, від Великого Процесора... Ах, від Великого Процесора... Як – від Великого Процесора? Від самого Хазяїна та Володаря? Ай-яй-яй! Раз від самого... Тоді звичайно... А чим доведете? Багато хто тут вештається, і збрешуть – язик ж без кісток! Чим доведете, га? Брешете ви всі, брешете, брешете! Потрібні ви Великому Процесору, як моїй конячці відро з вівсом! Забирайтеся геть!

– Нікуди ми не підемо! – з несподіваною силою в голосі сказала Шаната. – Докази? Ви що, не бачите, що ми не глюки, а люди з фізичного світу? Хіба глюки можуть сюди дійти? У них же по вісім ніг повиростає! Вони відразу мутантами стануть! А ми всі нормальні!

– Із фізичного світу? – знову здивувався барон. – Що це за день сьогодні такий? Ніби хтось зумисне організовує екскурсії до мого палацу!

Він уважно подивився до прибульців. За якимись ознаками визначив, що перед ним дійсно люди з фізичного світу та трішки заспокоївся. В усякому разі, припинив кричати.

– Із фізичного світу... Ага... Ось у чому річ! А я не міг зрозуміти, як вони сюди дісталися. Як же я відразу не зметикував? Ось чому вони...

— Хто це... ну... вони? — запитав Васла. — У вас ще хтось це... був із того... з фізичного світу?

— Щоб я їх усіх до скону не бачив! — знову вереснув барон. — Вам що, повилазило, не бачите, що вони тут накоїли?

Шаната зійшла сходами, зарипіла підшвами по тиньку, що осипався після стрілянини зі стелі й стін, дотепер не прибраної, пройшла в хол першого поверху. Те, що вона побачила, дуже нагадувало розгром, учинений у трактирі Феміни. Шаната скрушно похитала головою.

— Ого... Дісталось вашому будинку! Зважаючи на все, тут побували Рикпет і Кадим.

Услід за Шанатою в дім увійшли і Сергій із Васлою.

— Поза будь-якими цими... як його... сумнівами, — погодився Васла.

— Пане бароне, — ввічливо звернувся до господаря Сергійко, — я розумію ваш стан, але Кадим і Рикпет не винні в тому, що вони тут нарobili.

Барон захлинувся від обурення: двоє так званих людей рознесли половину його дому, і виявляється, вони не винні! Було від чога обуритися!

— А хто тоді? Хто винен і хто сплатить мені за ремонт?! Може, ви?

— Послухайте, пане бароне, все не так просто, — почала Шаната, — Кадим та Рикпет — наші друзі. Їх викрав із фізичного світу й переформатував — ми майже впевнені в цьому — вірус Макропойнт. Зараз ми намагаємося знайти і хлопців, і самого червоного віруса. Великий Процесор припустив, що, може, ви нам допоможете, підкажете, де його шукати?

— Аякже! Авжеж! — заторохтів барон. — Як день народження, так нікого не дочекаєшся! Хоч ось такесенький подаруночок хто-небудь коли-небудь... Щороку доводиться тортом самому давитися! А як тільки що — одразу «Пане бароне... Пане бароне...» Не скажу! — барон скривджено відвернувся до стіни.

— Пане бароне, але ми ж не знаємо, коли ваш день народження, — спробувала виправдатися Шаната, — інакше, звичайно, привітали б!

— А сьогодні якраз і день народження! — несподівано випалив барон. — Ось і вітайте!

Він зійшов на кілька сходинок, немов на п'єдестал, склав руки на грудях і задер підборіддя.

— Ну? Чого ж ви? Поздоровляйте ж бо! Поздоровляйте! Хваліть мене, кажіть гарні слова.

Усі просто отетеріли.

— Ну ж бо! — барон нетерпляче тупнув. — Як обіцяти, так усі майстри!

— Це... як його... — першим схаменувся Васла, — ну, з цим... з днем, так би мовити, народження.

— І це все? — здивувався барон.

— Ні, чому ж, — підхопила Шаната, — дорогий, шановний наш пане бароне! Я поздоровляю... Та що там я... ми всі... увесь фізичний світ... словом, уся планета... Та не будемо дріб'язковими! Увесь Усесвіт вітає вас, любий пане бароне, з вашим... вашим... А скільки вам років виповнилося, пане бароне?

— Сьогодні мені виповнилася вічність, — строго відповів барон.

— Як це? — здивувалася Шаната.

— Хіба вічність може коли-небудь виповнитися? — розгублено запитав Сергійко.

— Авжеж, може, — підтвердив барон, — ось сьогодні й виповнилася. А де подарунок до ювілею? Що, на день народження прийшли без подарунка? — обличчя в нього скривилося, як у дитини, що ось-ось заплаче. Видно було, що він скривджений не на жарт. Не отримати в день свого народження подарунка — це й справді образливо. Виручив усіх Васла. Він дістав зі своєї кишені пузатенький червоний ніжик із безліччю лез.

— Чому це... як його... без подарунка? Дуже навіть... як його... словом із цим... із подарунком, — і на долоні простяг баронові ножики.

— Це мені? — недовірливо перепитав барон. — Справжнісінький подарунок?

Він обережно взяв ніжик і заходився по черзі відкривати леза, викрутку, ножиці, малесенький підпилочок та інші пристосування.

— Який ніжик! — нарешті захоплено вигукнув барон. — Просто супер! Агов, хто там є? — несподівано заволав він. — Слуги!

Миттю прибігли слуги. Барон звернувся до них із такою промовою:

— У мене сьогодні день народження і гості! З цієї нагоди оголошую всім вихідну годину і чаювання.

— Пане бароне, — Шаната посмикала радісного іменинника за рукав, — а як же з Макропойнтом? Ми не можемо чаювати й веселитися, поки наші друзі в халепі.

— Справді? — здивувався барон. — На жаль, я не маю друзів, тому не знаю: як це, коли вони в халепі? А може, це весело й приємно?

— Ні, — відповіла Шаната, — це сумно й боляче.

— Можливо, можливо... — погодився барон. — Що ж, можу вам підтвердити, що вірус на ім'я Макропойнт існує-таки, й будинок у нього є, і слуги. Тільки краще б ви не зв'язувалися з ним. Це дуже небезпечний вірус! І слуги в нього ще ті! Не лізли б ви до нього! Краще залишайтеся в мене, чайку поп'ємо, тортика поїмо,

га? Макропойнт живе в дуже недоброму місці. Я б не радив вам туди ходити.

— Там наші друзі! — вперто мовив Сергійко.

— Ах, так... Друзі... Тоді, звичайно! Макропойнт живе у Королівстві Відправлених у кошик. Це місце користується найгіршою репутацією серед поважних вірусів і глюків: туди відправляють усіх, хто скоїв злочин. Вирок «Відправити у кошик» означає, що тебе оголошують нікому не потрібним. Ти сидиш у цьому королівстві, бідний і нещасний, приречений на довге безрадівне животіння, коли тобі лише не дають померти з голоду, але ти нікому не цікавий. Ось де знайшов собі притулок Макропойнт. Він правильно вирішив: там його ніхто не шукатиме. Жоден глюк, який себе поважає, не переступить межі Королівства Відправлених у кошик тому, що боїться сам стати нікому не потрібним. Ось так, друзі мої. Чи ви ще бажаєте йти до цього королівства, а чи залишитесь пити чай з іменинником?

— Тепер ми хочемо потрапити до цього королівства ще більше, ніж раніше! — твердо відповіла Шаната. — Наші друзі нам потрібні!

* * *

Троян і Стелс із появою Макропойнта відступили за освітлене коло в нічну п'ятьму. Коли зчинилася катавасія з пошукам Меліси, кентавр півголосом запитав:

— Агов, Стелсе, ти тут?

— Та куди я подінуся, — неголосно промовив невидимий вірус, — тут.

— Що робитимемо?

— Та ну його, цього Макропойнта! Не подобається він мені!

— Мені теж! Гайда?

— Гайда!

І видимий вірус, супроводжуваний невидимим, й собі зник у темряві.

Розділ 16

ЕКСПЕДИЦІЯ

— А система? — хором вигукнули Петько та Дмитро.

— Яка система? — перепитав продавець. — Та весь комп'ютер складається з систем. Жорсткий диск, тобто, гвинт — система.

Процесор не те що система — системисько! Оперативна пам'ять — теж система; охолодження, живлення — все це системи, так що яку з них ви маєте на увазі — я не знаю.

— Система для життя, — спробував пояснити Дмитро.

— Та вони всі для життя. Яку систему не відімкни, комп'ютер працювати не буде, здохне, як миленький.

— Зрозуміло, — розчаровано зітхнули обидва вояки Макропойнта.

— Так що з'ясуйте спочатку, що вам потрібно, а тоді й приходьте. Допоможу, чим зможу.

Петько з Дмитром, похнюплені, попрямували до виходу з ринку.

— Ну? — спитав Дмитро.

Петько знизав плечима.

— Назад? — не вгавав Дмитро.

Петько ще раз плечима знизав. Він і не чув, що говорив товариш, він думав.

— Ідея! — вигукнув Петько. — Книга!

— Що книга? — здивовано запитав Дмитро.

— Додому! — скомандував Петько і швидким кроком попрямував до автобусної зупинки. Дмитро, не ставлячи зайвих запитань, слухняно подався за другом, перевагу якого давно визнав. Удома Петро почав шукати потрібну книгу. Він брав їх із книжкової полиці по одній, дивився й кидав на підлогу.

— Не те... Не те... Не те...

— Синку, ти що це робиш? — Приятелі й не чули, як повернулася Петькова мама та зазирнула до нього в кімнату. — Навіщо такий безлад влаштуєш? Здрастуй, Дмитре, — із запізненням привіталася вона.

— Ти... — по-хамськи почав Дмитро, але Петько не дав йому скінчити.

— Приберемо. Поспішаємо, — заспокоїв він маму.

— Невже? — недовірливо протягла мама. — Гаразд, я перевірю, — і тихо причинила двері.

— Я її... — з погрозою почав Дмитро.

— Стули пельку! Ми в фізичному світі!

— Забув...

— Небезпечно!

— Авжеж!

Петро й далі похапцем перебирав книги. Він майже спорожнив полицю, коли нарешті радісно вигукнув:

— Є!

— Петрику, — почувся мамин голос, — ти вже все підготував до першого вересня? Ви сьогодні в школі збираєтесь?

Вояки Макропойнта презирнулися. Яке ще перше вересня? Яка ще школа? Що меле ця тітка?

— Ні, — про всяк випадок відповів Дмитро.

Двері в кімнату знову відчинилися, й мати запитала:

— Дмитре, ви ж із Петром навчаєтеся в різних школах. Ви, може, й не збираєтеся, а в Петра, можливо, збираються.

— Ні, — промовив Петько й знову презирнувся з Дмитром.

— Петрику, якийсь ти сьогодні дивний. Ти добре почувашся? Чи не захворів? — мати підійшла до Петра та поклала долоню на його лоба. — Температури, наче, нема... Знаєш що, Дмитре, ти, мабуть, йди додому, а Петрик нехай лягає в ліжко. Не подобається мені його стан...

Ось вона, небезпека, про яку попереджав Макропойнт!

— Добре, — одночасно відповіли обидва, — зараз.

— І ніяких комп'ютерів! — мати зробила крок у бік увімкненого комп'ютера.

— Ні! — знову в один голос скрикнули хлопці. Небезпека ставала цілком реальною: при вимкненні комп'ютера закриється вікно переходу.

— Що ні? — здивовано запитала мама.

— Так не можна. Я сам, — про всяк випадок Петько став між мамою та столом.

— Гарзд. За п'ять хвилин перевірю, — сказала мама і вийшла з кімнати.

Не встигли двері зачинитися, як Дмитро вже ковзнув у екран. Слідом за ним пірнув і Петько. Тільки книжка, яку він тримав у правій руці, застрягла в п'ятнадцятидюймовому моніторі та вилетіла з його спітнілої долоні. Книжка впала на підлогу й від удару розгорнулася просто на початку розділу. Він називався «Як улаштований комп'ютер».

* * *

Великий Процесор радився зі своїми друзями. Новина про те, що Макропойнт знайшовся та мешкає в Королівстві Відправлених у кошик, не втішала його. Звичайно, це краще, ніж долина Випадкових Чисел, куди глюкам узагалі потикатися небезпечно, але все-таки теж не надто весело.

— У Кошику, — так Великий Процесор скорочено називав Королівство Відправлених у кошик, — небезпечно перебувати будь-кому, в тому числі й вам. Там живуть самі злочинці. Ви уявляєте собі місто, в якому живуть лише злочинці? Після того, як вони скоїли злочини, стали нікому не потрібними, ми відправляємо їх туди. Жителі королівства дуже тихі та недовірливі саме через те, що нікому не потрібні.

— Але ж багато хто, мабуть, виправився? Чому ж їх не забирають звідти? — запитав Сергій.

— А хто ж забиратиме тих, що нікому не потрібні? — промовила Інформа.

— Бр-р-р! — зіщулилася Шаната. — Як це страшно — все життя бути нікому не потрібною. Адже так можна й з глузду з'їхати!

— Буває і таке, — підтвердив Великий Процесор.

— Це... Щось тут не так. Як його... А якщо він уже нормальний? А його там... За що? — приєднався до розмови Васла.

— Але ж він скоїв злочин? Отже, мусить бути покараний! — енергійно махнув рукою Дроник.

— Безперечно! Але ж не на все життя! — промовила Шаната.

— Не треба було порушувати закон! — заперечив Дроник. — Усі знають, що красти не можна. Навіщо красти? І кому він потім буде потрібен, мерзенний злодій чи шахрай?

— Не нами такий порядок встановлено, не нам його й порушувати, — скінчив обговорення Великий Процесор. — Так діється з часів найпершого Процесора, тому пропоную на цьому скінчити розмову. Крім того, може, їм таке життя подобається? У всякому разі, ніхто з них не протестує. Ось тільки чужих вони не люблять.

— Але зараз у Заекранні ви найголовніший? — ніяк не могла заспокоїтися Шаната. — Хіба ви не бачите, що це несправедливо? Відправляти до цього королівства треба тільки на певний термін, а не назавжди. Треба дати глюкові ще один шанс спробувати жити чесно та стати потрібним!

— Шанато, давай думати про те, як допомогти хлопцям. Нам треба йти до Макропойнта, а про громадян королівства ми поміркуємо пізніше, — запропонував Великий Процесор.

— Ви обіцяєте?

— Обіцяю.

— Гаразд, — погодилася Шаната.

— Це... як його... а королівство велике? — запитав Васла. — Де ж там будинок того... Макропойнта шукати?

— А ми будемо ходити й розпитувати: чи не знаєте, де будинок Макропойнта? Чи не скажете, де мешкає Макропойнт? — пожартував Сергій.

— А що? Це ідея! — несподівано промовив Чипсет.

— І у чому ж твоя ідея? — поцікавився Великий Процесор.

— Усе дуже просто. Ми навіть не здогадуємося, де мешкає Макропойнт та його слуги. Будемо ходити й розпитувати. Чутки про те, що його шукають, рано чи пізно дійдуть і до нього. Невже він не зацікавиться тим, хто його шукає? І тоді обов'язково знайде нас. Це може статися дуже швидко, а може, й ні, але

неодмінно станеться. Якщо в когось є інші пропозиції – прошу. В мене немає.

– А якщо вони на нас нападуть? Убили ж вони Архівата! – сказав Дроник.

– Це означає, що треба бути дуже обережними. Поки вони не дізнаються, хто й навіщо їх шукає, навряд чи вбиватимуть... Не має сенсу.

– А що? – почухав потилицю Великий Процесор. – Я майже погоджуюся з пропозицією Чипсета. Тепер треба вирішити, хто піде до Кошика.

– Я піду! – одночасно вигукнули всі, хто був у кімнаті.

Великий Процесор посміхнувся.

– Усі – це занадто. Інформі та Шанаті з'являтися там небезпечно, тому що вони дівчата. І не сперечайтесь, я знаю, що кажу! – обірвав він Інформу, яка вже була готова заперечити. – Тож до Кошика підуть Сергій, Васла, Чипсет і Дроник. Інформо, бажаєш ти чи ні – я свого рішення не зміню! Шанато, тебе це теж стосується, – звернувся він до дівчини, коли побачив, що та також збирається заперечувати.

– Ну, тату!

– Ну, пане Великий Процесоре!

– Ні! Замість користі, ваша участь у такій експедиції може завдати лише зайвого клопоту. Годі, питання вирішено! Вранці експедиція на курсорі вирушає до столиці Кошика, міста Делет.

Був пізній вечір, коли закінчилася нарада у Великого Процесора. Всі розійшлися по своїх кімнатах. Шаната довго лежала з розплющеними очима. Сон не йшов. Її гнітила думка про те, що вона не братиме участі в рятівній експедиції. Адже вони рятуватимуть Рикпета! Її Рикпета! Як би він повівся в такій ситуації? Точно, не сидів би склавши руки! Шаната заснула лише тоді, коли прийняла рішення. Вона нізащо не сидітиме, склавши руки!

Вранці експедиція розмістилася в курсорі. Сергійко скористався своїми королівськими правами, розташувався на передньому сидінні. Решта влаштувалися ззаду. Великий Процесор, Інформа та Шаната стояли на сходах Головного палацу, спостерігаючи за від'їздом експедиції. Дверцята зачинилися, мить – і машина без сліду розчинилася в повітрі.

– Як це? – розгублено сказала Шаната, що вперше бачила, як пересувається курсор. – А де поділася машина?

– Вона вже в Делеті, – посміхнувся Великий Процесор.

– Так швидко?

– Це ж не просто машина, це – курсор. У тебе в комп'ютері як курсор пересувається?

— Ну, як? Натисла клавішу — і все...

— Ось і в нас так само: натисли клавішу, та й по всьому! Тільки наш курсор пасажирський, а у вас — просто позначка на екрані.

— А-а-а... — сказала протягом Шаната. — Ну, я піду погуляю містом.

— Не гуляй довго, будь ласка, — застерегла її принцеса.

Шаната озирнулася та слухняно кивнула. Не поспішаючи, спустилася зі сходів та пішла площею. Великий Процесор уже зник у палаці: в нього було безліч справ. Інформа хвильку дивилася вслід Шанаті, а потім і собі піднялася сходами до палацу. Вже взялася за ручку дверей, але чомусь іще раз озирнулася — та Шаната вже загубилася в натовпі.

Шаната попрямувала на міський базар. Незважаючи на ранню годину, торгівля була вже в розпалі. Дзвінки вигуки продавців, які вмовляли звернути увагу на їхній крам, голоси покупців, котрі вагалися, купувати чи ні, рипіння возів, квоктання курей та вереск поросят — усе сплелось в один звук, який можна почути лише на базарі.

Шаната неквапом чимчикувала вздовж торгових рядів. Вона не сумнівалася в тому, що замислила: мусила взяти участь у звільненні Рикпета, інакше й бути не може! І все ж таки... Все-таки... Побачила саме ту крамничку, яку шукала. Ну що ж... Геть сумніви та вагання!

Розділ 17

У ДЕЛЕТІ

Мелісса йшла нічним степом. Двічі протягом своєї нічної подорожі вона бачила вікна, запалені в якихось селищах, але щоразу ретельно обходила їх: у Королівстві Відправлених у кошик не люблять чужих, бо мешканці королівства самі всім чужі.

«Я тут тому, що порушив закон, — думав кожен мешканець, — і всі інші також, отже, всі чужі — злочинці! А чи можна чекати чогось доброго від злочинців?»

Тому мешканці Королівства Відправлених у кошик сторонилися одне одного, жили невеличкими хуторами, за винятком Делета. За мірками королівства, Делет був величезним містом, хоча насправді був у кілька разів меншим за Столицю. Правила в ньому найзухваліші та найзапекліші злочинці, які силоміць утримували владу. Вони примушували жителів Делета працювати на них, а самі жили в розкошах. Оскільки мешканці королівства не довіряли

одне одному, то об'єднатися й скинути владу цих негідників не могли. Так і жили в цьому королівстві: кожен сам по собі.

Мелісса зорієнтувалася за зірками й попрямувала в бік країни Чипа Озу.

«Раз слуги Чипа Озу тут, цілком можливо, йому не бракує слуг?» — думала вона.

Під ранок похолоднішало, й Мелісса пожалкувала за своїми речами, залишеними в будинку Макропойнта, особливо за теплим светром грубого плетіння, що його сама виплела довгими вечорами минулої зими. Навкруг панувала тиша, на сході, за розрахунками втіачки, ось-ось мусила з'явиться світла смужка нового дня. За ніч Мелісса дуже стомилася, але спати на голій землі, та ще й на такому відкритому місці їй не хотілося. І раптом вона почула тупіт кінських копит. Сховатися не було куди і їй нічого не залишалось, як втискуватися в землю, бо переходити у формат чистої цифри було надто небезпечно: незначне сяйво, яке супроводжувало цю дію, у темряві могло бути помітне. Невеличкий загін вершників зупинився метрів за двадцять од неї. При світлі її неодмінно побачили б. Вона теж не бачила в темряві, зате дуже добре чула й відразу ж упізнала голос Лупера.

— Куди ж вона могла подітися, кусень магніту їй на голову! — запитав Лупер невідомо в кого. — Це що — до самої Озу зараз їхати?

Відповіді Мелісса не розібрала, та Луперу, мабуть, вона не сподобалася.

— Стули пельку! — брутально обірвав він когось. — Тебе ще не спитали! Сам знаю, що Макропойнт наказав...

«Та це ж він про мене! — раптом зрозуміла вона. — Мене шукають! Але навіщо? Невже в Макропойнта слуг мало, щоб іще мене шукати? Й посилати для цього цілий загін?»

Із подальшої розмови вона зрозуміла, що шукає її не тільки Лупер, а й ще кілька загонів, і здивувалася ще дужче. Навіщо це потрібно червоному вірусу? З тривогою вона дивилася на світлу смужку, що вже з'явилася на небокраї — ранок ось-ось прожене нічну пільму й тоді її неодмінно побачать. Але тут Лупер, ніби відповідаючи на побоювання Мелісси, наказав своєму маленькому загонові:

— Годі! Ляпати язиками — марна справа, їдьмо далі!

Загін відразу перейшов на рись. Мелісса перевела подих, обтрусилася від налиплих травинок та рішуче повернула в протилежний бік.

«Чому хазяїн так настирливо мене шукає? Слуг по всій країні ганяє... Йому що, нема чого робити? — розмірковувала вона. — Незрозуміло це... Зовсім незрозуміло...»

Незабаром зовсім розвиднілося. Мелісса наловила чимало дрижаків у ранковій прохолоді, їй страшенно хотілося їсти й спати, але нічого не лишалося, як крокувати та крокувати на схід. Ще кілька разів вона бачила загони вершників. Щоразу втікачка падала на присохлу від літньої спеки траву та втискала в землю: їй щастило, її не помічали. Вона дедалі більше дивувалася настирливості червоного вірусу в пошуках, але як не намагалася, ніякого розумного пояснення цьому знайти не могла. У полудень, коли сонце піднялося в zenit і спека почала діймати її точнісінько так, як холод перед світанком, удалині вона побачила туманне громаддя фортечних мурів Делета. Мелісса полегшено зітхнула: в столиці королівства вона сподівалася знайти їжу та дах над головою, щоб хоч трохи відпочити й поміркувати, що ж робити далі. Вона підійшла до масивної міської брами, збитої з грубих дубових дошок, потемнілих від часу. У брамі було відчинено невеличку хвіртку, біля якої чатував неохайно вдягнений, давно не голений охоронець. Мелісса переступила поріг, на що охоронець не звернув жодної уваги. Вона вирішила запитати, де найближча корчма, та повернулася до нього. Охоронець миттєво перегородив вихід алебардою, що зблиснула на сонці.

— Куди? Заборонено!

— Що заборонено?

— Виходити з міста заборонено.

— Але ж я щойно зайшла! — здивувалася Мелісса.

— Не має значення, — байдуже відповів охоронець. — Хто сюди зайшов, той стає мешканцем Делета й повинен працювати на користь батька та вчителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого.

— Ось тобі й маєш... — здивувалася Мелісса. — А чому ви мене відразу не попередили, коли я заходила?

— А навіщо? — щиро здивувався охоронець. — Хіба ти тоді сюди зайшла би?

— Мабуть, ні... — невпевнено відповіла Мелісса.

— Ось бачиш! — повчально промовив охоронець. — А хто ж тоді на короля і його почт працюватиме? Якщо всіх випускати, тоді в Делеті за тиждень нікого не залишиться! Тож мерщій на роботу!

— Куди? — здивувалася Мелісса. — Я в столиці вперше... Дуже стомилася та зголодніла. Який з мене зараз працівник?

Охоронець не розмовляв з нею більше, а просто дістав із кишені свистка та оглушливо засвистів. Із вартівні, розташованої неподалік, вискочили четверо здорованів.

— Агов, хлопці, тут нероба мріє попрацювати на користь батька та вчителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого! Допоможіть їй дістатися до Фабрики.

Рикпет та Кадим стояли струнко перед Макропойнтом. Кабінет у червоного вірусу був великий і розкішний. Величезний стіл із вигнутими різьбленими ніжками, пишні, обшиті тонко вичиненою шкірою крісла. Вздовж стін — шафи, натоптані книжками. Невисокий на зріст господар губився в цьому величезному приміщенні. Якби не надзвичайно великий монітор, що відразу привертав до себе увагу, Макропойнта можна було б і не помітити з першого погляду.

— Ну, мої вояки, що розповісте? Що вдалося дізнатись у фізичному світі?

— Є софт, — сказав Рикпет.

— І залізо, — тут-таки докинув Кадим.

— Та-а-а-к, — заохочувально кивнув Макропойнт.

— Софт працює на залізі.

— Зрозуміло.

— Залізо — це системи: охолодження...

— ...оперативної пам'яті, живлення...

— Процесор — системисько...

— А безсмертя? Яка з систем забезпечує безсмертя?

— Книга... — тяжко зітхнув Рикпет.

— Яка книга? — жваво перепитав вірус.

— Залишилася там, — сумно похилив голову Кадим. — Тітка...

— ...завадила... — знову зітхнув Рикпет, — у ліжко наказала...

— Втікали...

Вірус стрімко зіскочив з крісла та забігав по кабінету.

— Замало... Замало дізналися... — бурмотів він собі під ніс. — Але все ж таки! Систему треба шукати в залізі! Це вже результат. Фізичний світ — це вам не просто так!

Цієї миті двері прочинилися й до кабінету ввалилися Лупер та Кабір, усі у куряві, спітнілі, злющі.

— Ну? — сіпнувся вірус. — Хоча з вигляду бачу, що результат ніякий! Обвела вас подруга вкруг пальця?

— Пусто, пане! Увесь степ обшукали! Засідки є скрізь, їй із королівства не вибратися. Хіба що в Делеті не шукали, так туди ж тільки псих може попхатися, ви ж знаєте! Ця М...

Вірус, попереджаючи, підніс руку, й Лупер замовк. Рикпет та Кадим незворушно стовбичили біля столу.

— Почекайте в приймальні, я повинен завершити справу зі своїми вояками.

— Так, пане!

Голосно грюкаючи чобітьми та дзенькаючи шпорами, віруси затрималися в дверях — не змогли помиритися в тому, хто вийде перший.

— Погано, все погано, — знову забігав кабінетом Макро-пойнт.

Вояки стояли мовчки.

— Ось що, мої вояки, маєте ще раз прогулятися до долини Випадкових Чисел. Барон-веселун не все розповів. Будь-що дізнайтеся в нього, хто розповів йому таємницю Заліза. Той, хто знає таємницю Заліза, той знає й таємницю Системи. Вивідайте в нього цю таємницю! Розтрощіть його улюблений палац! Тим більше, наскільки мені відомо, від нього вже не так багато й лишилося. Ідіть та витягніть із барона таємницю!

— Ніч.

— Стомилися.

— Вечеря.

— Гаразд, гаразд, — роздратовано промовив червоний вірус, — ніч на відпочинок, а зранку знову до барона!

— Так, мій пане, — в один голос сказали вояки, чітко повернулися наліво кругом і в ногу затупали до дверей.

* * *

Курсор здійняв хмару куряви й лягнувся просто посередині великої та дуже брудної площі поряд із неохайним палацом. За мить одна з дверцят машини прочинилася і з неї висунулась голова. Площа була порожня. Двері відчинилися повністю, з машини поволі, боязко озираючись, виліз хлопчина в сріблястому спортивному костюмі. Він уважно озирнувся навколо і нагнувся до відчинених дверей. Експедиція вивантажилася з курсора, дверцята зачинилися, але курсор нікуди не подівся, а й далі стояв посеред площі. Кілька секунд нічого не відбувалося. Нарешті на ганок палацу вишов заспаний охоронець. Протер кулаком очі й гукнув:

— Агов, хто такі? Чому не на роботі?

Мандрівники здивовано перезирнулися: на якій такій роботі? Дроник із найлюб'язнішою посмішкою попрямував до охоронця:

— Агов, шановний! Чи не можете ви підказати...

Охоронець не дав йому скінчити.

— Пане контролер! — заволав він раптом. — Пане контролер! Тут нероби з'явилися! Їх треба терміново проконтролювати!

Невідомо звідки з'явився незрозуміло хто — маленький, худий, зі зморшкуватим обличчям та з дуже загадковим поглядом: знаю, мовляв, усе, але нічого не скажу. Цей так званий контролер підскочив до курсора, швидко оглянув машину, а по тому кинув оцінюючий погляд і на мандрівників.

— Тільки батько та вчитель наш, славетний король Делет Вісімнадцятий має право їздити на авто. Машину конфісковано на користь корони. А ви всі — на Фабрику!

Може, все й владналося б, якби контролеру сказали відразу, що машина — то власність Великого Процесора, а самі мандрівники — його посланці, але про це вирішили казати тільки у крайньому разі, щоб передчасно не злякати Макропойнта.

— Цікаво, — сказав Сергійко, — тільки королям, кажете? Так я і є король!

— Хто? — перепитав контролер.

Сергійко пихато задер підборіддя:

— Я король Глюкландії Серж Перший.

— Ха! — засміявся чудернацький глюк, від чого зморшки на його обличчі несподівано зібралися навколо очей та рота, а потім так само раптово розпустилися, а в очах з'явилася погроза. — Тоді я Великий Процесор! Посвідчення є?

— Яке посвідчення?

— Королівське. З фотографією та печаткою? Немає? Охорони! — й наказав охоронцям: — На Фабрику їх, негайно!

Без довгих розмов членам експедиції заломили руки за спину та потягли від курсора. Дроник передчасно не демонстрував своїх можливостей, а пішов разом із рештою.

Контролер намагався відчинити дверцята курсора, та нічого не вийшло: Водило замкнувся зсередини. За темними вікнами не було видно, чи є хто в салоні. Контролер посмикав за ручки й гукнув навздогін охоронцям:

— Агов! Обшукати цих нероб та самозванців! Шукайте ключі від машини!

Бранців негайно обшукали, але нічого не знайшли.

— Як відчиняється машина? — заволав контролер.

— Запитайте в короля, — глузливо відповів Чипсет.

— Якого короля? — не зрозумів контролер.

— А того, хто на ній їздитиме.

— Геть! Забирайте їх! — Контролер, мабуть, нормально розмовляти не вмів і тільки увесь час волав: — На Фабрику! Негайно на Фабрику!

Бранців уже вели з майдану, й вони не бачили, як остовпів контролер, коли на його очах машина, навколо якої він і далі бігав та смикав за ручки, намагаючись відчинити дверцята, раptom без сліду розтанула в повітрі! Позбутися машини, яку він уже майже вважав своєю?!

— А... А... Хто... Хто! Хто посмів?! — нарешті спромігся він запитати невідомо в кого. — Хто поцупив машину батька та вчителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого?

Тим часом бранців вели порожніми вулицями. Вдалині замаячила сіра присадкувата будівля з високим димарем, з якого густо

бухав жовтий дим. Охоронці підійшли до будівлі, один із них погрюкав у двері важким чоботом.

– Відчиняйте, ледарі!

Розділ 18 НЕЗВИЧАЙНЕ МІСТО

– Агов, Стелсе, ти тут? – кентавр покрутив головою в пошуках товариша.

– Та тут я, тут...

– Куди це ми з тобою потрапили? Їсти хочеться... Хоч траву жуй!

– Так, попоїсти чогось не завадило б. Слухай-но, Трояне, попереду міські мури, бачиш?

– Схоже на те... Пішли туди?

Кентавр побрів із гори бадьоріше, та й на душі розвиднілося трохи: з'явився хоча б який сенс в їхньому нескінченному блуканні без мети. Звідтоді, як вони залишили Чипа Озу, жодного разу не ночували двічі в одному й тому самому місці, жодного разу не їли двічі за одним і тим самим столом. Віруси шукали собі роботу, але їм не таланило. Минуло не менш години, поки кентавр, який від втоми насили ноги волочив, супроводжуваний невидимим Стелсом, добрів, нарешті, до високих міських мурів.

– Велике місто, – пробурмотів Троян.

– Начхати! Аби вдалося пожерти! – свиснуло в повітрі. – Не-сила вже терпіти.

Підішли до великої міцної брами, збитої з грубесних дубових дошок. Троян постукав копитом у хвіртку, від чого та з легким рипінням відчинилася. Кентавр зазирнув усередину. За хвірткою стояв охоронець. Вигляд він мав украй неохайний, і здавалося, спав навстоячки, спираючись на алебарду.

– Агов! – покликав його Троян.

Охоронець побачив перед собою незвичайну істоту – щось середнє між конем та глюком – і від подиву сповз по стіні.

– Ти... Ти... Ти хто?

– Я кентавр на ім'я Троян, – про Стелса кентавр вирішив промовчати.

– Ке... Ке...

– Кентавр.

Охоронець нарешті отямився та глянув на Трояна з цікавістю, змішаною з недовірою.

– Це що, тебе таким мати народила? – спитав він.

– Ні, тато.

– Тато? Годі брехати...

– Чому? Мене створив надпотужний вірус на ім'я Макровір! А зараз ми ходимо Заекранням, роботу шукаємо.

– Хто це «ми»? – тут же поцікавився охоронець та визирнув за браму.

– Ми – це я, – не дуже спритно викрутився Троян.

– Невже? – недовірливо протяг охоронець і про всяк випадок ще раз глянув за браму, але там нікого не було. – Ну-ну... Заходь... – він запросив кентавра жестом, – ласкаво просимо у Делет.

Тільки той зайшов у хвіртку, вона з тріском зачинилася.

– Ну, ось ти вже й мешканець великого Делета! А зараз мерщій на роботу.

– На яку роботу? У мене цілу добу і рисочки в роті не було! Яка робота? Я за годину ратиці відкину!

– А ми тоді з них холодець зваримо, зрозуміло?

Здивована таким виглядом нового мешканця міста охорона повела Трояна на Фабрику. Для того, щоб він не накивав п'ятами, на шию йому накинули петлю з мотузки, а один з охоронців прив'язав її до пояса. Дорогою охоронці не переставали глузувати з бідолашного Трояна.

– Слухай-но, ти, глюкожеребець! А на біса тобі чотири ноги? Може, трьох вистачить? Давай з однієї холодець зваримо? Ги-ги-ги... А ти замість неї ціпка присобачиш?

– У мене на городі ось таке-е-е-ний хрін уродив! А хрін до холодцю – найперша справа! Не будь жаднюгою! Я ж бо хрину не пожалію, слово честі!

Від таких жартів Троян пересмикував шкірою на боках, та з вдячністю відчував присутність Стелса, який раз по раз торкався до його спини: мовляв, тут я!

Попереду замаячила сіра будівля з високим димарем, з якого бухав дим. Будівлю було обгороджено парканом із колючим дротом. Охоронець заgrimав алебардою у масивну браму.

– Агов, ледарі! Відчиняйте! Я нового робітника привів! Із двома руками, зате з чотирма ногами! Га-га-га!

Трояна заштовхали в двері, слідом за ним прослизнув Стелс, але ненароком зачепив одного з охоронців. Той похитнувся й викинув уперед руку, щоб зберегти рівновагу, й теж ненароком штовхнув Стелса якраз у груди.

– Агов, – закричав здивований охоронець, – тут ще хтось є! Хапай його!

Він розставив руки, намагаючись, наче в невід, спіймати невидимого Стелса, але той легко вислизнув із небезпечних обіймів.

— Ти що? — не зрозумів товариша другий охоронець.

— Та, здається, наткнувся ще на когось, — охоронець покритив головою, — нікого не видно, а рукою наткнувся. Хто прийшов разом із тобою? Відповідай, тварюко! — заволав охоронець на кентавра.

Троян гордо звів голову й тільки скосив око у його бік.

— Ах ти ж... — захлинувся від люті охоронець і навідліг уперішив кентавра мотузкою, яку тримав у руках.

Троян розвернувся та щосили брикнув кривдника задніми ногами. Невидимий Стелс заїхав іншому охоронцеві у вухо, що той аж відлетів. Кентавр став дибки, вирвав мотузку з рук охоронця, вибив копитом двері та помчав геть. Стелс на ходу заплигнув йому на спину.

— Ти що? — гукнув кентавр.

— А як я тебе наздожену?

— Тримай його! Лови! Хапай! — чулося позаду.

Кентавр важко скакав порожніми вулицями, й тупіт його копит було далеко чути в цьому дивовижному місті.

* * *

Цього разу Рикпет і Кадим обійшли те містечко, де майже зруйнували корчму Феміни. Знаючи дорогу та пастки долини Випадкових Чисел, вони швиденько дісталися до палацу веселого барона. Там робили ремонт. Глюки в блакитних комбінезонах і пілотках із газет метушилися біля входу — лагодили двері. Ще двоє ремонтували гараж-стайню. А з вікон на першому поверсі стовпом летіла курява, мабуть, там обдирали подовбану автоматними чергами стелю. Перед фасадом палацу гордовито походжав слуга, той самий, який минулого разу займався механічним жеребцем.

— Агов! — гукнув Рикпет.

— А! — Від несподіванки слуга присів, а вже потім упізнав колишніх нападників: — Це знову ви? Мало вам?! Он скільки лиха накоїли!

— Стули пельку! — рикнув на нього Кадим.

— Повторимо! — додав Рикпет.

— Барон?

— Де?

— Нема! Поїхав барон! На гостину поїхав! Від смутку й незручностей ремонту. А ви забирайтеся! Зараз же! Негайно!

— Ха! — вигукнув Рикпет.

— Хо! — підтримав його Кадим.

— Побігли!

— Риссю...

- Де? – знову раптово рикнув на слугу Кадим.
- Хто? – не зрозумів слуга.
- Барон! – уточнив Рикпет.
- Та кажу ж: у гості поїхав!
- Бовдур! – зробив висновок Рикпет.
- Точно! – підтримав його Кадим.
- До кого?! – гримнули вже обидва.

Слуга начебто спіткнувся на бігу та прикрив рота долонею.

Кадим довго не розмовляв, а підняв автомат та повів чергою по вікнах першого поверху. На землю водоспадом посипалися скалки.

- А-а-а!!! – заволав слуга. – Знову?!
- Робітники з ляку поховалися хто куди.
- До кого?!
- Ну?!
- До графа Рамблера, – вичавив із себе слуга.
- Де? – суворо запитав Рикпет.
- Хто де?

Кадим підняв автомат.

- У себе в графстві, – поспіхом відповів слуга.
- Бельбас, – визначив Рикпет.
- Поза сумнівом, – погодився Кадим.
- Графство де?!
- На півночі, – миттєво відповів слуга й для певності замахав рукою в тому напрямку, – день дороги. Барон поїхав на жеребці, – випереджаючи запитання про механічного коня, додав він.
- Друзі презирнулися.
- Доведеться пішака.
- Погано.
- Гайда?
- Гайда!

Вояки закинули автомати за спину й полишили палац веселого барона, не озираючись на вибиті вікна. Вони покрокували в той бік, куди вказував слуга. Останній полегшено перевів дух, повернувся обличчям до палацу, оглянув розбиті шибки й ще раз зітхнув, але вже сумно.

- Агов! – гукнув він робітникам. – Несіть скло...

* * *

Усіх чотирьох учасників експедиції заштовхали до брудного приміщення, де їх зустрів сумний, похнюплений глюк. Двоє вікон кімнати виходили на вулицю. Шибки були такі брудні, ніби їх не мили звідтоді, як усталили в рами, а вставили їх, зважаючи на

все, дуже давно. Поки нові працівники озиралися, грюкнули двері й до приміщення ввійшов високий, гладкий і такий же сумний глюк – контролер, якого викликав черговий.

– Нові працівники? Це добре! – тяжко зітхнув контролер. – На славу батька та вчителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого... Ідіть за мною!

Четверо друзів з'юрмилися біля виходу. Хоча ситуація була непевна, всіх мучила цікавість: що це за Фабрика, що на ній виробляють? Не встигли за ними зачинитися двері, як до того ж приміщення заштовхнули ще одну новеньку.

– Агов! Зачекай! Прихопи й цю! – гукнув навздогін сумний черговий. Почекали на новеньку, невисоку струнку дівчину з великими сірими очима. У цей час на вулиці почулися якісь незрозумілі звуки й повз вікна хтось пробіг, дзвінко процокотіли по бруку кінські підкови.

– Тримай! Хапай! – почувся голоси, й незабаром усе стихло. Дівчина здивовано втупилася у вікно, не відводила погляду від вікна й Чипсет із Дроником.

– Це... – сказав Васла, – не зрозумів...

– Давай, давай! Чого вирячився? Робота чекає! – гримнув контролер і штовхнув Васлу до дверей.

Розділ 19

НА ФАБРИЦІ

Рикпет та Кадим злагоджено крокували широкою стежкою на північ. Хутко лишили позаду долину Випадкових Чисел, видерлися на гору й опинилися у високому сосновому лісі.

– Гм, – промимрив Кадим.

– Що?

– Круто! – Кадим вказав на спуск.

– Ну?

– Кінь!

Рикпет, оцінюючи, глянув на круту стежину, що вела донизу.

– Не пройде!

– Не пройде!

– Набрехав?

– Рознесемо!

– Навпіл!

– І на друзки!

– Вперед?

— Гайда!

І вони заглибилися в сосновий ліс. Довго крокували мовчки, тупо дивлячись уперед, поки нарешті Кадим не промовив:

— Голодний.

— І я.

— Нікого, — озирнувся навкруги Кадим.

Рикпет скинув на руку арбалет.

— Багаття, — тицьнув він пальцем у землю, а сам глянув на сонце, визначив напрямок і зійшов зі стежини в ліс. Кадим почув потилицю. Багаття — це добра справа, але як розвести його без сірників? Він глянув на автомат, від'єднав магазин і дістав патрон, покрутив у руках і спробував витягти кулю з гільзи. Нічого не вийшло, йому забракло сили. Тоді він набрав сухого листя, приклав до нього дуло автомата й натис на спусковий гачок. Глухо прогриміла черга, прокотилося відлуння. Кулями та розжареним газом купку листя розкидало навсібіч, один листок задимів і спалахнув маленьким невпевненим вогником. Кадим пожбурих автомат, кинувся до нього й обережно приклав до кволого вогника ще один листок, потім ще, й за кілька хвилин поряд зі стежиною горіло маленьке багаття. Стали в пригоді тоненькі гілочки, сучки, й невдовзі на вогнищі можна було щось приготувати. Кадим набрав про запас хмизу та галуззя, час від часу підкидаючи його у вогонь. Здаля почувся крик. Кадим упізнав голос Рикпета й відгукнувся. Той невдовзі з'явився з підстреленою з арбалета великою чорною вороною в руках.

— Ось, — невпевнено мовив він, простягаючи другові птаха.

Кадим боязко взяв до рук ворону з короткою арбалетною стрілою, що стирчала з грудей. Висмикнув стрілу, спробував общипати крила. Нічого не вийшло: чи то не вмів, а чи то ворона була особлива, з надто міцним пір'ям.

— Начхати! — сказав Рикпет і поклав ворону у вогнище. Пір'я спалахнуло яскравим коротким полум'ям, запахло паленим.

— Обгорить!

Пір'я дійсно обгоріло, та ворона стала ще чорнішою і від неї неприємно тхнуло горілим.

— Гм, — спантеличено гмикнув Кадим, дивлячись на ворону, а по тому запитав із недовірою: — Їстівна?

— Не знаю, — чесно зізнався Рикпет, узяв патишок і, немов печену картоплину, викотив ворону з багаття. Подивився на неї з сумнівом, витяг блискучого, гострого, мов бритва, ножа та зробив надріз. Шкіра лопнула, з птаха потекла темна рідина.

— Нутрощі!

— Не випатрали!

— Пришелепуваті...

Рикпет гидливо відкинув ворону патичком і з серцем плюнув у багаття.

– Терпи...

Кадим звів догори пальця:

– Ягоди!

– Нема коли!

Обидва вояки затягли свої паски на останню дірку й бадьоро попрямували лісовою стежкою на північ. За годину вдалині поміж дерев посвітлішало й вони вийшли на узлісся.

– Хо! – радісно закричав Кадим і вказав пальцем у бік великого замку, що бовванів на обрії.

– Граф! – задоволено вигукнув Рикпет.

– Супер! – підтвердив Кадим.

І вони ще швидше покрокували в бік сірувато-брунатного громаддя далекого замку.

* * *

Усіх новоприбулих завели до великого приміщення, де було повно гляків. Вони сиділи в кріслах, а саме приміщення скидалося на кінозал. Показували комедію. Це була неймовірно весела комедія. Дівчина й усі четверо учасників експедиції були тут-таки всадовлені на вільні місця, до рук їм дали по великому паперовому стакану з попкорном. Єдине, що відрізняло це все від звичайного кіносеансу, – невеличкі обручі, які їм надягли на голови. Від обручів до крісла тягся тонкий дріт. Сергій озирнувся навколо. Всі, хто був у залі, сиділи в таких обручах, і він перестав звертати увагу на свій. Попкорн був смачний, Сергійко – голодний, а комедія неймовірно кумедна, тому він відразу почав реготати. Те саме діялось і з іншими учасниками експедиції. Сергій посміявся хвилини із десять і звернув увагу на те, що інші глядачі сміються значно менше. Час від часу залю походжали контролери, вихоплюючи то одного, то іншого глядача. Їх кудись виводили, потім приводили й знову саджали на вільні місця. Фільм закінчився, пустили мультик, та такий, що просто за живота схопишся від реготу. Потім ще один, потім знову комедію. Сергійко сміявся до знемоги, поряд стогнав від сміху Васла, широко посміхався Чипсет, Дроник тримався за живіт, мабуть боявся, щоб не луснути.

– Оце робота! Я б усе життя так працював! – промовив у перерві між мультиками Дроник.

Потім на сцену вийшли артисти й почали викидати такі штуки, що втриматися від сміху було просто неможливо. Поряд сиділа та дівчина, яку привели на фабрику разом з експеди-

цією. Вона теж сміялася, акуратно прикриваючи рота долонькою. Сергійко відзначив, що цілковито забув про голод, і тут із жахом зрозумів, що він забув, навіщо взагалі приїхав до цього міста!

— Це... це... Чи не тут криється пастка? — він здивовано зняв з голови обруч і спробував розгледіти його.

Миттю до нього підскочили два контролери, схопили за руки й висмикнули з крісла.

— До кормоцеху!

Сергійко не встиг слова мовити, як його поволокли коридором. Краєм ока він помітив, що ні Васла, ні Чипсет, ані Дроник навіть голови не повернули в його бік — так були захоплені тим, що діялося на екрані.

Сергійка виволокли крізь бічні двері й заштовхнули до великої кімнати. Те, що він тут побачив, остаточно спантеличило його: в кімнаті стояли столи, завалені найрізноманітнішою їжею. Страви м'ясні, рибні, овочі та фрукти, цукерки й торти, словом усе, чого душа забажає. Сергійко негайно пригадав, що неймовірно голодний. Він накинувся на їжу, за єдину мить забув про всі підозри, які прокинулися в нього, поки сидів у кінозалі. Він хапав шматки м'яса, риби, курки, а коли відчув, що вже майже наївся, накинувся на солодощі й завершив трапезу двома величезними яблуками. Йому негайно захотілося спати, але тут двері відчинилися й до кімнати затягли Васлу.

— О! — здивувався Васла, коли побачив столи, й, байдужий до всього іншого, накинувся на їжу так само, як за десять хвилин до того це зробив Сергійко. А того вже знову схопили під руки, потягли до зали та всадовили на перше-ліпше крісло. Думати ні про що не хотілося, дуже захотілося поспати. Сергійко не опирався цьому бажанню, звів голову на груди та негайно заснув. Він не бачив, як із зали повели Чипсета, а за кілька хвилин і Дроника.

* * *

Великий Процесор був украй стурбований. Він постійно стежив за тим, як проходила експедиція. Робив він це через Чипсета й Дроника, хоча ті й не здогадувалися про це. Обидва були віртуальними тілами, тому простежити їхні пересування для такого програміста, як Хазяїн та Володар, було справою нескладною. Але раптом обидва зникли з поля зору, й попри всі свої зусилля, Великий Процесор не зміг їх виявити.

— Ось тобі й маєш, — розгубився він, — де ж їх шукати? Що сталося?

Кентавр кілька разів повернув, відірвався від переслідувачів на якусь сотню метрів і заскочив у перше підворіття, що трапилося на шляху. Як не старався, тупіт копит, який чувся здаля, виказував його, й лише тепер, стоячи в підворітті, він міг схватитися від охоронців.

— Злазь-но, захребетнику! — Троян ще й досі не міг відхекатися.

Стелс, стогнучи, зліз із його спини.

— Ти чого стогнеш? Я ногами працював, а не ти...

— Ую-юй, — ще дужче застогнав Стелс, — ти коли-небудь їздив верхи?

— Я? — перепитав ошелешений кентавр. — Звісно, ні!

— Ось і я ні...

— Тихше! — обірвав його Троян. — Стули-но пельку!

Повз підворіття, де вони ховалися, пробігла охорона.

— Ліворуч давай... Вони десь там...

Гомін гонитви затих удалині.

— Коневі зрозуміло: тут лишатися неможна, — мовив Стелс.

— Що за жарти? — образився Троян.

— Не дмися, це я так, до слова... Треба вшиватися.

— Згоден, але як?

— А ти перейди у формат чистої цифри — і до мене в кишеню! А мене й так не видно. До міської брами дійдемо, за кимось прослизнемо повз охоронця, та й по всьому! На волі... Як тобі такий план?

— План класний, але є одна заковика.

— Що ще?

— Щось тут у місті є таке дивне... Й воно мені не дає перейти у формат чистої цифри. Не виходить! Я вже намагався... Біля Фабрики... Ти думаєш, чого це я на копита наліг?

— Он як... Кепсько! Тоді твої копита треба ганчірками обмотати, бо гуркоту на ціле місто!

— А що, це ідея! Тільки де ганчірок набрати?

— Зачекай хвилику, я зараз... — промовив Стелс.

За кілька хвилин Троян побачив зіжмакане простираadlo, яке саме по собі пливло вздовж стіни.

— Тримай, — почув він тихий голос, — та поквапся, давно час ушиватися звідси! Шукають нас не жартома, я два загони бачив...

Троян похапцем подер простираadlo на клапті та абияк обмотав копита.

— Ну що, гайда? — І вони вийшли з підворіття.

Розділ 20

МЕРЕХТЛИВЕ ПИВО

Над брамою красувався герб графа Рамблера: велика літера «R» на червоному полі. Бійці Макропойнта пригальмували біля воріт.

— Крутий! — Рикпет кивнув у бік герба.

— Був! — додав Кадим, підняв автомат і короткою чергою розніс герб на шматки. На звук стрілянини з палацу вибіг слуга в лівреї.

— Агов! Ви що, з глузду з'їхали? Ви ж не в тирі! Навіщо стрілянину зчинили?

Бійці презирнулися.

— Начхати!

— Барон? — вимогливо запитав Кадим.

— Який ще барон? — обурився слуга. — Тут маєток графа Рамблера, найвідомішого в Заекранні мандрівника, шукача раритетів і старожитностей!

— Нецікаво, — кинув Кадим.

Рикпет побачив біля будівель на подвір'ї механічного жеребця веселого барона Асіста й суворо запитав у слуги:

— Гість?

— А-а, — здогадався той, — ви питали про барона Асіста? Вони в пана графа. Відпочивають та веселяться. Їх не можна зараз турбувати...

Слуга не встиг скінчити речення, бо Кадим підняв автомат і повів чергою по шибках першого поверху. На стіні з'явилися дірки від куль, а шибки обвалилися на землю блискучим водоспадом скалок.

— Допомагає, — не дивлячись на слугу, сказав він Рикпету.

Засіб дійсно допоміг. На другому поверсі розчахнулося вікно, з якого висунувся барон.

— О! — скрикнув він. — Ви й тут мене знайшли? Негідники! Хоча начхати! Можете навіть усі вікна перебити, мене це не турбує. Ха-ха-ха!

З іншого вікна висунулася ще одна голова.

— Хто наважився? — закричала вона. — За яким правом? Лобуряки! Юзери нечесані! Охороно! Узяти їх!

— Охороно, — й собі заволав слуга, підтримуючи свого пана, — куди дивитесь?

Вояки знову підняли автомати. З будки, розташованої біля входних дверей, вийшов здоровенний бородань. Позіхнув, широко роззявляючи зубатого рота, й ліниво процідив крізь зуби:

— У чому річ, дрібното?

Очі в Кадима повужчали, й він повів автоматом зліва направо, ніби написав рядок на чистому аркуші. У охоронця підігнулися ноги, він завалився набік і зник, лопнув, ніби мильна бульбашка. Тут із будки вийшов інший бородатий глюк, викапаний перший, так само позіхнув і спитав:

— У чому річ, дрібното?

Цього зрізав чергою Рикпет, і глюк знову зник. Та з будки вийшов третій охоронець, і все повторилося. Коли після поверженого шостого охоронця вийшов сьомий, бійці опустили автомати — зрозуміли, що стрілянина марна: скільки вони стрілятимуть, стільки охоронців і виходитиме та ставитиме одне й те саме запитання. Це була електронна система охорони.

— У чому річ, дрібното? — поцікавився черговий охоронець.

— Барон! — зажадали бійці в один голос.

— Нікуди я не піду! Це психи! Виродки й психи! Вони рознесли мій палац! — волав барон із вікна другого поверху.

— А-а-а, — образився граф, — отже, якщо ви не підете до них, то вони й мій палац можуть рознести?

— Обов'язково! — Рикпет на підтвердження своїх слів підняв автомат і націлив його на вікна другого поверху.

— Одну хвилинку! — ніжно, мов сама люб'язність, відповів граф і зник у відчиненому вікні. Услід за ним сіпнувся та зник барон. Бійці почули розмову на підвищених тонах, і за кілька хвилин у дверях постав барон. Веселощі з нього ніби водою зміло. Він був насуплений і похмурий.

— Ну? — коротко запитав барон.

— Хто?

— Розповів?

— Про залізо? — доповнюючи одне одного, запитали бійці. Веселий барон потемнів ще більше.

— Ви що, з дуба впали? Це таємниця таємниць Заекрання! Це таємниця його створення та знищення.

— А якщо...

— Палац...

— Рознесемо?

— Начхати! Розносьте! — заволав доведений до шаленства барон. — Подумаєш, вибили зо дві шибки в цій халупі!

— Ти!!! — захлинувся обуренням граф, який уже висунувся з вікна так, що мав схопитися за підвіконня, аби не випасти. — Я тебе на гостину... А ти так?

— Твій палац! — долив оливи до вогню Рикпет.

— Граф тут ні до чого, — погодився Кадим.

— Га?! А щоб вас! Ремонт! Ремонт щойно... Не скінчили ще!

А ви знову?

— Чому знову? — недобре посміхнувся Кадим.

– Уже! – підтримав його Рикпет.
– Міст розповів, ясно вам? Ідіть до нього! До Мосту йдіть! Ох, смертонько моя! Звідки ви взялися на мою голову?! Це все Міст Програм!

– Де? – поставив запитання Рикпет.

– Хто де? – заволав барон.

– Міст...

– Програм, – твердо скінчив Кадим.

– Там! – барон махав рукою. – Там, де Залізо! Більше нічого не знаю. І дайте мені спокій.

Рикпет замислено глянув на Кадима та виголосив нечувано довгу фразу:

– Розбиті шибки – чудовий засіб.

– Згоден! – з повагою кивнув Кадим: це ж треба – яким розумним виявився його друг.

– Ще чого! – загорлав барон, який саме згадав слова гостей із фізичного світу. – Ти ба! Вони не винні! Переформатовані вони! Червоний вірус... Червоний вірус... Ах, бідолашні... Ах, нещасні... Гнати вас усіх утришия!

Він ще щось кричав, але вояки Макропойнта не слухали – їх також не стурбували слова про червоного віруса. Обидва дивилися на механічного жеребця й думали про одне й те саме: чого це вони мають надсаджуватися, йдучи пішки, коли можна спокійно проїхатися на жеребчику? Під крики барона, супроводжувані здивованим поглядом графа Рамблера, Рикпет і Кадим видерлися на жеребця.

– Стривайте! Не смійте! Це приватна власність!

– Та тю на тебе... – Рикпет відштовхнув барона ногою і взявся за кінське вухо. Задирчав моторчик.

– Прощавай, графе! Good bay, бароне! Бажаю вам ніколи з нами не зустрічатися! – Рикпет натис на сигнал – кінь голосно заіржав. Вояк енергійно крутонув кермо, хвацько розвернувся та виїхав із воріт.

* * *

Троян обережно скрадався вулицею, притискаючись до брудних сірих стін, глухо постукуючи копитами, які обмотав ганчірками. Такого брудного й занедбаного міста він у своєму житті ще не бачив. На вулицях лежали купи сміття, які нестерпно смерділи, сірі гнилі паркани так похилилися, що невідомо було, як не попадали дотепер, шибки вочевидь були страшенно давно не миті, але найбільше дивувала нечисленність глуків.

– Де ж мешканці славетного міста?

– Сам дивуюсь, – озвався Стелс. – Слухай-но, чи то не корчма попереду?

— Схоже.
— Зайдемо?
— У тебе є гроші?
— У мене є золотий, а золото скрізь гроші, навіть у Делеті.
— Тоді ходімо! Їсти хочеться! Здається, в мене живіт до хребта пристав...

Пронизливо зарипіли двері, й перед очима втікачів постала нерадісна картина: брудна, давно не мита підлога, брудні столи, над якими кружляли мухи, немиті склянки й тарілки, навалені купою на маленькому столику під стіною, а за прилавком огрядна перекупка у фартусі сумнівної чистоти. В корчмі сиділо з десятком відвідувачів. Перед кожним стояли кухоль і тарілка в кого з сухарями, в кого з горішками. Час від часу хто-небудь прикладався до кухля, безглуздо посміхався й знову застигав у неприродній позі, ніби намагаючись щось пригадати. Тишу порушувало тільки дзижчання мух. Господиня побачила нового відвідувача й поставила на прилавок склянку з напоєм і тарілку.

— Чим заїдатимете? Горішками? Сухарями?

Ніхто з тих, що сиділи в залі, та й сама господиня не звернули жодної уваги на те, що до корчми ввійшов кентавр. Троян придивився й помітив, що господиня посміхається так само, як і відвідувачі: безглуздо й відчужено.

— Шановна, а чогось суттєвішого нема? Салату з овочів, хліба...

— Смаженого м'яса, — додав невидимий Стелс.

— Чого? — здивовано звела брови господиня. — М'яса? Овочів?

У залі й без того було тихо, а тут узагалі запала мертва тиша. Здавалося, навіть мухи перестали дзижчати. Всі, як по команді, повернули свої голови до тих, хто поставив, на перший погляд, таке просте питання. Кентавр здивовано озирнувся.

— Не зрозумів...

— Ви не знаєте, що таке салат із овочів?

— І м'ясо? — доповнив Стелс.

— Я заплачу, — зовсім розгубився Троян.

— Він запитав м'яса? — уточнив хтось зі сміхом.

Засміявся хтось іще — тоненьким тенорком, потім іще, й недовзі вся зала реготала так, немов кентавр сказав щось жахливо кумедне. Нарешті зала відсміялася й поступово втихла. До кентавра підійшов немолодий, давно не голений глюк із нечесаною сплутаною чуприною:

— Видно, ти не тутешній? Тоді чому не на Фабриці? Всі прибульці повинні працювати на Фабриці на славу батька і вчителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого! Агов, — звернувся глюк до корчмарки, — чи не покликати тобі контролера?

– Послухайте, – звернувся Троян до глюка, – не треба контролера, я їсти хочу, розумієте? Дайте хоч хліба!

– І м'яса.

– Хіба ти не знаєш, що батько та вчитель наш, славетний король Делет Вісімнадцятий, визнав м'ясо шкідливим для організму? Від м'яса старіють! А овочі в нас погано ростуть і їх усім не вистачає!

– Тоді дайте хліба з сіллю!

– Від хліба гладшають! А від солі заводяться хвороби!

– Тоді фруктів... Дайте фруктів!

– У фруктах цукор, а від цукру ожиріння! Ти звідки з'явився, що не знаєш таких простих речей?

– Тоді що ж можна їсти? – зовсім розгубився Троян, а невидимий Стелс тяжко зітхнув, передчуваючи, що тут він нічим не зможе підкріпитися.

– Найздоровіша їжа – мерехтливе пиво, – глюк указав на склянки, що стояли на прилавку, – ніяких консервантів і цілюще для організму.

Троян обережно взяв склянку. Рідина колихнулася й замерехтіла, переливаючись ізсередини маленькими вогниками. Кентавр понюхав і обережно скуштував напій. Він мав приємний запах, а за смаком чимось нагадував яблучний сік, тільки був густий і тягучий. Кентавр зробив ще один ковток, потім іще. По жилах покотилася приємна тепла хвиля, м'яко вдарило в голову, всі проблеми відразу зробилися маленькими й незначними. Його шукають? Ну, то й нехай собі. Відведуть на Фабрику? Не страшно, попрацює і на Фабриці! Чи не байдуже, на кого працювати? На Макропойнта чи на Фабриці? Начхати! Абсолютно розхотілося їсти, залишилось єдине бажання: сьорбнути ще разок цього на диво смачного напою. Він підняв склянку й вихлюпнув у горлянку рештки, що мерехтіли на дні.

– Ха! – сказав Троян, посоловілими очима оглядаючи все навколо. – Запевняю тебе, це дуже навіть смачно. Ану ще!!!

Розділ 21

ОТЯМИЛИСЯ

Після того, як Сергійко трохи поспав, він знову дивився на екран і реготав, реготав, реготав... За кілька годин, коли він стомився сміятися, йому знову спала думка: навіщо він тут? Для чого приїхав до Делета? Він знову згадав про обруч, спробував зняти

його й розгледіти. Обруч був важкий, теплий на дотик і матово виблискував в темній залі. Більше він нічого не встиг: його знову висмикнули з крісла й вивели до зали з накритими столами. Вигляд смачної їжі збудив апетит, і він почав їсти, потім почало хилити на сон, далі почався цікавий фільм. Він утратив відчуття часу й уже не розумів, де він і навіщо тут сидить, а тільки сміявся і їв, сміявся і спав. За кілька таких примусових перерв його випадково посадили поряд із Васлюю. Той, не відриваючись, дивився на екран і стомлено реготав, зрідка протираючи долонею сонні, посоловілі очі. Спочатку Сергійко не звернув уваги, хто сидить з ним поряд, а коли побачив – здригнувся. Раптово пригадав усе: й Шанату, й Великого Процесора, й Рикпета із Кадимом, і, звичайно, Інформу. Він уже хотів зірвати з голови обруч, але отямився та відсмикнув руку: пригадав, що бувало після таких спроб.

– Славку! Славку, прокинься! – зашепотів Сергійко просто у вуха сусідові. – Заплющ очі, не дивися на екран. Чуєш мене? Славку, щоб тебе...

Славко, розбуджений його шепотом, мляво повернув до нього голову:

– Ти чого? Не заважай дивитися... Ха-ха-ха. Як він його тортом! Ой, не можу. От виродок!

– Славку, заплющ очі! – ще гарячіше зашепотів Сергійко, й сам голосно засміявся, бо помітив: у їхній бік іде контролер. Славко, регочучи, мотнув головою і мало не скинув з неї обруча. Сергійко встиг притримати його, що вочевидь не сподобалося контролеру. Той підійшов до друзів і став збоку, уважно вдивляючись у їхні обличчя.

– Славку! Прокинься! – знову узявся до друга Сергій після того, як контролер відійшов. – Дмитро, Петько, Великий Процесор, – він називав імена друзів в надії, що це збудить Славкову пам'ять і, схоже, прийом таки спрацював. У Славкових очах щось промайнуло, він мовби опам'ятався й глянув на Сергійка своїм колишнім уважним поглядом, але тут-таки й розреготався та повернув голову до екрана. Перед ними знову зупинився контролер і подивився спочатку на Славка, а потім на Сергія, який несамовито реготав, і вже простяг був руку, щоб котрогось забрати, але його гукнув напарник. Контролер пішов допомагати тягти до кормоцеху якогось глюка, котрий мляво опирався й не хотів полишати кінозал.

– Це що за як його... Фабрика така... – хрипко зашепотів Славко, й Сергій полегло злітхнув.

– Та сам ніяк не дотумкаю... Їмо, спимо та регочемо до сліз... Кому від цього користь?

– Це... Незрозуміло... Дротик на цьому... на обручі...

– А обруч теплий... Не знімай! – скрикнув Сергій. – Відразу контролер набіжить та в кормоцех потягне! У мене таке вже двічі було... А потім засинаєш від цієї жратви...

Вони перемовлялися, вдаючи, що уважно спостерігають за тим, що відбувалося на екрані, час від часу перериваючи розмову реготом.

– Ти Чипсета з Дроником не бачив?

– Ні... Га-га-га! Десь тут... це... в залі...

– Треба вшиватися звідси... Ги-ги-ги...

– Авжеж того... треба... Але як? Го-го-го...

– Обруч немов петля... Тільки зніми його – відразу контролер налетить...

– Ну... Сусід іще хропе... Дістав уже... Ха-ха-ха!

– Сусід... Сусід... – забурмотів Сергійко, – авжеж! Слухай-но, Славку, треба зірвати обруч із сусіда, а йому на голову покласти свій, нехай тоді розбираються, а ми тим часом дамо драла...

– А цей... Чипсет із Дроником?

– У залі знайдемо!

– Ну то що? Спробуємо?

– Цього... Гайда!

Славко смикнув обруч із голови свого сусіда, у поспіху відривавши його від дроту, кинув під сидіння, а свого поклав тому на голову. Те саме зробив і Сергійко. Сусіди навіть не помітили цієї операції, бо й далі витріщалися на екран та дурнуvато посміхалися. Друзі пірнули в темряву під кріслами й не побачили, як до того місця, де вони щойно сиділи, підійшли контролери, висмикнули з місць обох глюків та потягли у кормоцех.

Славко та Сергійко повзли в темряві поміж крісел, причому товстун сопів, немов паровоз. Глюки, по чіїх ногах мимоволі повзли хлопці, скрикували та підскакували на своїх сидіннях, але хоча б один відірвав очі від екрана. Серед гамору, що стояв у залі, цих маневрів Сергійка та Васли ніхто не помітив. Першим знайшли Дроника. Васла за ряд помітив його сріблясті спортивні штани. Блазня стягли з крісла, Сергійко непомітним спритним рухом скинув з голови сусіда обруч та поклав йому обруч Дроника. Відірваний від екрана блазень, ніби малюк, у якого відняли соску, закапризував, закопилив губу, готовий заплакати, але Сергійко міцно взяв його за руку та голосно зашепотів:

– Згадай: Великий Процесор! Ну! Хазяїн та Володар! Інформа! Чипсет! Ну ж бо...

Прийом знову спрацював: каламуть, яка застеляла очі королівського блазня, швидко зникла. Дроник прийшов до тями, якщо й не остаточно, то майже зовсім.

– Ет, Чипсета ще відшукати... – зітхнув Сергійко.

— Це... як його... Пішли... Типу повзімо... Словом, того... Десь відшукаємо...

— Та я зараз! Миттю, — Дроник уже цілком отямився, — я це... Не зрозумів...

— Що таке? — запитав Сергійко, коли побачив розгублене обличчя блазня.

— Та спробував перейти до формату чистої цифри, але нічого не вийшло! Не можу перейти! Нічого собі... Зі мною таке вперше! Ось поглянь...

По долоні блазня пробігли іскринки, добре помітні в темряві, але блазень не зник, як завжди.

— Кепсько, — мовив Сергійко, — доведеться повзати проміж рядів...

Під час цієї розмови вони лежали в п'ятні поміж крісел. Якийсь глюк так реготав, що постійно тицяв ногою Сергійкові в обличчя, Васла голосно сопів та раз за разом чхав; поталанило лише Дронику, якій лежав на підлозі саме біля вільного крісла. Раптом когось повели між рядів саме сюди. Дроник позадкував, не розбираючи, де чії ноги.

— Агов, можна обережніше? — голос наче був знайомий, але гамір у залі завадив розчуту як слід. Контролери вже посадили на порожнє місце глюка та подалися до виходу, час від часу, мов хижі птахи, оглядаючи зал. Дроник обережно повернув голову та побачив просто над собою обличчя Чипсета, який реготав, дивлячись на екран. Блазень посмикав його за штани.

— Чипсете! Отямся! Це я, Дроник! Чуєш мене? Чипсете!

Чипсет між нападами нестримного реготу безтямно глянув униз, мовляв, хто там заважає дивитися цікаву комедію?

— Великий Процесор, Інформа, Великий Процесор, Інформа, — почав тихо, але настирливо повторювати Дроник, — Великий Процесор, Інформа...

Чипсет припинив реготати, обличчя в нього стало замисленим. Він натрапив поглядом на блиск очей королівського блазня в темряві.

— Ну ж бо, Чипсете! Отямся! Це я, Дроник! Згадуй швидше! Дворецький уважно озирнувся.

— Де це я?

— На Фабриці, Чипсете. На Фабриці у Делеті.

— А що ми тут робимо?

— Гарне запитання, але про це потім! Ми самі точно не знаємо, що тут робимо... — Сергійко обережно дотягся до обруча, який лежав на голові у Чипсета, переклав його на сусіда та спритним рухом скинув дворецького з крісла в прохід між рядами.

— Ай! — скрикнув той. — Дайте ж фільм додивитися!

— Це... Давайте звідси того.... Зараз як його... Контролер припхається... — Васла, не розбираючи, де чії ноги, поліз між рядами. Чипсет, який ще не цілком отямився, намагався протестувати, але Сергійко з Дроником припинили ці спроби. Сергійко поповз попереду, за ним кволо та неохоче плазував дворецький, якого ззаду підштовхував Дроник. До глюка, на голову якого Сергійко переклав обруч із голови Чипсета, вже йшов контролер. Друзі завмерли.

* * *

Щоки в Шанати горіли від сорому. Ще б пак! Вона стала крадійкою: щойно вкрала з прилавка якусь блискучу прикрасу! Навіть не розібрала, яку саме: чи то брошку, чи медальйон. Затисла миттю в спітнілому кулачку шматочок блискучого металу, відбігла на кілька метрів від крамнички, вдала, що спіткнулася та впала й дозволила спіймати себе розлюченій перекупці.

— Злодійка! — волала та, міцно стискаючи Шанаті зап'ясток. — Тримайте її! Це злодійка! Вона вкрала в мене золотий кулон!

Негайно з'явилася охорона, хазяйновито розштовхуючи натовп, який миттєво зібрався біля місця події.

— Де злодійка? Ану розійдіться!

Один із охоронців міцно зв'язав дівчині руки за спиною, і її повели вздовж торгових рядів, а глюки тицяли в неї пальцями та вигукували кривдні слова. Шаната заплющила очі. Якби не зв'язані руки, ще й вуха затулила, та ба, мусила вислуховувати все, що кричали обурені глюки.

— Ти диви, яка! Не голодна ж! З обличчя видно... А ще й краде! Злодюга!

— Ну, шмат хліба поцупила б... Це зрозуміло! Але той непотріб... Зовсім совісті нема!

— Безсоромна! Перекупка цілий день за прилавком стирчить, аби хоч щось заробити, а ось ця заробіток за тиждень одразу й украла!

Шаната йшла крізь базар зі стиснутими зубами. Єдине, чого вона бажала, — швидше пройти повз торгові ряди та потрапити до суду. На її щастя, з цим затримки не сталося, її привели просто туди. Суддя запитливо глянув на охоронців:

— Отже?

— Крадійка, ваша честь.

— Така молода? Ви не помиляєтесь?

— Самі кулона повернули власниці, ваша честь. А ця, — охоронець кивнув на Шанату, — навіть і не виправдовувалася... Крадійка, ваша честь, можете не сумніватися.

– Ну, раз сама не зізналася... До Королівства Відправлених у кошик!

– Поза всякими сумнівами, ваша честь!

Негайно відчинилися світлі двері, Шанату підхопили під руки та запхали в будку з вікном, забраним у грубі ґрати. Блиснуло світло, двері знову відчинилися, на порозі постала квадратова постать кремезного глюка зі шкіряною сумкою через плече.

– Я контролер, – оголосив глюк, – ти маєш мене слухатись. Іди за мною.

– Де я? – запитала ошелешена калейдоскопом усіх цих подій Шаната.

– Ти там, де й належить бути злочинцям: у Делеті.

Дівчина слухняно пішла за контролером. Здала замаячив високий димар, із якого бухав важкий рудий дим.

– Ось ми й на місці, – промовив глюк. – Тут тобі належить працювати на славу батька та вчителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого. Не поталанило тобі, доню... Кепське це місце!

* * *

Мелісса отямилася від того, як хтось дуже боляче наступив їй на ногу. Вона глянула вниз. Між рядів пхалися двоє, причому один голосно сопів та лаявся невідомо на кого.

«Що я тут роблю?» – подумала Мелісса.

Щось лежало в неї на голові. Це виявився невеличкий, але важкий обруч. Вона зняла його та почала уважно розглядати. Від обруча до крісла тягся тоненький дріт.

«Що ж це таке?»

Більше вона нічого подумати не встигла. Двоє контролерів витягли її з крісла та поволокли із зали до кормоцеху. За п'ятнадцять хвилин її знову ввели в зал та всадовили на найближче вільне крісло.

Розділ 22

ДЕ ШУКАТИ МІСТА ПРОГРАМ?

Механічний жеребчик довів вояків Макропойнта приблизно до середини шляху, а потім мотор пчихнув кілька разів і заглух. Скільки Рикпет не крутив вухо жеребчику, нічого не допомагало: мотор більше працювати не бажав. Кадиму сяйнула проста думка: він відкрутив кришку бензобака та спробував розгледіти, чи є там бензин. Нічого з цього не вийшло, але оскільки іншої причи-

ни відмови мотора не знайшли, дружно вирішили: в жеребчика скінчився бензин.

- Не щастить... – промовив Рикпет.
- Згода, – погодився Кадим.
- Ніжками?
- Потупали...

Усе ж таки баронський жеребчик здорово зекономив час. Певна річ, класно було б підкотити на ньому просто до дому червоного вірусу, та довелося впокоритись із невдачею. Вони попростували шляхом. Надвечір удалині замаячив маєток Макропойнта. Біля хвіртки чатував той самий охоронець. Нога в нього була перев'язана й він помітно шкутильгав. Охоронець іще здаля помітив друзів і поквапився відійти подаль: вирішив зайвий раз не зв'язуватися з відчайдушними вояками червоного вірусу. Хто їх розбере! Того разу стрельнули з арбалета... Де гарантія, що сьогодні не стрельнуть з автомата? Чи гранатомета, приміром? Нехай із ними господар сам розбирається!

Вояки без перешкод пройшли до кабінету Макропойнта.

– Ага, то ви вже й повернулися? Швидко ж цього разу! І що ще розповів вам веселий барон?

- Міст Програм.
- Що – Міст Програм? – не зрозумів вірус.
- Розповів...
- Баронові...
- Про систему...
- Міст...
- Програм.
- І де шукати цього Міста Програм?

Обидва знизали плечима.

– Там, де Залізо.

– Де Залізо... Де Залізо... – забурмотів червоний вірус. – Знову в фізичному світі, чи що? Га? Але фізичний світ величезний! Де там шукати Міст Програм?

Вояки мовчали, бо самі й гадки не мали, де шукати того самого невідомого Міста Програм.

– Ось що, – по нетривалих роздумах озвався червоний вірус, – вирушайте до фізичного світу та попитайте там. Одне зрозуміло: Міст Програм знаходиться десь там.

– Тітка!

– Небезпечно!

– Нічого! Будьте обережні, ось і все. Вперед, мої гвардійці! Такий подвиг до снаги тільки вам!

Улещені похвалою, Рикпет і Кадим, не замислюючись, пірнули в екран монітора.

Шанату нітрохи не цікавило, що діялося на екрані. Вона думала лише про Рикпета. Поряд із нею два контролери посадили в крісло якусь дівчину. Та кілька хвилин дивилася на екран, а потім звісила голову на груди й заснула. Минула година. Веселий фільм скінчився, глядачів ще потішили два клоуни, потім світло погасили й знову почалася комедія. Сусідка Шанати прокинулася та почала сміятися тоненьким голоском, акуратно прикриваючи рота долонькою. Шаната нічого не могла зрозуміти: що ж страшного в цьому місці? Чому контролер сказав, що це місце погане? Усі сидять та сміються... Тільки ось навіщо? Кому й для чого потрібно, щоб така кількість глюків сиділа та безупинно реготала? І що за обруч лежить у неї на голові? Вона простягла руку й хотіла зняти його, щоб розгледіти, але сусідка, яку, здавалося, це нітрохи не обходило, раптом зупинила Шанату.

— Знімати не можна. Прибіжать контролери. Мене звуть Мелісса, а ти хто?

— Я Шаната.

— Слухай-но, Шанато, я не знаю, кому й навіщо потрібно, щоб такий натовп дружно реготав з цих ідіотських фільмів і дурнів на сцені, але мені тут не подобається. Давай вибиратися звідси.

— Так, Меліссо. Я теж опинилася тут зовсім не для цього. Я шукаю... — Шаната ледь не прохопилася, щоби шукати страшного віруса Макропойнта та друзів, яких той викрав, але вчасно стрималася, — глюка шукаю... Одного... ні... Двох... Двох друзів.

— То ти не злочинниця?

— Я пішла на базар та навмисне вкрала кулончика, щоб мене привезли сюди, до Королівства Відправлених у кошик.

— Добрі, мабуть, у тебе друзі, як що ти ризикнула добровільно податися сюди.

— Так, — ледь чутно погодилася Шаната, — це дуже добрі друзі.

— У першу чергу треба придумати, як позбутися ось цього, — Мелісса тицьнула пальцем у обруч, що лежав на голові у Шанати. — Як тільки його зачепиш, відразу примчить охорона.

Шаната глянула на сусіда зліва, який мирно дрімав із заплющеними очима.

— Та що тут складного? Он тому на голову покласти, а ти своєму... Поки контролери зметикують, що до чого, наш слід уже й прохолоне...

Так вони й зробили. Накинули обручі на голови сусідам та швидко, як тільки могли, поплазували поміж рядами до виходу. У цей час на другому кінці зали здійнявся гамір. Контролер, який вартував біля виходу, побіг туди. Дівчата скористалися цим

і миттєво вискочили із зали. Вони опинилися в темному коридорі. Мелісса вже була тут, коли її водили до кормоцеху, тому повернула в протилежний бік та потягнула за собою нову подругу. Вони домчали до сходів і недовго думаючи збігли нагору. Поки все складалося вдало: швидше за все, контролери в залі прогавили, не помітили їхньої втечі. Треба було десь переховатися, поки там не вщухне гомін і все не заспокоїться. Потім можна буде огледітися та знайти шлях до волі. Вони пірнули в найближчі двері й опинилися в пишно оздобленому кабінеті, й зробили це саме вчасно: в пільмі в іншому кінці коридору почулися важки кроки. Дівчата швиденько озирнулися: сховатися можна було лише в шафі. Вони притислися одна до одної в тісній і задушливій маленькій шафі і завмерли. До кабінету хтось увійшов.

* * *

— Еф-першого до мене, — почувся владний голос.

За кілька хвилин двері ляснули.

— Так, пане директоре.

— За останні півгодини виробництво енергії забуття зменшилося на три відсотки, а еманції сміху — на всі шість. Ви вважаєте, що батько та вчитель наш, славетний король Делет Вісімнадцятий, похвалить нас за це? А може, посадить у залу добирати ці відсотки? Як вам здається?

Контролер винувато схилив голову.

— Чи, може, ви знайшли спосіб нагодувати всіх глюків, якщо раптом скінчиться мерехтливе пиво? Чи запропонуєте славетному королю та вчителю нашому, Делету Вісімнадцятому та його шляхетному почту зміцнювати своє здоров'я замість еманції сміху чимось іншим? Га?

— Пане директоре! У залі дуже багато глюків, яких треба списувати. Вони надто давно працюють на Фабриці, й почуттів у них майже не лишилося, особливо еманцій сміху. Вони забагато сплять, і ми не знаємо, як із цим боротися. Наїдяться та хропуть, мов кнури, й ніякого пуття від них. До того ж, наша фільмотека поповнювалася востаннє аж місяць тому. Артисти теж одні й ті самі, не змінювалися вже три місяці. А тут ще глюки почали зникати.

— Як це зникати? А ви в залі навіть?

— Та самі не розуміємо. Біля дверей постійно вартує контролер, тобто з зали ніхто вийти не може, а порожніх місць побільшало на шість. Розуміємо, що цього не може бути, але це є! А перервати сеанс та ввімкнути світло, щоб оглянути залу, ми не можемо: тоді план з виробництва буде зірвано на місяць вперед. Мої глюки з ніг збилися, обнищпорили всю залу. Трьох знайшли — плазували

поміж рядів – новенькі, лише сьогодні доставлені. Це з такими буває, ви же знаєте. Нічого, півдня побудуть, трохи отупіють і заспокояться. Але ось що турбує: трьох не знайшли! Може, ви дасте дозвіл на припинення сеансу?

– Ви оце теперечки з глузду з'їхали, чи ще до цього? За такий провал батько та вчитель наш, славетний король Делет Вісімнадцятий нам точно голови повідриває! І буде, відверто кажучи, абсолютно правий! Шукайте! Що стосується поповнення фільмотеки та поновлення складу артистів – я доповім, куди треба. А ось глюків замінити, швидше за все, не вдасться. Де ж я вам стільки нових наберу? Може їх треба менше годувати?

– Не вийде, пане директоре. Голодного глюка можна розсмішити, але енергії забудуться... Голодний глюк відразу все згадає! Рознесуть нашу Фабрику по цеглинці!

– Можливо... Можливо... Ну, що ж... Не будемо ризикувати: нехай плямкають біля свого корита. Зниклих глюків знайти! Якщо за годину всіх трьох не буде знайдено, посадити в залу трьох зі зміни, яка прогавила втечу. Нехай їржуть, поки втікачів не спіймаємо!

– Слухаюся, пане директоре! Тільки як вони потім працюватимуть? Вони ж за півдня отупіють...

– Начхати! Іншим наука буде! Бажаючи працювати контролерами завжди є. І завжди будуть! Контролювати – не працювати!

– А щодо поновлення складу глюків? Хоч би трохи...

– Працюйте з тими, що є! Поновлення проводитимемо по мірі надходження. Де я вам нового люду візьму? А в місті залишилися лише друзі та родичі батька й учителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого. Спробуй, зачепи кого, хай їм грець... Друзі, друзі друзів та їхні небожі... До сконвіку в залу засядеш... Чи ти сам не знаєш?

– Знаю, пане директоре. Тільки, з одного боку, ви вимагаєте виконання плану, а з іншого – виконувати його нема чим.

– Слухай-но, Еф-перший, ти мені ці балачки припини! Чи, може, тобі твоя посада набридла?

– Слухаюся, пане директоре!

– Отож бо...

* * *

Мелісса та Шаната, здавалося, й дихати перестали. З випадково підслуханої розмови директора зі старшим контролером вони дізналися страшну правду про Фабрику. Ляснули двері – й вони зрозуміли, що це пішов той самий Еф-перший. Якийсь час у кабінеті панувала тиша. Потім почувся різкий дзвоник, і знову голос

директора, тільки цього разу він був не суворим і вимогливим, а підлабузницьким, майже ласкавим:

– Слухаю вас, батьку та вчителю, славетний королю...

* * *

– Я тримаю його!!! – волав контролер, стискаючи ногу Дроника. Блазень звивався, кусався та дряпався, словом, пручався, як міг, але на допомогу контролерові вже бігли інші охоронці. Дроника схопили та приєднали до раніше спійманих учасників експедиції.

– Ну що, – промовив один із контролерів, – добігалися? Точніше, доповзалися? Усіх на ланцюг до цілковитого отупіння!

– Слухайте, – почав Чипсет, – я дворецький Великого Процесора. Мене звать Чипсет. Ми всі – посланці Великого...

Контролер не дав йому доказати – голосно розреготався просто в обличчя. Його ситі щоки так затрусилися, що, здавалося, ще трохи, й вони відірвуться, а з очей потекли сльози. Навсібіч полетіли бризки слини.

– Тоді я батько та вчитель наш, славетний король Делет Вісімнадцятий... Виродки! Ви всі працівники Фабрики! І будете сидіти на ланцюзі! За день ви забудете, як вас звати, а за два станете абсолютними дебілами, котрі можуть тільки їсти та іржати! Ось тоді йди та доведь, що ти від Великого Процесора. Хутчіш працювати!!! – раптово заволав він. – Нагодувати всіх по зав'язку!!! Не бажатимуть – напхати силоміць! І на ланцюг! Я вам покажу, як утікати!

– Послухайте... – почав Чипсет.

– Ти все ніяк не заспокоїшся? Ах ти, голодранцю!

Еф-перший – а це був саме він – розлючений після розмови з директором Фабрики, підскачив до дворецького та навідліг улупив його по шиї.

– Марш обжиратися! Цьому, – він тицьнув дворецькому в груди твердим пальцем, – подвійну порцію. І на ланцюг! На ланцюг!!!

Розділ 23

У ДИРЕКТОРСЬКОМУ КАБІНЕТІ

Після розмови з королем директор Фабрики кинув слухавку та зі злістю плюнув на підлогу.

– Ваша Величносте... Ваша Величносте... А сам у Столиці злоджкою був! Хоча б уже великим аферистом, а то так... По кишнях копійки тягав... А тепер ти глянь – король! Ото талан – неталан...

Ображений на всіх і на все директор пішов, запанувала тиша. Безгучно прочинилися дверцята шафи, блиснули насторожені очі, й нарешті обидві дівчини вистрибнули на волю.

— Як добре! — промовила неголосно Мелісса та потягнулася до хрускоту в кістках.

— Смішно, — сказала Шаната, — але я весь час боялася чхнути. Як у кепському детективі.

— У чому кепському? — здивувалася Мелісса, коли почувла незнайоме слово.

— У детективі. Це книжки про злочинців.

— Книжки про злочинців? — ще більше здивувалася Мелісса. — Що ж може бути цікавого в злочинах?

Шаната ніколи про це не думала. Дійсно, що може бути цікавого в розповідях про злочини? Раптом вона зрозуміла.

— Цікаво, як злочинців викривають та ловлять, а в злочинах і справді нічого доброго бути не може.

— А-а-а... — сказала протягом Мелісса. — Тоді звісно... Ну, що робитимемо далі?

— Вибиратися треба звідси! Мені потрібно друзів шукати!

— Ти ж чула: нас самих шукають! Може, тут перечекаємо? Тут нас точно ніхто не шукатиме.

— Цікаво, — замислено промовила Шаната, — хто це ще втік одночасно з нами?

— Не зрозуміла...

— Ну, ти ж чула, що казав цей... як його...

— Еф-перший?

— Так. Усього втекло шість глуків, трьох спіймали, решту не знайшли. Отже, виходить, втекло шестеро. Нас двоє та ще четверо. Четверо, — і далі вголос розмірковувала Шаната, — а учасників експедиції теж було четверо...

— Якої ще експедиції? — здивувалася Мелісса.

— Це довга історія. Але якщо вся експедиція тут, у залі, то треба виручати і її!

— Та про що ти?

— Пам'ятаєш, я казала, що опинилася в королівстві з власної волі, тому що шукаю друзів? Разом зі мною цих друзів шукають ще четверо, і я дуже побоююсь, чи не потрапили вони на цю клятву Фабрику разом зі мною? А щоб знайти друзів, нам треба спочатку знайти...

У коридорі поруч із кабінетом почувлися чийсь кроки.

* * *

Вояки Макропойнта знову опинилися в кімнаті Рикпета. Як вони не старалися, виринаючи з екрана, Рикпет усе ж таки зачепив стільця. На звук негайно зреагувала мама:

— Петю, ти ще не в ліжку?

Треба було щось відповідати й Рикпет пробурчав щось невиразне.

— Петю? — в маминому голосі почулося таке тривожне запитання, що Кадим зрозумів: ця тітка зараз прийде та перевірить, чи в ліжку Рикпет.

— Утікаймо! — запропонував Кадим.

— Вікно переходу! — тицьнув пальцем у комп'ютер Рикпет.

Кадим кивнув: утікати не можна — тітка може вимкнути комп'ютер, вікно переходу буде зачинено і як тоді повертатися до Макропойнта? У коридорі почулися кроки: схоже на те, що тітка таки йшла перевіряти. Рикпет, як був, не роздягаючись, пірнув у ліжко. Кадим, не роздумуючи, й собі пірнув, але під ліжко. У кімнату зазирнула тітка, яка й далі вперто звалася мамою Рикпета, хоча, як відомо, у вояків мам не буває. В них буває лише хазяїн, червоний вірус Макропойнт. Тітка уважно оглянула кімнату та підійшла до ліжка. Рикпет натягнув ковдру до підборіддя. Мама знову помацала його лоба — температури не було.

— Петрику, може, ти мені поясниш, що відбувається?

— А що? — безневинно перепитав Рикпет.

— Ви з Дмитром сьогодні якісь дивні. А де він, до речі?

— Пішов.

— А чому я не чула?

— А він тихо пішов.

— Невже? — не дуже повірила мама й ще раз уважно оглянула кімнату. — А одяг твій де?

Зазвичай одяг Петька лежав у різних місцях: джинси на столі, сорочка на стільці, шкарпетки — на ліжку. Кросівки взагалі гуляли самі по собі, одного разу мама знайшла їх навіть на підвіконні. Петько цим був здивований не менше за маму, але не міг до пуття пояснити, як вони там опинилися. Він тільки припустив, що їх могла затягти на підвіконня кицька Ксюха.

Мама опустила погляд на підлогу: кросівки знову, мабуть, пішли на прогулянку. В усякому разі, біля ліжка їх не було. Але тоді виходило, що разом із кросівками пішли на прогулянку джинси та сорочка й прихопили разом шкарпетки. А так не буває! І мама рішуче взялася за ковдру.

* * *

Троян допивав третій кухоль мерехтливого пива. Він уже перезнайомився з половиною відвідувачів корчми, збув свою золоту монету, обмінявши її на місцеві гроші, з'їв три порції горішків і зовсім забув про свого друга. Невидимий вірус марно трусив його за плече, то за руку, настирливо шепотів на вухо, навіть

намагався силоміць витягти кентавра з корчми, але дарма. Троян цілковито забув про нього, весело балакаючи з новими друзями, навіть спробував усістися поруч із ними за стіл, але поламав стільця, заспокоївся і просто почав переходити від столу до столу. Розмінаний золотий швидко скінчився, в борг корчмарка давати відмовилася, заявила, що «борг — дружбі ворог». Урешті-решт Троян усім набрид своїми проханнями «хлюпнути на денце» і його випхали з корчми стусанами та потиличниками. Кентавр опинився на вулиці й довго безтямно кліпав очима. Хтозна, чим би все скінчилося — швидше за все, опинився б він на Фабриці, коли б не вірний друг Стелс. Невидимка силоміць потяг його від корчми, бо на кентавра почали вже звертати увагу нечисленні перехожі. Похитуючись і бурмочучи щось незрозуміле, кентавр неохоче побрів геть, часто озираючись та невдоволено розмахуючи руками.

— Давай, давай, Трояне, ходімо звідси, недобре це місце — я тобі правду кажу. Золотий просадив, а маєш тільки головний біль... Довбешка болить?

Кентавр, ніби перевіряючи, помотав головою.

— Ні, не болить... Я б іще випив... Трішечки... Ось стілецьки... У тебе грошків не залишилося, га, Стелсе?

— Іди-но краще! Аматор мерехтіння... Нарвемося зараз на контролера, загромимо на Фабрику... Ти що, не пам'ятаєш, що твої п'яні друзі верзли?

— А що? — дурнуватو посміхаючись, поцікавився Троян.

— А те, що з Фабрики ніхто не повертається! Хто туди потрапив, там і залишиться! Невже не пам'ятаєш?

— Не пам'ятаю, слово честі, не пам'ятаю...

— Що ж це з твоєю пам'яттю сталося? А як ми в корчмі опинилися? Теж не пам'ятаєш? А як із Фабрики п'ятами накивали? І що нас шукають?

У відповідь кентавр тільки хитав головою.

— Цікаво, — міркував уголос невидимка, — чого б то в тебе пам'ять зникла? Чи не від мерехтливого пива? Що скажеш, Трояне?

— Не знаю... — сумно відповів кентавр. — Але, слово честі, нічого приємнішого в житті не куштував.

— Ось він! — раптом закричав хтось позаду. — Хапай його!

— Контролери! — скрикнув невидимка. — Втікаймо!

Як утік Стелс, видно не було, але кентавр біг зовсім не так, як завше. Ноги в нього запліталися, обличчя поблідло й дихав він так важко, наче мав на спині двох вершників. Стелс вчасно відскочив, коли молодий контролер наздогнав-таки Трояна та вчепився йому в хвоста.

— Тпр-ру, кобило!

— Ти-и-и-и... — важко видихнув кентавр і спробував хвицнути свого ворога, але нічого не вийшло, передні ноги підломилися й він гепнувся додола та розбив до крові губи й носа.

— А-а-а!!! — загорлав Троян. — То ось ви як! Зараз я з вами розберуся!

Але розібратися теж не вдалося. Зусібч на нього кинулися контролери, руки зв'язали міцною мотузкою, а ноги спутали, як це зазвичай роблять із кіньми, коли пускають їх попастися на луці.

— Дострибався? У, жеребець! Набігалися через тебе!

— А, начхати! — горлав Троян. — На Фабрику — то й на Фабрику! Що, там жити не можна? Плював я на вас усіх, — і дійсно почав плюватися, причому, намагався поцілити саме в того контролера, який перший наздогнав його та схопив за хвіст. Той ухилився від перших двох спроб кентавра, але втретє Троян таки влучив контролерові в плече.

— Ага! — радісно заволав він. — Від мене не втечеш! — і плюнув ще раз, щоправда, цього разу схибив.

Стелс ішов позаду, метрів за десять, і з жалем хитав своєю невидимою головою.

— Домерехтівся... Оце тобі пиво...

Кентавра довели до будівлі з димарем. Він ще раз спробував випручатися, вже стоячи в дверях, але нічого не вийшло: троє контролерів запхали його туди без особливих зусиль.

— Загинув жеребець... — сумно пробурмотів Стелс.

Він походив навколо Фабрики, намагаючись знайти відчинене вікно чи двері, щоб пролізти непоміченим, але не вдалося. Тоді він знову повернувся до входу. Тут постояв, міркуючи, й раптом на нього хтось наткнувся. Стелс відскочив.

— Ах, вибачте... — почув він.

* * *

Нові подруги стрімко заскочили знову до шафи. В двері обережно постукали.

— Пане директоре! Пане директоре! Ще одного спіймали! — голос змовк, мабуть, глюк розгубився, коли побачив, що директора нема на місці. — Отакої... Це я гарно потрапив!

Мелісса дивилась у вузьку шпарину прочинених дверей і побачила хлопця в однострої контролера. Той по-хазяйськи пройшов кабінетом і попрямував до директорського крісла. Мить вагався, а потому сів у крісло й круто розвернувся до телефону.

— Еф-першого до мене! — промовив він, наслідуючи командний голос директора. — Ну, чого остовпів? Ти навіть Еф-двана-

дцятого ображаєш? Ти май на увазі, це талановитий контролер, а ти — цілковитий непотріб! Тому ближче, ніж на двадцять метрів, підходити до нього забороняю! Зрозумів?

— Зрозумів! — поки молодий глюк бавився з телефоном, до кабінету увійшов Еф-перший. — Я тобі зараз покажу «непотріб»!

— Ой! — молодий глюк підскаочив на директорському кріслі.

Це Еф-перший пожбурих у нього перше, що трапилось під руку. Мелісса не побачила, що саме то було, але, мабуть, щось важке, бо директорський телефон розлетівся на друзки. Обидва глюки застигли від несподіванки.

— Ну, ти... — Еф-перший не знав, що сказати.

Молодий глюк зорієнтувався першим та стрімко рвонув із кабінету. Еф-перший затримався лише на якусь мить, але цього було достатньо, щоб нажити собі неприємності. У дверях він носом до носа зіткнувся з директором. Мелісса в шафі зловтішно посміхнулася.

Розділ 24

«ВОЛЮ ГЛЮКОЖЕРЕБЦЕВИ!»

Усю експедицію захопили. Їх посадили на задній ряд, надягли кожному на руку та ногу грубі важкі ланцюги. Крім того, біля останнього ряду постійно чергував контролер. Про втечу можна було забути. Це був остаточний крах експедиції: вони навіть близько не підійшли до червоного вірусу. Залишалася єдина надія: подати звістку про себе Великому Процесору. Але як це зробити?

Поряд із Дроником сидів хтось великий. Він у п'ятьмі не зміг відразу розпізнати, хто ж це. Сусіда якимось незвичайно совався по кріслі, сопів, щось невдоволено бурчав, одного разу блазневі здалося, що той навіть заіржав, неначе жеребець на луці, тільки дуже тихо. Нарешті до Дроника дійшло, що поряд із ним сидить не хто інший, як Троян! Вірус, котрий стільки разів ганявся за ним та був його заклятим ворогом, сидів поруч у темній залі цієї незвичайної Фабрики.

Мабуть, із нещасного кентавра вирішили познущатися, бо його не тільки прикували, як учасників експедиції, а ще й посадили в крісло, як звичайного глядача. Варто було глянути на цю чудернацьку картину: кентавр, який сидів у кріслі! Блазень не зміг стриматися та пирснув у кулак.

— Ти що? — запитав Чипсет, який сидів поруч, тільки з другого боку.

— А ти поглянь, хто сидить біля мене.

Чипсет вгледівся в темряву.

— Нічого собі... — розгубився він. — Троян власною персоною! Агов, Трояне! Як ся маєш?

Чипсет перегнувся через Дроника та смикнув віруса за руку. Кентавр похитнувся в кріслі й, мабуть, упав би, але його втримали ланцюги. Троян щось забурмотів, незрозуміле та обурене, смикнув ногою, потім рукою, ланцюги задзеленчали й привернули увагу контролера. Той не довго думаючи вперіцив кентавра гумовим кийком.

— Ах ти ж! — загорлав кентавр і спробував скочити на ноги, та ланцюги знову смикнули його й він упав на підлогу. Затріщали крісла, скрикнули Дроник та Чипсет, на яких кентавр гепнувся всією своєю чималою вагою, заверещав переляканий молодий охоронець.

— На допомогу! — горлав він. — Тут глюкожеребець збунтувався!

Підбігли ще кілька контролерів, замахали гумовими кийками. Кентавр то іржав, то кричав, розмахуючи руками. Сум'яття в залі наростало. Дехто підводився з місця, намагався підійти ближче, розгледіти, що ж відбувається в останньому ряду. Хто спав після відвідування кормоцеху — пробудився й також потягся, щоб повітришатися на нову розвагу.

Учасники невдалої експедиції скористалися сум'яттям і спробували відірвати прибиті до підлоги ланцюги, але нічого з цього не вийшло.

Тим часом кентавр і далі брикався, кричав, кусався та розмахував кулаками. Глядачі радісно заволали: хто вболівав за контролерів, хто — за кентавра. Почали робити ставки, хтось уже збирав гроші. Раптом щось нове з'явилося в залі. Спочатку це відчули ті, хто був ближче до дверей. Їм стало на подив добре, вони почали посміхатися, а хтось навіть щасливо засміявся.

— Агов, — заволали вони в залу, — годі чувака мучити! Волю глюкожеребцеві!

— Волю! Волю глюкожеребцеві! — покотилося залюю. І ось уже контролери затихли, прислухаючись до себе: що ж це таке з ними діється? Куди зникла злість на працівників Фабрики, які тільки й робили, що жерли та реготали, а контролерам із цього багатого столу не діставалося й крихти, бо за цим суворо стежив директор? Бажаєш жерти — сідай у залу та регочи! Ось тоді тебе й нагодують по саму зав'язку! А на службі жерти не можна, на службі слід бути завжди наготові.

А ті, хто стояв біля дверей, уже почали тихенько реготати.

* * *

У той самий час, коли мама зібралася стягти з сина ковдру, щоб подивитися, в якому вигляді той забрався в ліжко, почувся дзвінок: зі служби прийшов батько. Тато в Петька був офіцером та служив у війську. Мама кинула на сина недовірливий погляд і пішла відчиняти батькові. Рикпет розслабився, ледь чутно, з полегшенням, перевів подих Кадим. Лишень мати причинила за собою двері до Петькової кімнати, як ковдра полетіла геть, а Кадим викотився з-під ліжка.

— Біжімо! — зашепотів Кадим.

— Куди? — зацьковано запитав Рикпет.

Вихід був один: повернутися до Заекрання. Але червоний вірус наказав шукати Міста Програм у фізичному світі. Рикпет був готовий заплатити будь-яку ціну, щоб вирватися з квартири, знати б тільки, куди платити! Мама щось обговорювала з татом у коридорі. Рикпет мимоволі прислухався.

— Максе, ти не правий! Це дуже непоганий програміст. Якщо він звільняється від нас, то це абсолютно не означає, що він поганий працівник. Просто йому дуже незручно добиратися до роботи. А програміст він...

Мама ще щось казала про три пересадки на різні види транспорту, але цього Рикпет уже не чув.

— Кадиме, — промовив він розгублено й раптом виголосив довгезелзну промову, — ми — йолопи! Міст Програм — це Програміст! Програміст — це той, хто пише комп'ютерні програми! Зрозуміло?

— Барон! — захоплено вигукнув Кадим.

— Жартівник! — додав Рикпет.

— Брехун!

— Ще й який!

— Вшиваємося?

— Мухую!

І тільки п'яти блиснули — обидва вояка нечутно ковзнули в екран монітора.

* * *

Гроза в кабінеті директора була коротка, але надзвичайно потужна. Еф-першого розжалували до Еф-шостого та з ганьбою вигнали з кабінету. Всі його твердження, що винен тільки Еф-дванадцятий директором до уваги не бралися.

— Хто головний у залі? — грізно запитав директор.

Еф-перший мовчав, бо в залі головним був саме він.

— Отже, ти відповідаєш за все! Навіть за те, чи почистив зуби вранці Еф-дванадцятий, а чи смердить на службі нечищеними. Ти все зрозумів?

— Так, пане директоре.

— А раз ти цілковитий непотріб, то з цієї хвилини тебе призначено Еф-шостим, твоє місце займе Еф-другий, і всі, аж до Еф-шостого, отримають підвищення. А тебе понижено! Геть звідси, впритул тебе не бачу!

Еф-перший, тобто з цієї хвилини Еф-шостий, повернувся кругом і з сумно опущеною головою потупав із кабінету. Директор ще кілька хвилин посовавав з місця на місце папери, дістав із сейфа пляшку, хлюпнув у склянку й випив, із задоволенням крекнувши.

— Час додому, — сказав він сам собі й попрямував до виходу, та не забув перед тим сховати в сейф пляшку зі склянкою.

Подруги кілька хвилин зачекали, а потому обережно вилізли з шафи та підійшли до дверей. У коридорі панувала тиша. Вони трішки прочинили двері та визирнули: нікого.

— Ходімо! — Мелісса вислизнула в коридор, за нею так само нечутно рушила й Шаната. Вони обережно скрадалися невідомо куди, аби лишень якомога далі від директорського кабінету, який виявився надто ненадійною схованкою: а раптом директору заманулося б зазирнути в шафу? Вони майже дісталися до сходів на перший поверх, як почули кроки: хтось ішов назустріч. На роздуми не було часу. Дівчата кинулися до перших-ліпших дверей. На щастя, їх було не замкнено. Вони вскочили до приміщення й навіть не встигли прочитати табличку. А там було написано: «СКЛАД ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ. СТОРОННІМ ВХІД ЗАБОРОНЕНО: МОЖНА ВСЕ ЗАБУТИ ТА ОБРЕГОТАТИСЯ!». Вони опинились у невеличкому коридорчику, в який виходило двоє дверей. За лівими чулися голоси, тому подруги поквапилися заскочити в праві двері, за якими панувала тиша. Те, що це був склад готової продукції, вони зрозуміли з першого погляду: уздовж стін шикувалися стелажі, на яких лежало з десятків балонів, схожих на вогнегасники. Дівчата підійшли ближче. На кожному балоні було намальовано усміхнену пику й написано: «Еманация сміху. Власність Його Величності, батька та вчителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого».

— Та це ж продукція Фабрики! — вигукнула Шаната. — Ось для чого глядачів змушують реготати до знемоги! — Вона рішуче зняла балон з полиці.

— Навіщо? — не зрозуміла Мелісса.

— Ходімо, випустимо цей газ у залу! Розвалимо цю Фабрику, хай не знущаються з глюків!

Очі в Мелісси войовниче зблиснули:

— Твоя правда! А поки охорона реготатиме — щезнемо! Доречуться вони у нас!

Балони виявилися на диво легкими, й дівчата схопили по одному. Тут Мелісса помітила захисні маски, тож їх прихопили також, відразу натягли на обличчя.

— Ходімо? — глухо крізь маску спитала Шаната.

— Ходімо! — так само глухо, але твердо озвалася Мелісса.

Вони обережно вийшли в коридор. Було тихо, тільки з першого поверху чувся приглушений гомін. Дівчата спустилися вниз та підійшли до дверей зали; гамір значно поголоснішав.

До зали вело троє дверей. Подруги прочинили двоє з них і відкрили вентиля на балонах. Почулося легке шипіння. За дверима негайно хтось ледь чутно засміявся. Потроху сміх поширився та посилювався; хтось уже почав неголосно реготати, а далі й щось вигукувати. Дівчата розрізняли окремі слова, вимоги свободи для коней.

— Коні тут до чого? — здивовано спитала Шаната.

— А хто його знає?

— Край! Ушиваймося звідси!

Обидві ще й досі були в захисних масках. Вони добре запам'ятали шлях до волі, поки їх вели в неволю. Шаната з Меліссою бігли так, що здавалося, ще трішки, й серця в них не витримають — виплигнуть із грудей. А гомін дедалі наростав, наздоганяв їх, як величезна океанська хвиля наростає над кораблем, що ось-ось має втонути, погрожуючи захопити, вдавнити своєю величезною вагою у водянні маси. Але вони встигли, хвиля їх не наздогнала. Вони вискочили на вулицю так стрімко, що Шаната на мить осліпла від вечірнього сонця, що вдарило їх просто у вічі, й на когось наскочила.

— Ах, вибачте...

Але перед нею нікого не було.

— Не зрозуміла, — розгубилася Шаната. — Хто тут був щойно?

Мелісса миттю зметикувала:

— Стелсе, це ти?

— Меліссо? — озвалася порожнеча.

— Стелс?! — відскочила Шаната.

— Ви там Трояна не бачили? — жалібно запитала порожнеча.

— Трояна? Кентавра?

— Так ось про якого коня кричали в залі! Пам'ятаєш, Меліссо? «Волю коням!»

— Бачили, Стелсе, бачили!

— Меліссо, як ти тут опинилася?

— А ти? Що вас занесло сюди, до цього жахливого міста?

У цей час брама Фабрики розчахнулася і з неї повалив натовп. Найбільше дивувало те, що натовп реготав. Глюки обіймалися та

цілувалися, присягались одне одному в дружбі та вірності. Попереду натовпу на руках несли Трояна, який дурнувато посміхався й недоумкувато кліпав. Шаната уважно просіювала поглядом натовп: шукала знайомі обличчя, але не знаходила. Отже, вона помилилася, коли припустила, що експедиція теж на цій Фабриці?

Розділ 25

НОВІ ДРУЗИ

Рикпет із Кадимом вивалилися з екрана просто під ноги червоному вірусу. Макропойнт незворушно дивився на друзів та чекав на доповідь.

— Міст — це Програм, — заявив Рикпет.

— А Програм — це Міст! — переможно закінчив Кадим.

— Ну то й що? — не зрозумів Макропойнт. — Дуже можливо, що Міст — це Програм, а Програм — це Міст, але що з того?

— Міст Програм — це Програміст!

— Програміст! — переможно загорлав Кадим.

— Програміст? Так просто? — навіть розгубився Макропойнт. — Ах, цей мені пройдисвіт Асіст! Так запудрив мізки! Програміст! Отже, про Систему може знати Програміст? Людина? Мешканець фізичного світу? Тоді чого ви тут? Чому повернулися?

— Небезпека! — Рикпет згадав, як тітка, що настирливо назвалася його мамою, ледь не зірвала з нього ковдру. Що б тоді було — можна тільки уявити!

— Друге вікно! — авторитетно заявив Кадим.

— Еге ж!

— Яке? Куди?

Кадим і Рикпет презирнулися.

— До дівчиська!

— Чужа квартира.

— Начхати! Нема тітки. Дістала!

І Рикпет назвав електронну адресу Шанати. Макропойнт негайно взявся налаштовувати нове вікно переходу. За кілька хвилин усе було готове.

— Ви знаєте, де знайти Програміста? Чи йдете навмання?

— Знайдемо! — впевнено відповіли обидва.

Петько з Дмитром не раз бували у Наталі вдома, тому знали, де в неї стоїть комп'ютер. Рикпет обережно висунувся з екрана та прислухався. Їм поталанило: у квартирі панувала тиша і, швидше за все, нікого вдома не було. З одного боку, це полегшувало

становище, а з іншого — двері могли бути замкнені на такий замок, який із квартири відмикається тільки ключем. Так і сталося. Рикпет уважно огледів усе навколо. У кутку коридору на гачку висіло кілька ключів, швидше за все, запасних.

— Ха! — він тицьнув пальцем у той гачок.

— Хо! — Кадим зробив крок і зняв усі відразу. Глянув на замок, відібрав потрібного ключа, інші кинув просто на підлогу. Ключі жалібно дзенькнули. Вийшли на вулицю. Запасного ключа Кадим поклав у кишеню.

— Куди?

Рикпет не замислювався — він уже знайшов відповідь на запитання, де шукати Програміста.

* * *

Радісний натовп пройшов повз них, несучи із собою кентавра.

— Стелсе! — поклікала невидимку Мелісса.

Відповіді не було.

— Мабуть, пішов за Трояном. Друзяки — водою не розіллєш! Ходімо й ми за натовпом, — запропонувала вона подрузі.

— Ні, — відповіла Шаната, — щось мені неспокійно. Ти як хочеш, а я повернуся на Фабрику.

— Навіщо?

— Сама не знаю, — чесно зізналася Шаната.

Подруги обережно, сторожко озираючись, пройшли через кімнату, звідки лише півдня тому їх ввели до зали. Далі — довгим темним коридором, поки нарешті не опинилися у фойє, куди виходили двері з глядацької зали. Ще здаля вони почули приглушені крики. Шаната не витримала й побігла, за нею, не відстаючи ані на крок, бігла Мелісса.

— Ну, ось... — полегшено видихнула Шаната.

— Шанато? — тільки й спромігся промовити ошелешений Сергійко.

— Це... — розгублено пробурмотів Васла.

Дроник та Чипсет від подиву гепнулися на крісла.

— Ти звідки тут узялася? — пробурмотів уражений Чипсет. — Ти ж повинна була залишитися в Головному палаці?

— Це й є твої друзі? — запитала Мелісса.

— А це хто? — в свою чергу запитав Дроник.

— Мене звуть Меліссою.

— Що? — Чипсет був вражений удруге поспіль. — Вірус? Шано, ти товаришуєш із вірусами?

— То й що? Хіба віруси не глюки?

— Авжеж, глюки, тільки вони антиглюки! Між вірусами та глюками не може бути дружби! — палко запевнив Дроник.

— Чого б це?

Шаната не на жарт розгнівалася, Мелісса ж сумно мовчала.

— Тому, що так було завжди! — твердо заявив Чипсет.

— Це... — подав голос Васла, — молотком можна того... Голову розбити.

— Ну? — не зрозумів Чипсет.

— А можна й цвяха забити.

— Можна, — погодився Чипсет.

— Ось, — закінчив Васла.

— Що ось? — не зрозумів Дроник.

— А те «ось», — здогадався Сергійко, — що кожен річ можна використовувати по-різному. Можна нашкодити, а можна — з користю для справи. Глюк, щоправда, не річ, але все ж таки...

— Гаразд, — прийняв рішення Чипсет, — Меліссо, якщо бажаєш, можеш приєднатися до нас.

— Бажаю, — ледь чутно промовила Мелісса й з вдячністю глянула на Васлу.

— Добре. Скажи, будь ласка, чи не чула ти що-небудь про вірусу Макропойнта?

— Авжеж! Це мій колишній господар.

Тепер були вражені всі без винятку.

— Червоний вірус — твій хазяїн? Ходімо ж бо...

Але тут згадали, що на бранцях клятої Фабрики досі ланцюги.

— Як же ми забули?

Шаната з Меліссою кинулися на пошуки хоч якихось інструментів. Шаната опинилася біля складу готової продукції. Глянула на табличку, що висіла на дверях, та посміхнулася: дійсно, обреготалися. Їй стало цікаво, що ж зберігається в другій кімнаті? Зараз там панувала тиша, й Шаната сміливо відчинила двері. Безліч стелажів було заставлено прозорими каністрами. Вона підійшла ближче та прочитала етикетку: «Енергія забуття. Концентрат 100 %. Особливо небезпечно. Обережно!» І нижче маленькими літерами: «Власність Його Величності, батька та вчителя нашого, славетного короля Делета Вісімнадцятого. Підробка карається за законом». Шаната доторкнулася до каністри, й рідина в ній ніби відгукнулася — заяскріла, замерехтіла таємничими вогниками.

«Як гарно, — подумала Шаната, — і як страшно! Енергія забуття! Вип'єш — і забудеш усе... Навіщо? Кому це потрібно? Забути тата, маму, забути друзів, однокласників, забути Петька... Усе забути... Для чого? Швидше за все, щоб Делет і далі міг утримувати владу в королівстві. Адже і в людей так! Коли людина не пам'ятає, хто вона й навіщо живе в цьому світі, нею керувати зовсім не складно...»

Вона полишила склад, але так і не зрозуміла остаточно, навіщо комусь потрібно, щоб інші все забули.

Поряд зі складом вона побачила роздягальню та зазирнула туди. Які інструменти можуть бути в роздягальні? Але саме тут, на підлозі, вона знайшла в'язку ключів. Мабуть, хтось з охорони в поспіху загубив, а може, під дією еманациї сміху й не звернув уваги на те, що впустив ключі. Шаната підбрала їх та уважно переглянула, й один ключ, як їй здалося, зміг би підійти до замка на кайданах. Вона затисла знахідку в долоньці та помчала до зали — й дуже вчасно. Мелісса притягла лома та вже зібралася відривати ланцюги від підлоги. Шаната підбігла до Чипсета:

— Ось! Може, який підійде?

На в'язці дійсно знайшли ключа, яким відімкнули замки на кайданах, і за хвилину звільнені, радісні учасники експедиції потискали руку Шанаті, якій так поталанило: молодець, що тут скажеш?

* * *

У місті діялося щось неймовірне. Вулицями ходили натовпи глюків з плакатами: «Волю глюкожерібцям!». У різних місцях відбувалися бурхливі мітинги, на котрих оратори всі як один таврували ганьбою невідомо кого за рабство глюкожерібців, а поки що радісно вітали нову епоху, час, коли глюкожерібцям буде надано справді нічим не обмежену волю та рівне становище з глюками й кіньми. Десь уже промайнуло грізне слово «революція», а дехто з ораторів кидав у натовп підбурюючі заклики скинути корону з голови батька та вчителя, славетного короля Делета Вісімнадцятого. У натовпі короля іменували просто — батько та вчитель наш, король Делет Вісімнадцятий, нехтуючи словом «славетний»! Ще годину тому про таке ніхто навіть не наважився б подумати! Це було б справжнім блюзнірством! Повітря волі наповнило місто та сп'янило всіх краще за терпку шинушасу, вогненну бузду чи мерехтливе пиво.

Усі були в захваті, крім торговців. Фабрика стала, система постачання мерехтливого пива розладналася. Глюки крім пива почали вимагати й інші речі, а їх у торговців не було. І ніде їх не було! Їх у Королівстві Відправлених у кошик не виробляли. А це викликало невдоволення, невдоволення ж могло породжувати дії, а це було найстрашніше. У палаці батька та вчителя, славетного короля Делета Вісімнадцятого було зібрано надзвичайну раду. Ніхто не міг зрозуміти, чому почалися заворушення, до чого тут глюкожерібець, хто він такий та звідки взявся. Усі нишпорки отримали завдання: знайти глюкожерібця та привести до палацу,

бодай і на налигачі. Дуже швидко Трояна знайшли. Він стояв у брудному підворітті й мотав головою. Сп'яніння від мерехтливо-го пива минуло, страшенно боліла голова й дуже хотілося води. Натовп стомився тягати важкого кентавра на руках і покинув його тут, тож він дотепер не міг отямитися. Вірний товариш Стелс стояв поряд, погладжуючи кентавра по теплому тремтячому боці, й заспокоював:

— Ти на них не ображайся, друже! Глюки — вони й є глюки... Так завжди: спочатку носять на руках, а потім кидають у підворітті, щоб не заважав...

— Стелсе, довбешка болить, просто ґвалт...

— Вірю, Троянчику, вірю... Потерпи, друже... Чаю б тобі зараз гаряченького... Та де його в цій норі знайдеш? Звалювати треба звідси, старий, і чимшвидше.

Ось тут їх і знайшли нишпорки батька та вчителя, славетного короля Делета Вісімнадцятого.

— Це ти глюкожеребець? — запитали в кентавра.

У Трояна ще й досі страшенно боліла голова, й він невдоволено скривився:

— Так мене звуть... Слушайте, у вас водички не знайдеться?

— І це символ революції?

Не слухаючи заперечень, бідолашного Трояна поволокли до палацу, перед ясні очі батька та вчителя, славетного короля Делета Вісімнадцятого. Король мовчки дивився на кентавра. Той після пережитих хвилювань і з похмілля був, як то кажуть, у «розібраному» стані, а тут ще цей король...

— Агов... Ваше... як вас там... Може, знайдеться у вас трохи водички, га?

* * *

Рикпет сам дивувався, як упевнено він ішов містом, точно знаючи, де й куди треба звернути, де перетнути вулицю. Нарешті зупинилися біля високого сірого будинку. Зійшли сходами та відчинили двері.

— Доброго дня! Вам кого? — охоронець у чорному заступив дорогу.

— Де програміст? — запитав Рикпет.

— По-перше, треба вітатися, по-друге, ви не сказали чарівних слів «будь ласка» й, по-третє, а чого це раптом я повинен розповідати першому стрічному, де зараз програміст?

— Добридень, — виправив себе Рикпет, хоча все в ньому повставало проти цього простого та звичного слова. — Я не перший-ліпший.

Кадим стояв поряд і насилу стримував гнів: його, вояка Макропойнта, допитує якийсь виродок, а він мусить це все терпіти, й нікуди не подінешся, бо цей виродок знає, де знаходиться Міст Програм.

— Моя... — тут Рикпет спіткнувся, але, врешті-решт, опанував себе та скінчив: — мама... тут працює.

— Мама? Це інша справа. І хто твоя мама? — Іншим разом охоронець відіслав би цих пацанів гуляти, але всі вже пішли додому, йому було нудно...

— Валя.

— Валя? У нас, знаєш, скільки Валь?

— Валентина Григорівна.

— А-а-а... Так би й казав. Програміст ще не виходив, у нього щось термінове, сидить, не підіймаючи голови.

— Можна?

— Термінове питання, — додав Кадим, аби щось сказати.

— Невже таке термінове, що до ранку зачекати не може?

— Життя...

— І смерті...

— Ну, раз так... — охоронець трохи повагався. — Що ж, проходите. Четвертий поверх, кімната чотириста шоста.

Рикпет напружився та вичавив із себе:

— Дякую.

Кадимові такого подвигу зробити не вдалося, тож він лише кивнув та пробурмотів:

— Ага...

— Ну, ага, так ага... — посміхнувся охоронець і відчинив турнікет.

Вояки піднялися ліфтом на четвертий поверх та покрокували коридором, розглядаючи у півмороку номери кабінетів. Ось і номер чотириста шість. Кадим сміливо смикнув на себе двері. У кутку кабінету хтось сидів за комп'ютером.

— Програміст? — заквапився Кадим. — Ти програміст?

Розділ 26

ЩО ВІДПОВІДАЄ ЗА ЖИТТЯ ПІСЛЯ СМЕРТІ?

— То що тобі відомо про Макропойнта? — запитав Чипсет, щойно вони полишили Фабрику.

— Макропойнт — це червоний вірус, — відповіла Мелісса. — Мешкає у цьому королівстві, дістатися до нього звідси можна за

день. Я служила в нього до позавчорашнього вечора, а потім ми посварились, і я пішла. Він усіх своїх слуг у степ відрядив, мене шукати, ось тільки навіщо — ніяк не зрозумію. Насилу втекла! А степом загони сновигають — сама бачила, одним Лупер командує, а другим, швидше за все, Кабір. Один — права рука, другий — ліва у Макропойнта.

— Чого це він до тебе так причепився? Невже ти така незамінна? — поцікавився Сергійко.

— Сама не розумію! — підняла брови Мелісса. — Наче в нього слуг мало!

— А чи не чула ти чогось про нових слуг? Якихось особливих... Незвичайних...

— Цих... Одним словом, крутих? — докинув Васла.

— Та в нас усі особливі й через одного круті! Щоправда, нещодавно такий випадок стався. Їли ми шашлики, а тут прийшли Троян зі своїм другом Стелсом...

— Троян поруч із нами в залі сидів.

— Справді? Я Стелса на вулиці зустріла, тому знала, що Троян десь поряд. Так ось, Троян розповів, що Макропойнт із фізичного світу двох хлопців викрав і переформатував їх.

— Ну, це він від нас дізнався.

— Від вас? — здивувалася Мелісса. — А потім сам Макропойнт підтвердив, що це правда. Отже, ви також із фізичного світу? — вона пильно глянула на Чипсета.

— Я — ні, а ось Шаната, Сергійко та Васла — так, — невідомо чому Чипсету раптом стало незручно.

— Ми прийшли сюди, щоб знайти Рикпета з Кадимом, тих самих хлопців, про яких розповідав Троян, — сумно промовила Шаната.

— То ось яких друзів ти шукаєш... Тепер зрозуміло... Мені здалося, Трояну та Стелсу ця витівка Макропойнта теж не дуже сподобалася.

— А ти це... Ну... нічого не того? Не чула, навіщо він це... Рикпета та Кадима того...

— До того, як я пішла, ми сиділи біля багаття. Прийшов Троян із невидимкою, а потім і сам Макропойнт. Він щось казав про свого брата, якого знищили друзі тих двох... Отже, мабуть, це ви й є? — раптом зметикувала вона. — І Макропойнт сказав, нехай, мовляв, ці виправлять те, що накоїли їхні друзі. А коли я запитала, невже він хоче оживити загиблого брата, Макропойнт миттю замовк, ніби чогось налякався. А потім я втекла. Ось і все.

— І після цього він тебе так затято шукає?

— Щось тут того... не того...

— Можливо, можливо... — пробурмотів Чипсет, думаючи про щось своє.

— То є водичка чи як? — кадик на шиї в кентавра здригнувся.

З точки зору придворного етикету, кентавр, безумовно, був брутальним, і славетний король невдоволено поморщився, але кивнув. Троян вдячно глянув на короля, схопив склянку з водою, яку негайно подали на срібній таці, і випив двома ковтками.

— Вживати треба всього в міру — й мерехтливого пива також, — повчально сказав король. — Перебрав учора? Зізнайся чесно, глюкожеробче, символе революції?

— Та я вчора лише вперше скуштував, ваш... ваше... їхнє... — кентавр заплутався, як звертатися до короля.

— Ваша Величносте, батьку та вчителю наш, славетний королю Делете Вісімнадцятий, — підказав хтось із почту.

— Ваша Величносте, — повторив кентавр, — славетний ви наш батьку... Тому й не знаю, скільки це — потроху. Спочатку було добре...

— Як тебе звать, глюкожеробче?

— Трояном.

— І звідки ти взявся?

— Та так... Ходжу з другом, роботу шукаю...

— А друг де?

— Має бути десь тут...

— Гарзд! Вважай, що роботу ти вже знайшов. Символ революції краще тримати при собі — навіщо йому вулицями тинятися, чи не так? — звернувся він до почту.

— Вельми розумно, Ваша Величносте...

— А товариша твого ми не затримуємо... Він вільний.

— Ні, Ваша Величносте, славетний ви наш цей... Я на роботу піду лише з другом, або не піду взагалі.

По рядах почту прокотився тихий гомін: кентавр надто вільно поводився з королем. Той поморщився, але ж Троян був символом революції! Це доводилося враховувати.

— Гарзд, де твій дружок?

— Та тут, мабуть... Стелсе, ти де?

— Та тут я, тут...

— Ось чуєте, Ваша Величносте, тут він, але його не видно.

— Он як? То твій дружок — невидимка? Дуже цікаво! Беру на службу і його!

Тим часом під королівським балконом зібрався натовп глюків, які вигукували різноманітні гасла. Знову вимагали волю для глюкожеробців, хтось виступав, а натовп відповідав на полум'яну промову криками: «Геть!» та «Ганьба!» Раптово на королівському

балконі з'явився горлач, глюк із дуже міцним голосом, обов'язком якого було вигукувати королівські промови. Слідом за горлачем на балкон вийшов сам батько та вчитель, славетний король Делет Вісімнадцятий. Він підняв руку, вгамовуючи натовп, і почав промову.

— Глюки! — сказав він.

За ним звернення до натовпу прокричав і горлач.

— Ви мали рацію! — вів далі король із короткими перервами, щоб горлач міг донести його слова до натовпу. — Глюкожеревці також потребують волі, як і всякий глюк. Тому від сьогодні ми видаємо закон про волю глюкожеревців. Віднині в усіх корчмах та шинках, де продають мерехтливе пиво, для глюкожеревців повинні бути встановлені спеціальні столи, де б вони, глюкожеревці, мали змогу в нормальних умовах пити мерехтливе пиво. На знак непорушності цього закону я засную комісію для спостереження за виконанням закону про волю глюкожеревців, а також особливий комітет з нагляду за комісією зі спостереження за виконанням закону про волю глюкожеревців. Головою комісії призначаю глюкожеревця Трояна, а комітетом керуватиму особисто. Чи задоволені ви, мої піддані, таким рішенням? Бачу, що задоволені. В такому разі цього вечора мерехтливе пиво та горішки видаються за кошти з королівської скарбниці!

Натовп відповів радісним ревінням. Найспритніші рвонули по корчмах та шинках, за ними потягнулися й ті, хто метикував не так швидко, тож незабаром на площі не лишилося жодного глюка.

— Дивовижно, Ваша Величносте, батьку та вчителю наш, славетний королю Делете Вісімнадцятий! У вас дійсно є чого повчитися! — запопадливо мовив хтось із пошту.

— Без вас знаю... — пробурчав король. — Ну, невидимку можна використати як шпигуна, але цей виродок мені навіщо? Символ революції...

Добре, що цих слів не чув Троян, але їх чув невидимий Стелс, який стояв поруч із королем і якого той не бачив. А кентавр на балконі насолоджувався славою, яка так зненацька звалилася йому на голову. Він вітально махав рукою та хвостом, але на символ звертали уваги дедалі менше: у корчмах подавали безкоштовне мерехтливе пиво, а це було значно цікавіше.

* * *

Програміст, невдоволений тим, що його відривають від термінової роботи й ще так неввічливо, глянув на друзів.

— Здрастуйте! Хто ви й що вам потрібно? І чому ви мені «тикаєте»? Хіба ми знайомі? Звертатися до незнайомої людини на «ти» неввічливо, вас що, батьки цього не навчили?

Така відповідь переповнила чашу Кадимового терпіння. Щойно той тип унизу їм лекцію читав, а тепер ще цей!

— Ах, ти... — почав він, але Рикпет вчасно смикнув його за рукав.

— Стули пельку, Кадиме! Вибачте йому, — надсилу вибачився він за друга, — в нас сьогодні дуже важкий день.

Програміст мовчав, дивився на вояків суворо. Рикпет щосили намагався бути ввічливим. Переформатована вдача протестувала, найбільше йому хотілося зірвати з плеча автомата й рознести цю кімнату на друзки, а самого Програміста вкласти на підлогу пикою донизу та погамселити підкованими чоботями по ребрах, але та ж таки вдача вимагала виконати завдання червоного вірусу. Та й автомата із собою не було.

— Скажіть, будь ласка, якщо тут, — він тицьнув пальцем у комп'ютер, — когось убивають, як можна його оживити?

— Ви цікаво розмовляєте! Про файли, наче про живі істоти...

— Вони й є живі, — знову встряг у розмову Кадим.

— Кадиме, помовч! Кажуть, є якась система...

— Оживити? Система? А-а... — протяг Програміст, — мабуть, ви маєте на увазі систему резервного копіювання?

— Систему резервного копіювання? — вигукнули обидва вояки в один голос.

— Авжеж! Передбачливий юзер завжди робить резервні копії. А у великих комп'ютерних мережах зазвичай є спеціальний жорсткий диск, на якому зберігають копії найважливіших файлів. Систему можна налаштувати так, щоб файли зберігалися автоматично. А сам жорсткий диск завше встановлюють на сервері або в окремому корпусі.

В обох вояків затремтіли руки: ось вона, таємниця таємниць Заекрання! Є система, що відповідає за життя після смерті! Завдання хазяїна виконано!

— І як можна відшукати цю систему резервного копіювання?

— Якщо вона в мережі, то повинна бути показана як окремий диск. Треба побачити конкретну мережу. У вас усе, юначе? Тоді прошу більше не відволікати мене від термінової роботи.

— Ах ти ж... — знову спалахнув Кадим. — Та я тебе зараз...

Але Рикпет схопив його за руку й потяг до виходу, а Програміст уже нічого не чув, цілком заглиблений у свою роботу. На ходу Кадим схопив на першому-ліпшому столі підставку для олівців та кинув її в Програміста. Підставка до нього не долетіла, а

покотилася по підлозі. Програміст не почув цього грюкоту, тільки потягся по чашку з міцною чорною кавою.

— Отже, система резервного копіювання... СРК! Зрозумів, Кадиме? СРК! Ми вирішили цю проблему! Пішли до дівчиська! Потрібно повертатися до Заекрання!

Розділ 27

ЗА ЩО МОЖНА ОТРИМАТИ ПАСКОМ?

— Ми дізналися, де знаходиться Макропойнт. Мети експедиції досягнуто, можна повертатися, — сказав Чипсет.

— Ми не знайшли хлопців, — не погодилася Шаната. — Треба йти до вірусу! Хлопці, швидше за все, саме там!

— Я згоден із Шанатою, — сказав Сергійко.

— Повертаємося до Головного палацу. Треба обговорити ситуацію з Хазяїном та Володарем, — висловив свою думку Дроник.

— Це... — повільний Васла потягся рукою до потилиці, — не знаю, що краще...

Усі глянули на Меліссу, очікуючи, що скаже вона. Меліссі сподобалося, що її вважають повноправним членом команди.

— Знаєте, — почала вона, — Макропойнт викрав та переформатував ваших друзів зовсім не даремно. Він має на меті оживити свого брата, чорного вірусу Макровіра. Якщо це станеться, то він принесе Заекранню купу неприємностей, а перемогти їх, коли вони будуть разом, буде дуже й дуже складно. Мені здається, що зараз усе вирішує час. Якщо ми запізнимося хоча б на хвилинку, то це буде одне і те саме, що запізнитися на вічність, різниці тут жодної. Спробуй, подолай потім братів!

— Переконливо! — сказав Чипсет. — Тоді зробимо так: Шаната повертається до Головного палацу...

— З якого це дива?! — Дівчина зірвалася з місця, обурена таким рішенням. Вона з такими труднощами потрапила до Королівства Відправлених у кошик, щоб зараз її повернули до Головного палацу?

— Коли ти втекла сюди, то порушила наказ Великого Процесора! Ти повинна бути там! Може, ти якраз там і потрібна! Май на увазі, що ти там єдина людина, єдиний зв'язок із фізичним світом! Хто знає про те, що ти тут? Кого ти попередила?

Шаната мовчала, розуміючи, що Чипсетові докори нею заслужені, — вона дійсно нічого нікому не сказала, та й не могла сказати, це ж зрозуміло.

— Тому, — суворо провадив Чипсет, — зараз ти підеш на площу до палацу. За півгодини там буде курсор, сядеш у нього й повернешся до Головного палацу. Розповіси все Великому Процесору й будеш при ньому! Це не обговорюється, це наказ! — твердо скінчив Чипсет, коли побачив, що Шаната збирається висловити незгоду.

У дівчини підозріло блиснули очі, тому Чипсет додав:

— А ми тебе проведемо! По тому подамося на гостину до червоного вірусу, а ти виконуватимеш накази Великого Процесора. Це все. Ходімо.

Шанату посадовили в курсор, зачинили двері, почекали, поки авто не зникло. Скористатися цим зручним засобом, щоб дістатися до будинку червоного вірусу, не вдалося: для цього потрібно було знати точну електронну адресу, а її знали доволі приблизно. Водило, крім вітання, передав від Великого Процесора гроші. Чипсет підкинув на долоні важкий гаман і сказав, що це дуже до речі, бо на Фабриці в них усе відняли. За годину по тому, як курсор вирушив до Головного палацу, експедиція завантажилася на візка й попрямувала в степ, тримаючи курс строго на захід. Візка, не торгуючись, купили в шинкарки. Та відчула, що є можливість заробити, заломила неймовірну ціну й не бажала скидати ані копійки. Врешті-решт, Чипсет плюнув і заплатив стільки, скільки та вимагала. У тієї ж таки шинкарки придбали хліба в дорогу, трохи дуже дорогих овочів та шмат жилявого вареного м'яса. З міста виїхали дуже просто: гарно заплатили вартовому, і той заплющив очі лише на хвилю. Цього було досить, щоб візок викатився за межі жажливого міста.

На степ спускалася ніч, але Мелісса це не лякало. Вона добре орієнтувалася за зорями. Одне з коліс воза пронизливо рипіло, заважало спати. Незважаючи на це, члени експедиції вирішили вартувати по черзі, а потім хто як міг влаштувалися й задрімали. Тільки до Мелісси не йшов сон. Лежала собі на спині, дивилася широко розплющеними очима в чорну безодню нічного неба, засіяного яскравими зорями, й вирішувала для себе дуже важливе питання: чи є зрадництвом те, що вона робить зараз?

* * *

Великий Процесор сидів з міцно стиснутими губами: боявся зірватися, накричати на Шанату, наговорити їй чогось брутального і взагалі взяти паска та відшмагати дівчисько по одному місцю, й добряче відшмагати! Розшукуючи її в Столиці, він мало з глузду не з'їхав від хвилювання та тривоги. Усі відповідні служ-

би було поставлено на ноги, перевірено майже кожен дім, горіще, підвал, прочесано базари й крамниці, одним словом, усе, що тільки було можливо прочесати. Нікому й на думку не спало розпитати охоронців та суддю про злодійку, спійману на базарі ще вдень і відправлену до Королівства Відправлених у кошик. Щоб Шаната стала злодюжкою? Та про це ніхто навіть подумати не міг! Поряд із батьком стояла Інформа, яка теж дивилася на Шанату осудливо. По-перше, вона також перехвилювалася за дівчину, а по-друге, принцеса отримала від батька прочухана за те, що відпустила дівчину одну гуляти незнайомим містом. Тепер Шаната зрозуміла, яку велику дурницю вчинила, стояла мовчки, з похиленою головою. А що вона могла сказати? Справді була винна! Нарешті Великий Процесор трохи охолов і також замовк, вистукуючи голосний дріб пальцями по столі.

— Гаразд, — нарешті примирливим тоном промовив він, — проїхали! Мені теж слід було зметикувати, що ти кинулася рятувати Рикпета! Я ж тебе знаю: ти за друзів готова на все! І все ж таки в боротьбі з настільки небезпечним супротивником переможе той, у кого буде не просто більше сміливості та розуму, але й дисципліни, організованості, ось так от... І нарешті про справу. Ти же знаєш, де живуть Рикпет і Кадим? Треба повернутися до фізичного світу, — Великий Процесор підвів долоню, відрізуючи протести Шанати, — й побувати вдома у друзів. Може, вони там з'являлися? Розпитаєш батьків, а потім повернешся та розповіси. І, будь ласка, зроби це швидше, ти мені можеш знадобитися тут. Вікно переходу налаштовано, тож не барися...

За мить Шаната була вже вдома. Ах, як тут було добре! Їй захотілося залізти в своє ліжко й просто полежати, перевести дух, може, навіть трохи подрімати, але вона відразу відкинула таку можливість.

«Як можна відпочивати, коли Рикпет у халепі?» — подумки дорікнула вона собі.

Дівчина подалася виконувати доручення Великого Процесора. Оскільки Кадим мешкав недалеко від неї, спочатку вирішила зайти до нього, але там нікого не було. Мабуть, батьки ще не прийшли з роботи, а брат десь гуляв у останній день канікул. Тоді вона пішла до Рикпета. Двері відчинила тьотя Валя, Петькова мати.

— А, Наталочко, здрастуй! Заходь, будь ласка!

— Тьотю Валя, а Петько вдома?

— Та нема його! Уявляєш, приходжу з роботи, а вони тут із Дмитром, і обидва такі дивні! Я Дмитра відправила додому, а Петькові наказала лягати в ліжко. А ось кілька хвилин тому заходжу до нього в кімнату, а там ні Дмитра, ні Петра! Як вони втекли — незрозуміло! Нісенітниця якась...

«Зате я дуже добре все розумію, — подумала Шаната. — Крізь вікно переходу вони пішли...»

А вголос мовила:

— Тьотю Валю, ви сказали, що вони були якісь незвичайні, а чим саме?

— Ну, — сказала протягом тьотя Валя, — розмовляли не так, як завжди. Якось дуже коротко: «так», «ні», та й годі. Потім Дмитро, зазвичай такий ввічливий, не привітався й навіть назвав мене на «ти». З ним такого досі ніколи не траплялося, був наче вихований хлопчик...

«Це добре, що при них зброї не було! Вихований хлопчик! Вони ж зараз в антиформаті, отже, насправді бандити й розбишаки! Це вам дуже поталанило, що вони квартиру не розтроцюили та будинку не зруйнували», — знову подумала Шаната.

— Це складно пояснити, але я відчула. Ні, незвичайні вони сьогодні! — провадила тьотя Валя. — Куди ж вони втекли? Лише хвилини із десяти тому! Ох, і отримає ж він від мене, коли повернеться, й Дмитро також при нагоді!

— Добре, тьотю Валю, передасте йому, що я приходила, га-разд?

— Передам, Наталю, обов'язково передам.

Отже, вони поверталися до Петра додому. Навіщо? Що знадобилося Макропойнту в фізичному світі? Десять хвилин тому... За десять хвилин, які збігли в фізичному світі, у Заекранні можуть минути кілька діб! А може, вони ще тут?

Вона йшла до себе додому, глибоко замислена, й не бачила, як до її під'їзду ввійшли двоє хлопців. А якби побачила, то впізнала б у них Петра з Дмитром, яких так наполегливо, але марно шукали зараз у Заекранні її друзі.

* * *

Рикпет відімкнув двері ключем, подумав та про всяк випадок поклав його в кишеню.

— Ну, гайда.

— Гайда!

Кадим спритно, як завжди, пірнув у екран, за ним ковзнув Рикпет і відразу нашттовхнувся на спину друга. Він визирнув із-за Кадимової спиною й сам оstownів: просто перед ними стояв зовсім не червоний вірус, їхній нинішній хазяїн, а сам Великий Процесор, Хазяїн та Володар Заекрання.

— Ай... — скрикнув розгублений Рикпет.

— Ой! — слідом за ним повторив не менш розгублений Великий Процесор.

Тільки Кадим нічого не сказав, тому що своє «ой» він уже ойкнув. Великий Процесор кинувся до комп'ютера та вдарив по клавішах, зачиняючи вікно переходу.

Розділ 28

БЕЗСЛАВНИЙ КІНЕЦЬ

Шаната ані на мить не затрималась біля комп'ютера, але ще встигла подумати: навіщо Рикпет та Кадим приходили до фізичного світу? Плавно пірнула в екран, виринула в Заекранні та розплющила очі.

— Ой, — вирвалося в неї.

Вона була в незнайомій кімнаті. З першого погляду зрозуміла, що це кабінет, причому, пишно обставлений. За величезним письмовим столом сидів глюк у дорогому сірому костюмі, червоній сорочці, а в кишенці на грудях червоніла кривавою плямою складена червона хусточка.

— Макропойнт! — ахнула Шаната.

— Шаната! — вигукнув Макропойнт і швиденько пробіг пальцями по клавіатурі, зачиняючи вікно переходу. — Оце-то сюрприз! Відкриваючи в тебе вдома вікно переходу, аж ніяк не сподівався, що воно може спрацювати як пастка! Ні-ні, не смикайся, — погрозливо кинув вірус, коли побачив, що дівчина плигнула до монітора, — клітку вже зачинено. Що ж, я дуже радий! Слово честі, радий! Було два вояки, стане три!

Він тут же спорудив із пальців незвичайну фігуру, з якої вирвався сліпучий промінь. Шаната зрозуміла, що зараз станеться найстрашніше, те саме, що відбулося з Рикпетом та Кадимом. На мить у її очах згасло світло, а коли вона отямилася, то це вже була не та Шаната, яка випала з вікна переходу до кабінету червоного вірусу, а зовсім інша: безжальна жорстока машина, готова руйнувати, кривдити, стріляти, навіть убивати, одним словом — це вже була не людина, а вояк Макропойнта.

— Отак ось! — задоволено мовив червоний вірус.

— Слухаю, мій володарю, — озвалася дівчина.

* * *

Візок неквапно котився степом, рипіло колесо. На місті візника куняв Дроник, решта спали. Всі, крім Мелісси. Її мучило питання: чи є зрадництвом те, що вона веде експедицію до домівки свого колишнього господаря? Адже вона працювала в нього, їла його

хліб, у неї там друзі, ну, хай і не друзі, але й не вороги. Але веде вона до них саме ворогів, глюків! А глюки та віруси — одвічні вороги! Хоча прийняли ж її в команду, не знаючи, що вона колишня слуга Макропойнта й може бути корисною в його пошуках — сумнівалася вона тут-таки. Отже, й не настільки вже смертельні вороги? Вона відразу сказала червоному вірусу свою думку, не злякалася, навіть покинула через це гарну роботу, а вірус наполегливо шукав її в степу... А навіщо шукав? Ні, якщо вона чесно та відверто висловила думку, що не схвалює викрадення людей, то слід цю справу довести до кінця: звільнити людей! Хто не протестує проти злочину — той сам злочинець! Ні, вона все робить правильно: йде до кінця, відстоюючи власну думку! Який сенс протестувати, не намагаючись подолати кривду?

Заспокоєна такими міркуваннями, Мелісса нарешті заснула. Мабуть, їй наснився гарний сон, бо уві сні вона посміхалася.

* * *

— Ну, друзі, доброго дня! Якби ви знали, який я радий вас бачити! Нарешті ви знайшлися! Зараз до червоного вірусу прямують ціла експедиція — рятувати вас. Ось зараз зв'яжусь з ними, відкличу назад, і все буде гаразд. Хоча ні, треба ще розгадати код програми, якою вас переформатували, чи пароль зламати, повернути вас до вихідного формату. Ось тоді точно все буде добре. Ну що ж... Розташовуйтеся, почувайтеся як удома...

Великий Процесор говорив і говорив, тихо й лагідно, заспокоюючи вояків Макропойнта, щоб не викинули якої-небудь штуки, а тим часом напружено працював на комп'ютері, намагаючись угадати код чи зламати пароль. Рикпет і Кадим почувалися неспокійно, крутили головами, вишукуючи, куди можна втекти, але не знаходили жодної шпарини.

Непомітно для вояків Великий Процесор просканував їх. Програму, за допомогою якої хлопців переформатували, вже було записано на комп'ютер Хазяїна та Володаря, але прочитати її він не міг: була закрита паролем чи закодована. Треба було знати код або пароль — поки він сам не міг зрозуміти, що саме. Намагався розв'язати цю задачу, та марно.

— Ах, який мудрий код! Чи пароль! Нічого не розумію... Хитрун цей червоний вірус, ах, хитрун...

Як не силкувався Великий Процесор, зламати програму, за допомогою якої були переформатовані Рикпет із Кадимом, не вдавалося. Що далі, то неспокійніше, агресивніше поводитися вояки червоного вірусу. Вони рвалися в бійку, намагалися виплигнути у вікно, плювалися та лялялися, навіть покусали слугу, який приніс їм обід. Урешті-решт, щоб запобігти більшим не-

приємностям, довелося дати їм снодійного. Вони довго не могли заснути, крутилися, підсакували, намагалися кудись бігти, але снодійне все ж таки спрацювало й бранці нарешті поснули. Великий Процесор і далі зятято працював, та, на жаль, без результату: ніяк не міг визначити пароль чи код, який би запускав програму. Принцеса часто заходила до нього в кабінет і дивилася на батька сумними очима: вона жаліла Рикпета й Кадима, але нічим не могла зарадити.

* * *

Починало розвиднятися. Дроник давно вже спав, а на місті візника сидів Чипсет. Поруч із ним сиділа Мелісса, від ранішньої прохолоди обхопивши собі плечі руками. Дворецький час від часу кидав на дівчину швидкі погляди: Мелісса йому сподобалася з першого погляду. Зараз, коли вони опинилися вдвох на одній лаві, відчуваючи боком тепло її тіла він зовсім розгубився й не міг вичавити з себе навіть слова.

«Це просто нечемно, – міркував він, – потрібно знайти хоч якусь тему для розмови!»

Чипсет гарячково шукав цю тему, але не знаходив: розпитувати дівчину про те, як вона служила Макропойнту він вважав нетактовністю, розмовляти про погоду – банальністю, чим вона цікавиться – не знав. Сама ж Мелісса сиділа мовчки, й Чипсету залишалося тільки здогадуватися, про що вона думає. І саме тоді, коли, на його думку, він підшукав якраз підходящу тему для розмови – правила етикету при дворі Великого Процесора – й майже вирішив заговорити, Мелісса раптом скочила на ноги.

– Ось він! – скрикнула вона, вказуючи кудись рукою.

– Хто? – не зрозумів Чипсет.

– Маєток! Маєток Макропойнта!

Чипсет рвучко натяг віжки, візок зупинився. Не церемонячись, побудили друзів. Васла довго мукав – не хотів прокидатися. Сергій полив його водою з пляшки.

– Це!!! – загорлав той. – Ви оце... що?! Бр-р-р... І так холодно! Зовсім уже...

– Прокидайся, сплюхо, приїхали!

Це подіяло, Васла остаточно розплющив очі та пошепки спитав:

– Де?

Десь за кілометр від них у променях сонця, що саме сходило, бовванів великий дім, укритий червоною черепицею. Поряд розташувалися ще кілька будиночків, а над усім цим височіли три вітряки. На такій відстані не можна було розгледіти, стоять вони чи справно махають крилами, виробляючи електроенергію.

— Т-а-а-к, — сказав протягом Сергійко, — поспати ми поспали, а ось плану ніякого не придумали. Що робитимемо? До Макропойнта просто так не полізеш! У нього, мабуть, слуги? Вояки, типу як Кадим із Рикпетом... Нам руки швидко пов'яжуть!

— Маєш рацію, Сергійку, плану нема, й це кепсько. Я вважаю, що для початку було б непогано залишити його без електрики, щоб він не міг скористатися комп'ютерами.

— Це... як його... як?

— Вітряки.

— Що вітряки?

— Ніяких ліній електропередач у степу не видно, а біля будинку стоять вітряки. Логічно припустити, що саме вітряки забезпечують дім електроенергією?

— Авжеж! — вступив у розмову Дроник. — Дроти які-небудь переріжемо і цей гад залишиться без електрики. А не буде електрики, не будуть працювати комп'ютери, отже, він не зможе втекти крізь вікно переходу чи викликати підмогу, та й програму якусь застосувати...

— Але дулю свою скласти з пальців та опромінити будь-кого з нас — дуже просто, — Сергійко почував потилицю, Васла — ніс, Дроник нічого не чув, він погладив коня по крупу.

— Нас же ціла команда, — промовив Чипсет, — відразу всіх не опромінить!

Вони залишили коня з візком у степу, а самі, ховаючись за кожним кущиком, використовуючи кожну ямку, почали підкрадатися до будинку червоного вірусу. Вже були метрів за двадцять від першого вітряка, коли звідкілясь згори — навіть не встигли побачити, звідки саме — просто перед ними впало щось дуже схоже на тінь. Рухи в тіні були довершені та стрімкі. Вона зупинилася на мить, і всі побачили, що це зовсім не тінь, а дівчина в темному костюмі, який щільно облягав її тіло. Костюм був чорний і блищав, ніби вода темної місячної ночі.

— Кі-ій-я-я-я! — крикнула дівчина, махнула рукою, в котрій тримала тонку мотузку з важкою кулею на кінці. Мить — і Дроник, який не встиг перейти у формат чистої цифри, зі зв'язаними руками та ногами гепнувся на землю, де стояв.

— Кі-ій-я-я-я! — знову прокричала дівчина, вихоплюючи з-за пояса нунчаки.

— Шанато? — вражено прошепотів Сергійко. — Шанато?!

— Мовчи, глюку! — вереснула чорна дівчина. — Яка я тобі Шаната? Я чорний вояк червоного Макропойнта!

Мить — і Сергійко отримав нунчаками по голові та без тямив впав на землю. Ще за мить поряд із ним сумирно лежав незграбний Васла.

Мелісса вже отямилася від несподіванки та відскочила вбік, на якусь частку секунди опинилася за спиною в Чипсета. Цієї миті було достатньо, щоб перейти у формат чистої цифри й заховатися за опору вітряка, до якого вони так і не змогли підійти впритул. Останньою жертвою блискавичного чорного вояка став Чипсет. Він змахнув руками, намагаючись захиститися від безжальних ударів, але нічого не вийшло.

Із будинку неквапом вийшов червоний вірус. На його обличчі грала задоволена посмішка.

— Молодець, чорний вояку! Дуже непогано для початку! Просто відмінно! Ба! Та це ж сам Чипсет! І Його Величність Серж Перший! Оце-то улов! Надзвичайно! Неочікувано й надзвичайно! Ну що ж, ласкаво просимо! Все виходить напрочуд вдало! Те, чого не зміг зробити брат, зроблю я! А якщо мені вдасться оживити брата, то...

Він не скінчив, але сказане все воно було таким погрозливым тоном, що не лишалося жодних сумнівів щодо всього, що буде, коли йому вдасться оживити брата.

Для Чипсета час ніби вповільнився. Він у найдрібніших подробицях бачив, як складалася з пальців Макропойнта мудра фігура, як із неї вдарив промінь, як він освітив спочатку Сергія, потім Дроника, який безпорадно лежав зі зв'язаними руками й ногами, і нарешті промінь почав наближатися до нього. Чипсет розпачливо озирнувся та кутиком ока встиг побачити кінчик блакитної хмаринки за опорою вітряка: там була Мелісса. Він полегшено зітхнув, а по тому запала темрява.

На очах у враженої Мелісси всіх її нових друзів було переформатовано. Поруч із Макропойнтом нерухомо, з кам'яним обличчям стояла Шаната, перетворена не тільки внутрішньо, але й зовні. Чорний костюм, який щільно облягав її постать, дуже пасував до її холодного незворушного обличчя. За весь цей час вона жодного разу не згадала про експедицію. Її доля, як і доля Рикпета і Кадима, стала їй цілковито байдужою.

Розділ 29

ПЕРШЕ ВЕРЕСНЯ

Великий Процесор і далі терпляче працював, намагаючись зламати програму, але нічого в нього не виходило й він не міг зрозуміти, в чому річ. Він мав цілу колекцію програм, якими мож-

на було зламувати інші програми, але жодна з них не змогла впо-
ратися з мудрим паролем.

Рикпет із Кадимом і далі спали під пильним наглядом прин-
цеси Інформи, яка нікому не передовірила цієї важливої спра-
ви. Звечоріло, слуги, що працювали у Головному палаці вдень,
розійшлися по домівках, і палац здавався начебто спорожнілим.
Власне, так воно й було. Життя жевріло лише в двох кімнатах:
у кабінеті Великого Процесора та в спальні, де були Рикпет із
Кадимом, а над ними в кріслі чатувала принцеса.

Великий Процесор вирішив трохи перепочити, встав із-за ком-
п'ютера, потягнувся аж до хрускоту кісток, і пішов перевірити
своїх сонних друзів. У коридорі стояла справжня нічна тиша, хоча
був ще тільки пізній вечір. Відлунням озивалися його неквапні
кроки.

— Як ти тут, доню? — запитав він у принцеси, що рвучко підве-
ла голову на звук кроків.

— Усе гаразд, тату. Хлопці сплять. Дісталось їм, бідолашним...
Ти зв'язався з експедицією?

— Поки що не вдалося. Не розумію, в чому річ. Атмосфер-
них перешкод начебто нема, магнітної бурі — теж, а зв'язок
відсутній... Але не будемо перейматися завчасно. У Королів-
стві Відправлених у кошик таке буває, нема кому за ретрансля-
торами наглядати, ось і порушується зв'язок. Таке вже було,
пам'ятаєш?

— Пам'ятаю, тату, тільки цього разу чогось мені недобре...
Передчуття, чи що?

— Нічого, доню, все минеться... Будемо сподіватися на краще.

— Ти засмучений, тату? Ніяк не можеш зламати програму?

— Дуже хитрий пароль. Цей недомірок Макропойнт придумав
щось таке, чого раніше не було. Поки що в мене нічого не вихо-
дить... Але я працюю! І все одно розберуся!

— Авжеж, тату. Не можна залишати хлопців у такому фор-
маті.

— Певна річ, доню, — Великий Процесор, у задумі потираючи
долонею свого високого лоба, пішов у свій кабінет. І цієї миті...

* * *

— Усі готові? — пошепки спитав Макропойнт. Войки відпові-
ли мовчанням, яке означало готовність. Їх було п'ятеро: Чипсет,
Дроник, Шаната, Сергійко та Васла, шостий — сам Макропойнт.
Бракувало тільки Рикпета з Кадимом. Макропойнт ніяк не міг
зрозуміти, чому вони досі не повернулися з фізичного світу, але
особливого занепокоєння не відчував.

Вони досталися до кабінету Великого Процесора крізь вікно переходу. Його електронну адресу чудово знали всі хлопці, не кажучи вже про Чипсета й Дроника. Їм поталанило: саме в цей час господар кабінету вийшов до принцеси. Вояки розуміли червоного вірусу з півнятку: одним жестом він звелів влаштувати в кабінеті засідку. Усі зачалися. У кімнаті запанувала мертва тиша. Нарешті двері відчинилися, ввійшов Великий Процесор, якого миттєво схопили за руки. Він навіть оком не змигнув. Його тут-таки зв'язали, до рота запхали кляп.

— Напевне, принцеса вже спить? Чиппі, друже, візьми Дрона за компанію, знайди принцесу та притягни сюди. Якщо зустрінеш кого зі слуг — тягни також.

Першої хвилини Хазяїн та Володар лише розгублено кліпав. Чиппі? Дрон? Що за босяцькі прізвиська? Більше за все його вразила та покірлива готовність, з якою слуги — та не просто слуги, а його друзі! — кинулися виконувати накази мерзотника-вірусу.

Чиппі разом із Дроном, добре знаючи, де розташовано спальню Інформи, кинулися на третій поверх, але, на їхній подив, у спальні нікого не виявилось.

— Не зрозумів, — розгнівано й похмуро мовив Чиппі, — куди це дівчисько поділося?

Вони пішли коридором, заглядаючи в кожную кімнату, й дуже швидко знайшли ту, в якій спали Рикпет із Кадимом.

— Чипсете? Дронику? — здивувалася принцеса.

Це ж треба! Лише кілька хвилин тому вона з батьком говорила про те, що з хлопцями нема зв'язку, а ось вони самі зайшли до кімнати. Тепер вони всі зібралися разом, отже, все гаразд, а патель тато все одно розкриє. Принцеса радісно посміхнулася.

— Ви повернулися? Як добре!

Чиппі посміхнувся у відповідь, але якось криво та недобре. Дроник-блазень із кам'яним обличчям підійшов до Інформи та схопив її за руку.

— Попалося, дівчиську! Ходімо!

— Ти що?! Що ти собі дозволяєш?!!

— Стули пельку! Дроне, заткни їй пащеку! Так, а хто це тут спить? Рикпет із Кадимом? Ха! А вони що тут роблять? Оце сюрприз так сюрприз! Усім сюрпризам сюрприз! Ну, ходімо, потішимо хазяїна.

Вони підхопили принцесу, яка пручалася щосили, під руки та потягли до батькового кабінету.

Спочатку принцеса нічого не розуміла, але раптом до неї дійшло: та вони ж обидва переформатовані! Хіба Чипсет, джентль-

мен до мозку кісток, дозволив би собі так поводитися зі спадкоємною принцесою? Чи загальний улюбленець, королівський блазень Дроник? Та нізащо в житті, отже, це не вони! Але це вони, якщо вірити власним очам, а очі власні... Отже, доводиться вірити, що це вони, хоча вони насправді так учинити не могли...

Принцеса заплуталась у цих «вони-не вони» й на мить перестала пручатися, чим негайно скористалися Дрон та Чиппі – миттю витягли її з кімнати в коридор. Тут пішло легше: принцесі не було за що вхопитися. Врешті-решт її запхали до батьківського кабінету.

– Ну ось, – задоволено потирав руки Макропойнт, – усіх зібрали.

– Не всіх! – обличчя Чиппі нічого не виказувало, він просто інформував шефа. – Дівчисько стерегло Рикпета та Кадима.

– Кого? – вражено перепитав Макропойнт. – Кого стерегло?

– Рикпета й Кадима. Вони сплять тут, неподалік...

– Хай мені грець... Оце то везіння... Чиппі, веди мене до них, а ви всі охороняйте бранців та глядіть мені! Дроне, ти за головного й відповідаєш за все! Не ловіть гав! Дівчисько зв'яжіть, як і таточка. Ходімо, Чиппі!

Макропойнт майже біг коридором, нетерпіння підганяло його. Він зробив те, чого не зміг зробити його брат: повністю захопив контроль над Заекранням. Тепер би повернути брата! Як було б класно сказати йому: ось, брате! Я це зробив! І ось вояки, яких він послав до фізичного світу по таємницю таємниць Заекрання, виявляється, тут, у Головному палаці! А раптом вони знайшли розгадку? А раптом знайшли той шлях, що ним можна повернутися?

Мерщій... Мерщій... Ось двері, кімната... два ліжка... Вони сплять... Як можна спати в такий момент?

Голова Рикпета хиталася з боку на бік, але очі не розплющувалися. Макропойнт трусив його щосили та злісно сичав:

– Прокидайся ж бо! Щоб тебе...

Ой, як болить голова... Та хто ж його там безжально трусить? Відчепіться ж нарешті... Який ще Макропойнт? Та не знаю я ніякого Макропойнта! Я спати хочу! Макропойнт? А... Це ж володар... Так, володарю, я вже прокидаюсь! Я вже прокинувся... Майже... Ще трішечки... Як хочеться спати... У фізичному світі? Та були, були... Знайшли ми вашого Міста Програм... Що сказав? СРК сказав... Що таке СРК? Не пам'ятаю... Слово честі, не пам'ятаю... Забув. Я навіть себе забув... Щось пов'язане с копіюванням... Це система... як його... забув... слово честі, забув... Запас... Ресурс... Стривайте, дайте перепочити... У нього запитайте. Він також там був. Дали нарешті спокій... Ще трішки поспати, тоді,

може, згадаю... Про те резервне копіювання... А-а! Згадав! Ось воно як зветься: система резервного копіювання! Шукайте її на сервері... Все, тепер відчепіться...

Рикпет знову провалився в бездонну чорноту сну.

Червоний вірус стояв щасливий, із заплющеними очима. Він дізнався. Він володіє зараз таємницею таємниць Заекрання: таємницею життя після смерті! Великий Процесор йому зараз ніщо! У труні він його бачив, бо з труни можна встати! Як зараз же, негайно, встане його брат, повернутий до життя таємничою системою резервного копіювання!

Макропойнт кинувся з кімнати, за ним, ніби прив'язаний, побіг Чипсет, тобто, по-новому, Чиппі.

— Так, любий Процесоре, — глузливо почав червоний вірус, — а зараз ми воскресимо мого брата, якого ти розмагнітив. Як тобі така пропозиція?

— Отямся, Макропойнте! Ти порушуєш баланс між життям і смертю. Наслідки для Заекрання можуть бути непередбачувані.

— Чхав я на наслідки й на Заекрання теж! Зрозумів?

Увесь цей час червоний вірус працював на головному комп'ютері. З того, як змінилося його обличчя, було зрозуміло, що він на волосину від мети.

— Є! Ось він! Я його знайшов! Баланс порушу? То зупини мене! І хто взагалі посміє завадити мені зараз, за крок до зустрічі з братом?

Червоний вірус із неприхованим торжеством підняв палець над клавішею «Enter», і саме цієї миті почув спокійний та впевнений голос:

— Я!

Від несподіванки палець Макропойнта завмер над клавішею. Він рвучко повернувся на голос.

— Меліссо?!!

За ту мить, поки червоний вірус повертався, вона встигла виплигнути з екрана та стала перед ним у напруженій позі, готова до бійки. Але щось сталося в кімнаті після зойку Макропойнта. Кліпнув екран монітора, з яким до цього працював Великий Процесор, по ньому побігли рядки й кімнату заповнив блакитний туман. Вірус застиг. Зморщився ніс у Чиппі, й він чхнув, а після цього неначе прокинувся.

— Що це? Хазяїне та Володарю! У такому вигляді?! — він кинувся до Великого Процесора, але його зупинив голос принцеси:

— Ні, Чипсете, ні! Спочатку Макропойнта!

Уже почали приходити до тями й решта членів експедиції, ніби чари Макропойнта нарешті скінчилися. На нього навалилися всією

купою, і він був зв'язаний по руках та ногах за єдину мить. Двері в кабінет розчахнулися, до кімнати ввійшов заспаний Рикпет, за ним, протираючи очі, закислі від довгого сну, похитуючись брів Кадим.

— Рикпету! — радісно скрикнула Шаната й побігла до друга. В цій радісний метушні впізнавання одне одного забули про Великого Процесора, Хазяїна та Володаря Заекрання, Жорстких Дисків, Чипів та Числень. Він так і сидів зі зв'язаними руками й ногами, з кляпом із підозрілої ганчірки в роті. Першою оговталася Інформа.

— Тату! — сміючись від щастя, вона кинулася до батька й в першу чергу висмикнула з його рота кляп.

— Ну, нарешті... — Великий Процесор відкашлявся. — А я вже думав, що в час, коли всі братаються та обіймаються, про мене взагалі забули.

— Вибач, татку, так вийшло...

Тепер усі кинулися розв'язувати Хазяїна та Володаря. Утворилася купа з безліччю голів, ніг та рук, яка реготала й взагалі щиро тішилася. Нарешті все владналося. Великого Процесора звільнили, Макропойнта зв'язали й відправили туди, де й належало бути небезпечному вірусу.

— Але що ж таки трапилося? — перший запитав Сергійко. — Чому всі відразу повернулися у вихідний формат?

— Макропойнт дійсно виявився небезпечним супротивником. Він вигадав до програми дуже оригінальний пароль. Можливо, за якийсь час я розкусив його, але він би вже оживив брата, і як би потому розгорталася подія — важко уявити. Якби пароль був просто набором літер чи цифр, я б його давно розгадав, але я здогадувався, що тут щось не так. Він же розробив пароль звуковий. Ви вже зрозуміли, що то було ім'я його помічниці Мелісси. Крім того, підозрюю, що другим рівнем захисту був сам його голос. Адже наші голоси не схожі: як у світі нема двох однакових відбитків пальців, так і нема абсолютно схожих голосів. Навіть якби я вгадав слово, пароль усе одно не спрацював би. Треба було, щоб перед готовою до запуску програмою це слово промовив сам Макропойнт, що він і зробив. Він же не знав, що програму перформатування я відсканував і вона завантажена на комп'ютері та готова до запуску. Ну й фактор раптовості теж спрацював: ось він і крикнув те, чого не можна було вимовляти вголос.

— Тату, а може, давай оживимо Архівата? Адже десь у системі резервного копіювання повинна бути його цифрова копія? От було б здорово! Га, тату?

Великий Процесор тяжко зітхнув. Йому не хотілося відмовляти донці.

— Розумієш, Інформо, я б і сам із задоволенням це зробив, але те, що я казав Макропойнту про порушення балансу життя та смерті — чиста правда. Я не можу ризикувати всім Заекранням навіть заради Архівата, якого щиро поважав і поважаю. Мені б дуже хотілося... Крім того, це буде вже не Архіват, а тільки його цифрова копія. Ні, доню, цього робити не можна.

— А Королівство Відправлених у кошик? — запитала Шаната. — Ви обіцяли змінити цей порядок, коли ті, хто туди потрапив, ніколи звідти не повертаються.

— Ні, я не забув про це. Все тепер залежатиме від самого глюка. Якщо він доведе, що комусь потрібен, його в будь-який час зможуть забрати. А далі вже справа глюка: буде потрібен — житиме й працюватиме, як нормальний глюк.

— Хоча б так для початку, — погодилася Шаната.

Потім пили чай, їли бутерброди, печиво та цукерки, згадували пригоди, але все має свій кінець — настав час повертатися у фізичний світ. Розставання вийшло сумне. А де ви бачили радісні розставання з друзями? Але розходитися було потрібно — що ж робити? Адже назавтра мало бути перше вересня.

* * *

Мама зазирнула до кімнати Петра. Просто перед дверима лежали покинуті джинси, шкарпетки — на стільці, сорочка — на столі поруч із комп'ютером, один кросівок на підвіконні, другий — під столом. Син тихо сопів уві сні. Мама Валя посміхнулася та легенько причинила двері: ну ось, усе гаразд. Марно вона так переполохалася.

ЗМІСТ

Розділ 1. Напад	3
Розділ 2. Брат Макровіра	9
Розділ 3. Черговий хід	13
Розділ 4. Лист від Сержа Першого	20
Розділ 5. Зустрічі	26
Розділ 6. Веселий барон Асіст	31
Розділ 7. Смерть Архівата	36
Розділ 8. Не все, що близько, можна взяти	41
Розділ 9. Гугол	46
Розділ 10. Візит до Чипа Озу	53
Розділ 11. Шашлик зі свинського звіра	59
Розділ 12. Барон починає розповідати	64
Розділ 13. Слідами вояків Макропойнта	69
Розділ 14. Назад у фізичний світ	74
Розділ 15. День народження веселого барона	80
Розділ 16. Експедиція	85
Розділ 17. У Делеті	90
Розділ 18. Незвичайне місто	96
Розділ 19. На Фабриці	100
Розділ 20. Мерехтливе пиво	105

Розділ 21. Отямилися	109
Розділ 22. Де шукати Міста Програм?	114
Розділ 23. У директорському кабінеті	119
Розділ 24. «Волю глюкожеребцеві!»	124
Розділ 25. Нові друзі	129
Розділ 26. Що відповідає за життя після смерті?	134
Розділ 27. За що можна отримати паском?	139
Розділ 28. Безславний кінець	143
Розділ 29. Перше вересня	147

Літературно-художнє видання

ЕСАУЛОВ

Олександр Юрійович

ВИХІДНИЙ ФОРМАТ

Головний редактор *Є. В. Мезенцева*
Відповідальний за випуск *А. Ю. Хорошевський*
Художній редактор *Л. П. Вировець*
Технічний редактор *Г. С. Таран*
Комп'ютерна верстка: *В. А. Мурликін*
Коректор *Р. Є. Панченко*

Підписано до друку 09.08.13. Формат 84 × 108 ¹/₃₂.
Умов. друк. арк. 8,40. Облік.-вид. арк. 9,29.
Тираж 1500 прим. Замовлення №

ТОВ «Видавництво Фоліо»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 3194 від 22.05.2008 р.

61057, Харків, вул. Римарська, 21А
Електронна адреса:
www.folio.com.ua
E-mail: realization@folio.com.ua
Інтернет магазин
www.bookpost.com.ua

Надруковано з готових позитивів
у ТОВ «Видавництво Фоліо»
61057, Харків, вул. Римарська, 21А
Свідоцтво про реєстрацію
ДК № 3194 від 22.05.2008 р.